

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

בפני כב' השופטת זהבה בוסתן

מאשימה

1. מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז

נגד

נאשמים

1. דוד טוביאנה

2. דליה טוביאנה

3. מרדכי דשב - הסתיים

4. צפורה משולם - הסתיים

5. מאיר גרינברג - הסתיים

הכרעת דין

בעניינם של הנאשמים 1 ו-2

רקע

1. נגד הנאשמים (להלן: "הנאשמים", הנאשם והנאשמת" בהתאמה) ושלושה אחרים הוגש כתב אישום הכולל 11 אישומים. לנאשם מיוחסים כל האישומים. לנאשמת מיוחס האישום השני בלבד. לכל אחד מהנאשמים האחרים, הנאשמים 3, 4, ו-5 (להלן: "הנאשמים האחרים"), יוחס אישום אחד בלבד. הנאשמים האחרים הודו בכתבי אישום מתוקנים, הורשעו על פי הודאתם ודינם נגזר. עם סיום משפטם הוספו הנאשמים האחרים לרשימת העדים בכתב האישום, והעידו במשפטם של הנאשמים.

הנאשמים כפרו במיוחס להם והכרעת דין זו מתייחסת אליהם.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

2. על פי הנטען בחלק הכללי של כתב האישום, שימש הנאשם החל משנת 89' ועד לחודש מאי 1999 כממונה על התקציבים במינהל לחינוך התיישבותי בעליית הנוער במשרד החינוך (להלן: "המינהל לחינוך"). בתפקיד זה היה הנאשם עובד ציבור כמשמעותו בחוק. המינהל לחינוך הוא יחידת סמך במשרד החינוך ואחראי על החינוך הפנימייתי, ההתיישבותי והחקלאי בארץ. בתחום פיקוחו של המינהל לחינוך כ-120 מוסדות שונים. המינהל לחינוך מתקצב על ידי משרד האוצר התומך במוסדות השונים הנ"ל בהתאם לנוהלי המינהל לחינוך ומדיניות משרד החינוך.
3. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום שימש דוד טוקר (להלן: "טוקר") כמנהל המינהל לחינוך. הנאשם היה אחראי על תחום התקציבים לרבות הכנת תקציב שנתי ופיקוח על הוצאת התקציב לפועל. במסגרת תפקידו, היה הנאשם חבר בוועדת התקצוב של המינהל לחינוך בראשותו של טוקר שבין תפקידיה לקבוע את אופן חלוקת התקציב למוסדות השונים. הנאשם שימש גם כיו"ר ועדת תמיכות שתפקידה לאשר למוסדות השונים תמיכה ולקבוע את שיעורה. התקציב והתמיכות ניתנים בין על פי בקשת המוסדות ובין ביוזמת המינהל לחינוך. בכל מקרה, על המוסד המתקצב להציג אישורים מתאימים על השימוש שנעשה בתקציב.
4. בין התאריכים 01.09.94 ועד 04.10.94 יצא הנאשם לחופשת מנוחה מהמינהל והתמודד בבחירות לראשות המועצה האזורית חבל מודיעין (להלן: "המוא"ז"). הנאשם לא נבחר לראשות המוא"ז וחזר לעבוד במינהל לחינוך.
- בין התאריכים 21.04.99 עד 25.05.99 יצא הנאשם לחופשה ללא תשלום מהמינהל לחינוך והתמודד בשנית על ראשות המוא"ז.
- ביום 24.05.99 נערכו בחירות לראשות המוא"ז והנאשם נבחר לראש המוא"ז. ביום הגשת כתב האישום, 06.10.02, שימש בתפקיד ראש המוא"ז.
5. כתב האישום, מפרט שורה ארוכה של מעשים פליליים שנעשו, על פי הנטען, על ידי הנאשם חלקם ביחד עם אחרים וחלקם לבדו בכל אחד מהתפקידים אותם נשא. לנאשם מיוחסים באישומים השונים, כפי שיפורט להלן עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות,

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

מרמה והפרת אמונים, לקיחת שוחד, הדחה בחקירה, קשירת קשר לפשע, שבועת שקר, מתן שוחד ומרמה והפרת אמונים בתאגיד.

6. לנאשמת מיוחס אישום אחד בלבד (האישום השני), ועבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות.

כללי

7. מעדויות העדים עלה כי הנאשם היה כל יכול בענייני כספים ותקצוב במינהל החינוך. הוא שימש בתפקיד הממונה על התקציבים, תפקיד מרכזי ובעל עוצמה בכל מערכת. הנאשם שימש גם חבר בוועדת תקצוב ויו"ר וועדת התמיכות, צינור באמצעותו קבלו המוסדות השונים סכומים לא מבוטלים. על מעמדו ותפקידו של הנאשם במינהל והיותו האיש הדומיננטי במינהל לחינוך, ניתן ללמוד מעדויותיהם של חלק נכבד מהעדים שהעידו.

מר פנחס כהן מנהל כפר הנוער חוות הנוער הציוני העיד :

"אתם צריכים להבין, אדם משמעותי במינהל ואדם ששלט וניהל למעשה את המינהל היה טוביאנה דוד והוא היה הכתובת לחיוב, לכל צרה ולכל קושי ובזה כוחו והוא היה עם כוח, בהחלט לא רצית לפעול בניגוד לכוחו. לא רצית להרגיז אותו הוא בהחלט היה האיש המרכזי, דוד טוקר לא היה משמעותי לגבינו כמנהלי כפרים אם היתה לנו כתובת זה היה טוביאנה והוא היה האיש המרכזי ואני אומר את זה גם לחיוב" (עמ' 32 ש' 18-23).

מר יעקב חן מנהל כפר הנוער מוסינזון העיד :

"סמכתי עליו במאה אחוז. מבחינתי טוביאנה היה אדם שעשה הכל למען מוסינזון, הוא עזר לנו בכל דרך אפשרית והוא עזר אין ספק" (עמ' 80 ש' 8).

חזי סטי הממונה המחוזי מטעם אגף שח"ר באגף לחינוך, העיד :

"דוד טוביאנה בא מתוך מערכת החינוך והוא למעשה היחיד בהנהלה שהיתה לו גישה לתלמידים חלשים והוא סייע רבות בהשגת תקציבים לטיפול בתלמידים.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

האנשים האחרים שישבו בהנהלה אז היו או אנשי קיבוצים או אנשי פקידות בכירה אבל לא היתה להם גישה לחינוך" (עמ' 310 ש' 5-2).

ציפי משולם (הנאשמת מס' 4 בכתב האישום), הבעלים של מכון מיל"י – מכון ללמידה יעילה בע"מ בהודעתה במשטרה:

"כשאני עוברת היום בכפרי הנוער ... מבכים את העובדה שטוביאנה הלך, ממש בוכים" (ת/109 גליון 8 ש' 228-227).

הסנגור בסיכומיו מציין כי "ומהראיות עולה שכל בקשה של דוד – כך אמרו "המרומים" – היו ממלאים אחריה לאור מעמדו והתלות בו" (עמ' 21, לסיכומים).

אין ספק כי מעמדו של הנאשם בקרב כל הבאים אתו במגע, הערכה הרבה שהיתה כלפיו והאמון שרחשו לו היא זו שהיתה ברקע כל המיחוס לו ואפשרה לו לבצע את המיחוס לו.

8. מהעדויות עלתה תמונה ברורה המצביעה על נאשם שידע לנצל את תפקידו מעמדו והאמון שרכשו לו נושאי התפקידים השונים בכפרי הנוער, להשגת מטרותיו האישיות. הנאשם נקט במקרים רבים בדפוס פעולה דומה וביקש ממנהלי כפרי הנוער לממן הוצאות שונות שאינן קשורות לאותו כפר נוער, תוך הבטחה כי הסכום יוחזר להם במסגרת ועדת תמיכות או ועדת תקצוב, ומנהלי כפרי הנוער ביצעו את בקשותיו תוך הסתמכות על מעמדו ודברתו ומתוך רצון שלא להסתכסך אתו ולרצות אותו. הביטוי "טוביאנה הבטיח שהסכום יוחזר לנו" או ביטויים כיוצא באלה נשמעו בעדויות שוב ושוב מפי עדים שלא היה כל קשר ביניהם. הנאשם פעל בכל אותם מקרים תוך מידור בין "המופעלים" על ידו, בתחכום ותוך צפית הנולד ודאג לא להשאיר "טביעת אצבע" על מעשיו.

9. בעדותו בבית המשפט ניסה הנאשם לגמד את תפקידו ומעמדו ולהסתתר מאחורי הטענה כי לא היה בכוחו וביכולתו לאשר לכפרי הנוער החזר התשלומים שבצעו לבקשתו וכי כל תשלום שמבוצע לאחד מכפרי הנוער בוצע לאחר קבלת החלטה בועדת תמיכות או ועדת הקצבות שהנאשם היה רק אחד מחבריה.

10. בטרם אעבור לדון באישומים עצמם ראיתי לציין כי אני דוחה את טענת הסנגור לפיה המשטרה "סימנה מטרחה" כנגד מי יוגש כתב אישום, טענה שנטענה בעלמה.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

העובדה שכתב האישום בעניינם של הנאשמים האחרים תוקן לקולא, והעובדה שהיו מעורבים נוספים, שלשיטת הסנגור, היה מקום להעמידם לדין אינה מרפאה את המיוחס לנאשם ואת חומרת מעשיו.

העבירות של קבלת דבר במרמה ומרמה והפרת אמונים

11. במרבית האישומים מיוחסות לנאשם עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין תשל"ז – 1977 (להלן "חוק העונשין") ומרמה והפרת אמונים לפי סעיף 284 לחוק בעונשין. סעיף 415 קובע:

"המקבל דבר במרמה, דינו – מאסר שלוש שנים.

ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות – דינו מאסר חמש שנים."

עבירת המרמה היא עבירה תוצאתית המחייבת קשר סיבתי בין המרמה לבין קבלת הדבר. בהעדר קשר סיבתי, אין מרומה ולא קמה העבירה.

"האינטרס החברתי עליו באה עבירת המרמה להגן הוא חופש הרצון, חופש

הפעולה, וחופש הבחירה של המרומה....פגיעה בחופש זה היא שעומדת

ביסודותיה של העבירה שבסעיף 415 לחוק...." (ע.פ. 752/90).

היסוד העובדתי בעבירה של קבלת דבר במרמה מורכב משני יסודות: הצגת טענה כוזבת, וקבלת דבר מכח אותה טענה.

כדי להוכיח את ביצוע של העבירה יש להוכיח כי המרומה נתן את הדבר לרמאי מחמת המרמה. (ראה קדמי, הדין בפלילים (מהדורת 2005) עמ' 831).

12. הנסיבות המחמירות, כפי שמצוין בכתב האישום ובסיכומי המאשימה נובעות מעצם היותו של הנאשם עובד הציבור במעמד רם, סכומי הכסף הנכבדים אותם קיבל הנאשם, התקופה הממושכת בה התקבלו התשלומים והעובדה שהכספים התקבלו מגופים הנתמכים על ידי משרד החינוך ועל כן עסקינן בכספי ציבור.

הנסיבות המחמירות נובעות גם מהעובדה שכל אישום אינו עומד לבדו אלא הוא חלק מ'נוף של מרמה' (כפי שהתבטאה המאשימה) העולה מ-11 האישומים המיוחסים לנאשם.

13. מרמה והפרת אמונים. סעיף 284 לחוק העונשין דן בשתי חלופות בהן קמה העבירה:

"עובד הציבור העושה במילוי תפקידו מעשה מירמה או הפרת אמונים הפוגע

בציבור, אף אם לא היה במעשה משום עבירה אילו נעשה כנגד היחיד, דינו –

מאסר שלוש שנים."

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

לענין המרמה כבר התייחסתי לעיל. לגבי החלופה של הפרת אמונים, עבירה זו מבטאת את הנורמה ההתנהגותית המיוחדת הנדרשת מעובד הציבור.

בדנ"פ 1397/03 מ.י. נ' שמעון שבס דן בית המשפט בחלופה של הפרת אמונים הפוגע בציבור וקבע כי עבירה זו נועדה להגן על שלושה ערכים מוגנים:

הבטחת אמון הציבור בעובד הציבור.

הבטחת טוהר המידות של עובד הציבור.

לודא כי עובד הציבור יפעל על פי הכללים ואמות המידה הקובעות את תהליך קבלת ההחלטות.

השופט ברק בפסק הדין מציין:

"המאפיין מצב של ניגוד ענינים הוא המצאותו של עובד הציבור במצב בו קיים ניגוד בין האינטרסים עליהם מופקד עובד הציבור לבין אינטרס אחר כלשהו"

.....

"אכן, עצם ניגוד הענינים אינו מהווה עבירה פלילית"

....

"החומרה המיוחדת יכולה להתבטא באופייה השלילי המובהק של ההתנהגות, כגון שהתנהגותו של עובד הציבור היתה נגועה בשחיתות... או בחומרת הפגיעה שנגרמה האינטרס הציבורי".

14. להלן אתייחס לכל אישום ואישום בנפרד.

האישומים הראשון והשלישי מהווים רצף של אירועים. לאור הדמיון בהתנהלות הנאשם ורצף האירועים אדון באישומים הראשון והשלישי בסמיכות ורק אחר כך אדון באישום השני.

האישום הראשון (לנאשם 1 בלבד)

כתב האישום

15. כפר הנוער "בן שמן" הוא תאגיד ציבורי המתוקצב על ידי המינהל לחינוך. בין התאריכים 01.07.89 עד 06.10.94 עבד הנאשם במינהל לחינוך. הואיל ולמשרת הנאשם במינהל לחינוך לא היה תקן רשמי בוצע הסדר שאילה בין כפר הנוער "בן שמן" והמינהל לחינוך ולפיו הנאשם יקבל את משכורתו החודשית מכפר הנוער בן שמן וכפר הנוער יקבל את החזר שכרו של הנאשם מנציבות שרות המדינה.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

הגב' שולה בן חיים, סגנית מנהל המינהל לחינוך ואחראית על משאבי אנוש במינהל לחינוך (להלן: "שולה בן חיים") הייתה בתקופה הרלוונטית אחראית על העסקת עובדי המינהל לחינוך ושכרם, והייתה אחראית על הסדר שכרו של הנאשם עם כפר הנוער בן שמן, כפי שפורט לעיל. הנאשם היה עימה בקשר בכל הנוגע להעסקתו במינהל לחינוך ומשכורתו החודשית.

לאחר חזרתו של הנאשם מחופשת הבחירות למוא"ז, ביום 06.10.94, קיבל מסמך הרשאה להעסקתו בשירות המדינה ולפיו החל מתאריך זה הינו עובד מדינה במשרת מרכז בכיר בענייני תקציבים. ממועד זה קיבל הנאשם את שכרו החודשי ממשרד החינוך. ביום 10.10.94 שלחה שולה בן חיים מכתב לצבי שטרן, סגן מנהל כפר הנוער בן שמן (להלן: "צבי שטרן") והודיעה לו כי החל מיום 06.10.94 הנאשם יקבל משכורת ישירות מהמינהל לחינוך וביקשה כי ידאג להפסקת עבודתו של הנאשם בבן שמן. שולה בן חיים מסרה העתק מהמכתב לנאשם.

לאחר קבלת המכתב, ביום 12.10.94, בודעו כי שולה בן חיים מופקדת על עניין המשכורת, הדפיס הנאשם מכתב מדוד טוקר, ממוען לצבי שטרן, ובו התבקש כפר הנוער בן שמן לשלם את הפרש שכרו של הנאשם, בין משכורתו הנוכחית למשכורת שקיבל במסגרת הסדר השאילה. במכתב צוין כי "יש לעמוד בקשר עם הממונה על התקציבים באגף בלבד להסדר הנושא ולזיכוי המתאים". הנאשם ניגש לדוד טוקר וביקש ממנו לחתום על המכתב. דוד טוקר שסמך על הנאשם ונהג לחתום על מכתבים שנערכו על ידי הנאשם, חתם עליו מבלי לשים לב לתוכנו. בהמשך, הנאשם שלח את המכתב לצבי שטרן מבלי להעביר העתק ממנו לשולה בן חיים.

ביום 10.11.94, הדפיס הנאשם מכתב הממוען להנהלת כפר הנוער בן שמן בו ציין כי בהמשך למכתבו של טוקר מיום 12.10.94 "הננו להודיעכם שביצוע התשלום יהיה באחריות הממונה על התקציבים באגף". הנאשם ביקש לערוך חשבון שנתי מסודר ולהגישו ישירות אליו. הנאשם חתם על המכתב, העבירו לשטרן ודאג להסתירו משולה בן חיים.

ביום 02.01.95 כתב הנאשם בכתב ידו, מזכר מטוקר, הממוען לשטרן ולפיו התשלום הינו בהיקף משרה אחת בלבד ושוב ציין "עליכם לעמוד בקשר עם הממונה על התקציבים באגף בלבד לצורך הסדר זיכויים בגין תשלומים אלה".

הנאשם הטביע על המזכר חותמת של המינהל לחינוך וביקש מדוד טוקר לחתום עליו. דוד טוקר עשה כן מבלי לשים לב לתוכנו. בהמשך, שלח הנאשם את המכתב לצבי שטרן מבלי להעביר עותק ממנו לשולה בן חיים.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

בסמוך לחודש דצמבר '96 נודע לנאשם כי אורי ילזו מנהלו החדש של כפר הנוער בן שמן, אינו מרוצה מהסדר התשלומים והוא מעוניין לסיימו. ביום 01.12.96 הדפיס הנאשם מכתב מדוד טוקר, ממוען להנהלת כפר הנוער בן שמן, לפיו מתבקשת ההנהלה לסיים את יחסי עובד מעביד עם הנאשם לרבות פיצויי פיטורים. הנאשם ציין במכתב כי מאחר וביום 31.08.97 יצטברו לזכות הנאשם, בקרן הפנסיה, 10 שנות זכאות, מתבקשת הנהלת בן שמן לרכוש לנאשם זכויות פנסיוניות עד לתאריך זה. הנאשם ביקש מטוקר לחתום על המכתב וטוקר עשה כן מבלי לשים לב לתוכנו. הנאשם שיגר את המכתב לצבי שטרן. ביום 25.12.96 חתם הנאשם על הסכם הפסקת העסקתו בבן שמן ורכישת זכויות פנסיוניות כמפורט לעיל. בעקבות המכתבים המפורטים לעיל קיבל הנאשם מכפר הנוער בן שמן סך של 200,435 ₪, בנוסף למשכורת החודשית שקיבל מהמינהל לחינוך מחודש נובמבר '94 ועד סוף שנת '96.

המאשימה מייחסת לנאשם, באישום זה, עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בניגוד לסעיף 415 סיפא לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק") ומרמה והפרת אמונים בניגוד לסעיף 284 לחוק.

תשובת הנאשם לאישום הראשון

16. הנאשם מודה כי מ- 6.10.94 ועד סוף שנת '96 קיבל השלמת שכר מכפר הנוער בן שמן. לטענתו, התשלום בוצע באישור ובידיעת כל הנוגעים בדבר הן במינהל לחינוך והן בכפר הנוער בן שמן. הנאשם מכחיש כי דוד טוקר חתם על המכתבים מבלי משים. לטענת הנאשם, שולה בן חיים אינה עוסקת בענייני שכר או השלמתו ובעניין שכרו בבן שמן טיפלו גורמים אחרים. הנאשם טוען כי לא היה מודע למכתב ששלחה שולה בן חיים לצבי שטרן ביום 10.10.94 ובו היא מורה להפסיק את עבודתו בבן שמן, והוא מעולם לא קיבל אותו לידי.

הראיות

17. תקופת העסקתו של הנאשם במשרד החינוך במינהל לחינוך התיישבותי, עד לבחירתו כראש המוא"ז ביום 24.05.99 מתחלקת ל-4 תקופות (חלוקה זו מקובלת גם על הנאשם):

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

- א. מ-01.07.89 ועד 01.09.94. בתקופה זו עבד הנאשם במינהל החינוך וקיבל את שכרו מכפר הנוער "בן שמן". כפר הנוער בן שמן קיבל החזר מהמינהל לחינוך התיישבותי (להלן: "תקופת הסדר השאילה" או "התקופה הראשונה").
- ב. מ-01.09.94 ועד 04.10.94 יצא הנאשם לחופשת מנוחה מהמינהל על מנת להתמודד בבחירות לראשות המוא"ז ומשלא נבחר, חזר לעבוד במינהל החינוך.
- ג. מ-06.10.94 ועד 21.04.99, בעקבות השתתפותו במכרז, החל לעבוד כעובד מדינה במשרת מרכז בכיר בענייני תקציב וקיבל שכר מהמינהל לחינוך. בתקופה זו על פי הנטען עבר הנאשם את העבירות המיוחסות לו באישומים הראשון והשלישי.
- ד. מ-21.04.99 עד 25.05.99 היה הנאשם בחופשה ללא תשלום מהמינהל לצורך התמודדותו בבחירות למוא"ז וביום 24.05.99 נבחר לכהן כראש מוא"ז.
- המאשימה הגישה כמוצג את תיקיו האישיים של הנאשם במינהל לחינוך (ת/33) ובבן שמן (ת/34).
18. אין מחלוקת לגבי הדרך בה שולם שכרו של הנאשם בתקופה הראשונה וזוהת המשלמים. אין מחלוקת כי לאחר שחזר מחופשת המנוחה ועבר את המכרז והחל לעבוד כעובד מדינה במינהל לחינוך וקיבל השלמת שכר מכפר הנוער בן שמן בחודשים נובמבר 94 ועד דצמבר 96. בסך הכל 200,435 ₪ (תגובת הנאשם לכתב האישום; ת/35 ו' וז'; עדות צבי שטרן עמוד 66 שורה 10).
- כבסיס לתשלום השלמת ההכנסה לנאשם על ידי כפר הנוער בן שמן, בין התאריכים 6.10.94 ועד סוף 96, תקופה בה קיבל שם שכר מהמינהל לחינוך מעוגן בארבעת המסמכים:
- א. ת/36 (= מסמך 39 בת/34) – מכתב מדוד טוקר לצבי שטרן מיום 12.10.94 בו נאמר כי:
- "מאחר ובכפר הנוער בן שמן שכרו היה שונה מזה שיקבל אבקש להמשיך לשלם לו עתה את הפרש. יש לעמוד בקשר עם הממונה על התקציבים באגף בלבד להסדר נושא ולזיכוי המתאים" (ההדגשה במקור – ז.ב.).**

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

ונוכיר, הממונה על התקציבים באגף = הנאשם.

ב. מסמך 36 בת/34 - מכתב מיום 10.11.94 בו כתב הנאשם להנהלת כפר הנוער בן שמן:

"בהמשך למכתבו של מנהל האגף מן התאריך הנ"ל הנני להודיעכם שביצוע התשלום יהיה באחריות הממונה על התקציבים באגף".

ג. ת/37 (= מסמך 21 בת/34) - מזכר מיום 02.01.95 כתוב בכתב ידו של הנאשם, חתום על ידי דוד טוקר בו מצוין כי:

"עליכם לעמוד בקשר עם הממונה על התקציבים באגף בלבד לצורך הסדר זיכוייכם בגין תשלומים אלה." (ההדגשה במקור - ז.ב.).

ד. ת/38 (= מסמכים 7 ו-8 בת/34) - מכתב מיום 01.12.96 חתום על ידי דוד טוקר ובו נאמר:

"אבקשכם לסיים את יחסי עובד מעביד מכל סוג שהוא עם מר טוביאנה בתאריך 31.12.96".

גדר המחלוקת היא אם המכתבים ת/36, ת/37 ות/38 אלה נכתבו ביוזמתו של הנאשם, ללא ידיעתו של דוד טוקר, והנאשם החתים עליהם את טוקר מבלי שטוקר היה ער לחתימתו, או שהמסמכים נחתמו ביוזמתו ובידיעתו המלאה של דוד טוקר. לטענת המאשימה הוכח כי, מי שיוזם וערך את המכתבים בהם התבקשה השלמת שכרו של הנאשם הוא הנאשם עצמו, ללא ידיעתו של דוד טוקר. לטענת הנאשם, המכתבים ת/36, ת/37 ות/38, נכתבו ונחתמו בידיעתו המלאה של דוד טוקר.

19. על דרך העסקתו של הנאשם בתקופה הראשונה (תקופת הסדר השאילה) העידה שולה בן חיים, אשר במסגרת תפקידה הייתה אחראית על קליטת עובדים, פרסום מכרזים, שיבוץ, דרגות, שכר על פי הדרגות, תנאי ההעסקה, רווחה, פרישה, חופשות וכל נושא בענייני עובדים. תיקו האישי של הנאשם במינהל (ת/33) נוהל על ידה. בעדותה הפנתה למסמכים הרלוונטיים, מתוך ת/33, הנוגעים להעסקתו של הנאשם בתקופת הסדר השאילה ותקופת החופשה שלאחריה (התקופה השנייה) עד ליום 06.10.94.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

הוצגו על ידה: מכתב של מר שנפלד (קודמו של דוד טוקר), בו הוא מורה לכפר הנוער בן שמן לשלם את שכרו של הנאשם החל מיום 1.7.89. במכתב מצוין כי העסקתו של הנאשם בכפר הנוער בן שמן היא בהתאם לסיכום עם האוצר ומפורטים בו תנאי השכר לרבות כל הרכיבים הנלווים (שעות נוספות, אש"ל טלפון ועוד). העתקו של המכתב מופנה לחשב האגף לחינוך ולנאשם (ת/33 מסמך 2).

מכתב מכפר הנוער בן שמן לנאשם בו נאמר כי הוא מוזמן לעבודה בענייני תקצוב מוסדות חקלאיים

"בתקופה זו תהיה מועסק ע"י כפר הנוער בן-שמן, אולם עבודתך בפועל באגף לחינוך התיישבותי". בהמשך המכתב מפורטים תנאי שכרו.

העתק ממכתב זה נשלח למנהל ולגזבר האגף לחינוך, למנהל כפר הנוער בן שמן ולהנהלת החשבונות בכפר הנוער בן שמן (ת/33 מסמך 3).

שינוי בדרך העסקתו של הנאשם נערך ביום 1.1.94 משנמצאה עבורו משרה של "מרכז בכיר לתקציבים". לצורך כך נעשתה פניה לנציבות שרות המדינה על מנת להסדיר את העסקתו באמצעות חוזה שאילה מבן שמן. ביום 24.5.94 נחתם חוזה מיוחד לשאילת עובד עליו חתומים נציבות שרות המדינה, נציג האגף לחינוך התיישבותי מר דוד טוקר, מנהל כפר הנוער בן שמן והנאשם עצמו (ת/33 מסמך 20).

ב-6.10.94, עם סיום העסקתו של הנאשם כעובד מושאל, נחתם עמו חוזה מיוחד להעסקת עובד עליו חתומים הנאשם ובשם נציבות שרות המדינה הגב' שולה בן חיים. על פי חוזה זה מועסק הנאשם במשרה מלאה באגף לחינוך התיישבותי בתפקיד של מרכז בכיר (תקציבים) (ת/33 מסמך 22).

ביום 10.10.94 שלחה הגב' שולה בן חיים מכתב לצבי שטרן והורתה לו להפסיק את התשלומים לנאשם החל מיום 06.10.94 תוך שהיא מודיעה לו כי "הנ"ל יקבל משכורת ישירות מהאגף" (פרו' עמ' 152 שורה 1; ת/33 מסמך 25).

בהתייחס למעורבותו של דוד טוקר בנושאים שבאחריותה העידה שולה בן חיים כי "דוד טוקר אינו אחראי לענייני עובדים במטה אלא אני" (פרו' עמוד 159 ש' 9).

לטענתה, נדהמה לראות את המסמכים ת/36 ומסמך 36 מתוך ת/34. ולא ידעה עליהם: "אני הבעתי תמיהה כשקראתי את נוסח המכתב הזה (ת/36 – ז.ב.), בדרך כלל כשמנהל המינהל מוציא מכתב כזה הוא גם מתייעץ איתי ואני הייתי צריכה לדעת מהסיפור. מי שמעביר כספים זה החשב וכאן בפסקה הסופית "יש לעמוד בקשר עם הממונה על התקציבים בלבד" מר טוביאנה לא שימש בתפקיד של חשב המינהל ולא מעביר כספים, אני לא מבינה איך אפשר להעביר זיכוי מתאים?

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

- ראיתי זאת לראשונה בתחנת המשטרה וזה לא היה בתיק האישי של המינהל". (פרו' עמוד 153 שורות 8-13).
20. צבי שטרן, סמנכ"ל כפר הנוער "בן שמן", העיד כי עד יום 06.10.94 קיבל הנאשם שכר מכפר הנוער בן שמן בהתאם להסכם שאילה. התשלום הופסק בעקבות הודעתה של שולה בן חיים מיום 10.10.94, בה נאמר מפורשות כי יש להפסיק את עבודתו של הנאשם בבן שמן (ת/34 מסמך 40 = ת/33 מסמך 25), לאחר מספר ימים קיבל את מכתבו של דוד טוקר מיום 12.10.94, שסותר את מכתבה של שולה בן חיים. בהתייחס לשתי ההוראות הסותרות אמר "ביצעתי אותם כלשונם, התחלתי לבצע והפסקתי" (פרו' עמ' 67 ש' 5).
- בהודעותיו במשטרה (נ/41 ; נ/42), אמר כי בתקופת ההשאלה היה בקשר עם מנהל המינהל שנפלד ולאחריו עם טוקר ועמד אתם בקשר לצורכי התחשבות. מיום קבלת מכתבו של דוד טוקר (ת/36) היה בקשר עם הנאשם בלבד. כשנשאל מפורשות אם ניהל שיחות עם דוד טוקר לגבי שכרו של הנאשם בתקופה שהנאשם היה עובד מדינה השיב: "לשאלתך איני זוכר שיחות ספציפיות שלו (של טוקר – ז.ב.) בנושא זה" (נ/41 ש' 7). וכן "אם אני צריך להישבע שאני אכן זוכר במפגיע שיחה בנושא זה עם טוקר אני לא מוכן להישבע כי מדובר בדיני נפשות" (נ/42 ש' 49-52).
21. מנהל המינהל דוד טוקר העיד כי:
- "שולה בן חיים הייתה סגניתו היא התעסקה עם כוח אדם, משכורות, כל מנגנון המינהל ועדות פריטטיות והיא התעסקה בהם בלעדית. היא היתה מוסמכת לחתום ולעסוק בכל דבר שהוא כמו שדוד (הנאשם – ז.ב.) היה מוסמך בתחום שלי". (פרו' עמוד 274 ש' 15).
- לדבריו, היו מובאים אליו "המון מכתבים לחתום...אני בעצם סמכתי על כל מי שעבד סביבי שכל מה שהוא נותן לי להחתמה זה בדוק ואני חתמתי ולא בדקתי בציניות". (עמ' 276 ש' 22-12).
- כשהוצגו בפניו המסמכים ת/36, ת/37 ו-ת/38 טען כי אינו זוכר את המכתבים האלה ומכל מקום לגבי ת/36 טען "זה צריך להיות עשוי דרך שולה ואני לא זוכר את זה אני לא זוכר דבר כזה" (עמ' 275 ש' 8).
22. הנאשם העיד כי כשהחל לעבוד כעובד במינהל לחינוך התיישבותי, ב-10/94 פחת שכרו לעומת השכר אותו קיבל כעובד מושאל. לטענת הנאשם הוא פנה לממונה הישיר שלו, טוקר, שהבטיח לדאוג ולשלם לו את ההפרש בין שכרו בבן שמן לשכרו כעובד מדינה. כשנשאל מדוע לא פנה לשולה בן חיים השיב כי היא מטפלת בעובדי המינהל בלבד. בחקירה הנגדית לא ידע להסביר מדוע בחקירתו במשטרה הפנה את החוקרים שגבו את

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

אמרותיו לשולה בן חיים ולתיקיו האישיים שנמצאו בידי שולה בן חיים, בעוד שבעדותו בבית המשפט טען כי היא כלל לא הייתה צריכה לדעת מהנושא (עמו' 696 ש' 20 ואילך). יחד עם זאת אישר כי היה מקום שמנהל המנהל, מי שלטענתו כתב את ת/36, ייכתב את שולה בן חיים למכתב. (עמו' 698 ש' 21). מאידך, בחקירותיו במשטרה לא שלל הנאשם את האפשרות שהוא ניסח את ת/36 ולא זכר אם טוקר היה שותף לניסוחו ולמהותו. (ת/14 ש' 83-93).

זאת ועוד, בחקירתו במשטרה, לשאלה אם המשיך להיות עובד מושאל בבן שמן לאחר שהפך להיות עובד מדינה השיב: **"לא יודע צריך לשאול את שולה בן חיים"** (ת/12 ש' 248).

בחקירתו במשטרה, כי הוא זה שהציע לטוקר שההפרש ישולם לו על ידי כפר הנוער בן שמן. (ת/12 ש' 53), מאידך, בחקירה הנגדית העיד, כי **"מי שקבע שזה יהיה מבן שמן היה מנהל המינהל"** (עמו' 697 ש' 21). הנאשם לא ידע להסביר את פשר הסתירה.

כשנשאל במשטרה מדוע לא ידעה שולה בן חיים על המכתב ת/38, בו התבקש כפר הנוער בן שמן לסיים את יחסי עובד ומעביד עם הנאשם ב-31.12.96. השיב **"לא יודע"** (ת/15 ש' 123). בתגובה לכתב האישום ציין כי הדבר לא הובא לידיעתה כי **"ממילא לא היה כל צורך לשלוח העתק מהמכתב לגב' בן חיים"** (ראה תגובה בכתב עמוד 3 סעיף 7).

באמרותיו במשטרה לא זכר אם הבטיח לכסות תקציבית את ההוצאה בגין השלמת שכרו, לא זכר אם השלמת שכרו הייתה צריכה להיות מוחזרת במסגרת תמיכה שכפר הנוער מקבל ולא זכר כלל מה הייתה מעורבותו בהחזר (ת/12 ש' 152 – 163 ת/15 ש' 157) על אף תפקידו כממונה על התקציבים ויו"ר וועדת תמיכות שההחזר נוגע לשכרו האישי ושלצורך תשלומו היה צריך לעמוד בקשר רק אתו. בעדותו בבית המשפט כשנשאל מדוע נרשם במסמכים כי יש להיות בקשר עם הממונה על התקציבים בלבד השיב:

"התקציבים של המוסדות המודרכים בעצם מגיעים ליחידת התקציבים/אני ממונה עליה וביחידת התקציבים לגבי המוסדות המודרכים היו מביאים לוועדת תמיכות את כל הבקשה לתקציב. מה שכתוב שיש לתאם עם הממונה על התקציבים באגף בלבד, זה לא נסיון להסתיר איזשהו דבר למרות שבמינהל לחינוך התיישבותי גם החשב ידע ואני מאמין שגם כל השאר ידעו, זה לא דבר שהוא נסתר מעיני אף אחד אבל בגלל שכל התקציבים של כל המוסדות המודרכים מגיעים למינהל לחינוך התיישבותי בראשה אני עומד, היה צורך לתקצב את הענין במסגרת בן שמן וכך שה נעשה" (עמו' 530 ש' 7. ההדגשה שלי – ז.ב.).

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

דיון ומסקנות

23. המסמכים שהוצגו מתיקו האישי של הנאשם במינהל לחינוך הצביעו שהחל מיום 6.10.96 הפך הנאשם לעובד במשרה מלאה במינהל לחינוך התיישבותי והמקור היחיד ממנו היה זכאי לקבל שכר היה המינהל לחינוך.
24. חתימתו של דוד טוקר על ת/36, ת/37 ו- ת/38 מצביעה לכאורה כי השלמת שכרו של הנאשם נעשתה על פי הוראתו ובידיעתו.
- טענתו של טוקר כי הוחתם על המסמכים מאחר ו"בעצם סמכתי על כך מי שעבד סביבי וכל מה שהוא נותן לי להחתמה זה בדוק ואני חתמתי ולא בדקתי בציציות" (עמ' 267 ש' 12-22) מעוררת לכאורה קושי ותמיהה בהתחשב בתפקידו של טוקר, מנהל המינהל לחינוך הממונה על 120 מוסדות שונים. הדברים משתקפים גם בפרוטוקול, במהלך חקירתו של טוקר לשאלות בית המשפט (עמ' 297). הדבר כפי הנראה עורר קושי גם במהלך החקירה וגרמה ליחידה החוקרת לחקור את דוד טוקר תחת אזהרה (פרו' עמ' 289).
- למרות האמור אני סבורה, לאחר שבחנתי את העדויות כי חומר הראיות מצביע שפני הדברים היו כפי שהעיד עליהם טוקר והוא הוחתם על המסמכים מבלי שהיה מודע לתוכנם. להלן אפרט:
- א. שולה בן חיים לא הייתה מכותבת למכתבים ת/36, ת/37 ו-ת/38, עובדה המצביעה, על פניה, כי נעשה ניסיון להסתיר מכתבים אלה מפניה.
- מחומר הראיות עולה כי דרך העסקתו והוראות בדבר שכרו של הנאשם עד 6.10.94 מתועדים בתיקו האישי במינהל החינוך, ונמצאה תכתובת מסודרת בין כל הגורמים הרלוונטיים שעסקו בהסדרת העסקתו. הם כללו את דוד טוקר, שולה בן חיים וחשב האגף למינהל החינוך מצד אחד, והגורמים המטפלים בכפר הנוער בן שמן מצד שני (ראה הפרוט בעדותה של שולה בן חיים לעיל לגבי תקופת השאילה).
- מאידך, המכתבים העוסקים בהשלמת השכר החל מ- 6.10.94 לא הופנו למכותבים בתוך האגף למינהל, לרבות החשב שממונה על העברת הכספים ולרבות שולה בן חיים (עמ' 153 ש' 9).
- הנאשם עצמו העיד כי: "במינהל לחינוך התיישבותי אמורים להיות כל התכתובות וכל מערכת ההתכתובות בכל נושא ובכל דרך ובכל צורה, שם היה צריך להיות כתוב. התיק האישי שלי במינהל נמצא במחלקת כח אדם אצל הגב' בן חיים".
- לו היה המכתב ת/36 נכתב ביוזמתו ובידיעתו של טוקר, והשלמת השכר הייתה נעשית כדיון, העתק ממנו היה מופנה לשולה בן חיים או לתיקו האישי של הנאשם

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

ולא היה מודגש כי היחיד שיש לעמוד אתו בקשר בנושא השלמת השכר הוא הנאשם.

היחיד שהיה לו עניין שהמכתב לא יגיע לידיה של שולה בן חיים הוא הנאשם שהיה מכותב למכתבה של שולה בן חיים מיום 10.10.96 (ת/34 מסמך 40) בה ניתנה ההוראה להפסיק את שכרו מבן שמן.

ב. מתוך העדויות עלה כי במסגרת תפקידו לא עסק הממונה על התקציבים בנושאי שכר. אף על פי כן במכתבים לכפר הנוער בן שמן, תודרך כפר הנוער להיות בקשר עם הממונה על התקציבים בלבד (הוא הנאשם) תוך שהוראה זו מודגשת. בהסברו של הנאשם שצוטטה לעיל (מעמ' 530 ש' 7), מסתרת למעשה התשובה האמיתית. הנאשם ביקש לדאוג כי תהיה לו היכולת לדאוג להחזיר את התשלומים הללו לבן שמן. תפקידו כממונה על התקציבים ויו"ר ועדת התמיכות, אפשרו לו להסדיר זאת מבלי שאחרים יהיו ערים לכך. אילולא כן לא היה צריך לרשום את המלה "בלבד" בהדגשה.

הוספת המלה "בלבד" מעידה על כוונת עורך המסמכים להסתיר את השלמת השכר.

הנאשם חזר מספר פעמים והדגיש כי החוזרים לבן שמן היו צריכים להגיע דרך ועדת תמיכות שהוא כאמור עמד בראשה (ת/12 ש' 156; ת/15 ש' 157; עמ' 706 ש' 13).

ג. עוד יודגש, במכתבים לא פורט שעור ההשלמה ומי שבסופו של דבר קבע את שעור ההשלמה היה כנראה הנאשם עצמו.

ד. ת/37 נכתב על ידי הנאשם עצמו (הנאשם מודה בכך) ונחתם על ידי טוקר. עובדה זו יש בה כדי לחזק את גירסתו של טוקר לפיה לא טיפל בעניינים אלה ונהג לחתום על מה שהעבירו לו. עובדה זו גם מלמדת כי הנאשם הוא שעמד מאחורי המכתבים להשלמת השכר.

זאת ועוד, הנאשם הודה שהיה מקום לכתב את שולה בן חיים למכתבים העוסקים בהשלמת שכרו. משכך, תמוה מדוע במכתב שנכתב על ידו לא צוינה שולה בן חיים כמכותבת. ההסבר היחיד לכך הוא הרצון להעלים מידע זה מידיעתה.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

ה. גרסתו של הנאשם במשטרה בה טען כי יתכן שהוא זה שנסח את ת/36 ולא זכר אם טוקר היה שותף לתוכנו ולמהותו (ת/14-83-96) מחזקת את גירסת טוקר כי כלל לא היה מודע למכתב.

ו. הנאשם סיפק שלל גירסאות מדוע שולה בן חיים לא הייתה מכותבת למכתבים. בחקירתו במשטרה טען תחילה כי הייתה מעורבת בהליך "השלמת השכר" וטיפול בה בכך (ת/10 ש 43-50). כשנשאל אם המשיך להיות עובד מושאל בבן שמן לאחר שהפך להיות עובד מדינה השיב "לא יודע צריך לשאול את שולה בן חיים" (ת/12 ש' 248).

כשנשאל מדוע שולה בן חיים אינה יודעת על המכתב ת/38 השיב "לא יודע" (ת/15 ש' 123) (הגירסה כי זה אינו מענינה עלתה רק בבית המשפט). בתגובתו לכתב האישום טען כי המסמך שנכתב על ידו ובו התבקש כפר הנוער בן שמן להיות בקשר עם הממונה על התקציבים בלבד "ממילא לא היה כל צורך לשלוח העתק מהמכתב לגב' בן חיים".

בחקירתו בבית המשפט טען כי הגב' בן חיים מטפלת בעובדי המינהל בלבד ועל כן לא פנה אליה (עמ' 529 ש' 13), גירסה תמוהה כשלעצמה בהתחשב בעובדה כי השלמת השכר נדרשה בשל העובדה שהפך להיות עובד המינהל. הנאשם לא הצליח לספק הסבר מדוע הפנה תחילה את השוטרים לשולה בן חיים ואל תיקו האישי, וכיום הוא טוען שהיא כלל לא הייתה צריכה לדעת מהעניין. ויודגש שוב, כי בחקירתו הנגדית אישר לבסוף הנאשם כי היה מקום לכתב את שולה בן חיים במכתב ת/36 (עמ' 698 ש' 12).

ז. הנאשם סיפק שתי גירסאות לבחירת בן שמן כמוסד שישלים את שכרו. בחקירתו במשטרה טען כי הוא הציע לטוקר שההפרש בשכרו ישולם על ידי בן שמן (ת/12 ש' 53) ואילו בעדותו בבית המשפט טען כי טוקר קבע שההשלמה תעשה מבן שמן (עמ' 697 ש' 21)

ח. העובדה שת/37 נכתב בכתב ידו של הנאשם ורק נחתם ע"י טוקר מחזקת את גירסת טוקר כי נהג לחתום על כל מה שהנאשם הגיש לו לחתימה.

ט. גירסת הנאשם לפיה בפנייתו לטוקר, כדי שידאג להשלמת שכרו, הציג לו תלוש שכר שקיבל כעובד מדינה כדי שיווכח מהו השינוי שחל בשכרו, התגלתה כשקרית על פניה, שכן רק ביום 6.10.94 הודע לנאשם כי הוא יועסק כעובד מדינה ויפסיק להיות

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

מושאל וביום 12.10.94 כבר חתם טוקר על המכתב המורה לבן שמן להשלים את שכרו של הנאשם. לא יתכן כי במועד זה היה בידו של הנאשם תלוש שכר מהמינהל לחינוך כדי להשוותו לתלוש שכר מהתקופה בה היה מושאל.

י. התנהלותו התמונה של הנאשם כאשר נודע לו שמנהלה החדש של בן שמן אינו מרוצה מהסדר התשלומים ומציאת מקור אחר נוח יותר להשלמת השכר (כפי שיפורט באישום השלישי). אין תכתובת שמעידה שמנהל בן שמן פנה למינהל בבקשה להפסיק את הסדר התשלומים, החוקי לשיטתו של הנאשם. לגירסת הנאשם הוא קיבל את המידע בהבנה מלאה כיוון ש"אני חושב שמערכת היחסים שלי עם בן שמן היא כל כך טובה שאין כאן מקום להתרעם . אני מעריך שהודעתי על כך לדודיק טוקר" (ת/12 ש' 204).

25. לאור התמונה שהצטיירה מעדויות אלה, עדותו של דוד טוקר הייתה מהימנה עלי. לצד עדות זו עומדת עדותו של חזי סיטי, ממונה מחוזי במינהל לפיה טוקר הוא "איש קיבוצים איש חינוך שלא היה לו שום עניין כלכלי ולא הבין במספרים וכל מה שחשב לעשות היה איש חינוך כריזמטי לקדם את _____ בחינוך אבל מעולם לא נתן דעתו בעניינים שנראו בעיניו קטנות, עניין כלכלי" (עמ' 310 ש' 23). עדות זו מבהירה ומסבירה כי החתמת טוקר על מסמכים מבלי שיעיין בהם אכן היתה אפשרית, עובדה שהיתה ידועה לנאשם שניצל אותו להשגת טובות ההנאה.

26. טענת הסנגור בסיכומיו כי כולם ידעו על תשלום השלמת השכר והרחיקו עצמם נדחית על ידי. טענה זו מתבססת על הטענה כי התקציבים של המוסדות המודרכים (בן שמן וחוות הנוער הציוני שתידון להלן באישום השלישי) מגיעים למינהל וכי הדבר נידון בשקיפות מלאה בוועדת תקצוב, שבה חברים מנהל המינהל (טוקר) החשב (רם לוי) סגנית מנהל המינהל (אילנה כץ) והנאשם. לפיכך טוען הסנגור, כל חברי ועדת התקצוב ידעו היטב על השלמת השכר וכל שנה, החל מ-6.10.94, הובא הנושא לדיון. אילו היה נושא השלמת השכר של הנאשם מובא לדיון בכל שנה באופן גלוי, תחת סעיף "השלמת שכר לדוד טוביאנה", לא הייתה כל סיבה שחברי ועדת התקצוב יתכחשו לכך וינסו להרחיק עצמם. טענת הסנגור, שחקירת המשטרה היא הסיבה שגרמה להם להרחיק עצמם ממה שהם אשרו, אינה רצינית. הדעת נותנת כי "הגלוי" לא היה גלוי.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

27. זאת ועוד, לטענת הסנגור, המשטרה לא טרחה לתפוס את כל הפרוטוקולים הרלוונטיים של ועדת התקצוב וועדת התמיכות על כל נספחיהם. לו הייתה התביעה מורה למשטרה להשלים את החקירה ולתפוס גם את המסמכים הללו אין ספק כי לא היה מופיעים בכתב האישום האישומים הראשון והשלישי.
- הראיות שהוצגו לעיל די בהם כדי להוכיח ברמה הנדרשת בפלילים כי השלמת השכר נעשתה בהוראתו על דעתו ובמעורבותו של הנאשם בלבד. אם סבר הנאשם כי קיימים מסמכים שיכולים להוכיח את חפותו, היה עליו להגיש בקשה לגילוי ראיה, שהייתה נשקלת לגופה.
28. באשר לטענתו של הסנגור ולפיה שולה בן חיים במכתבה מיום 10.10.96 רשמה "נא לדאוג להפסקת עבודתו אצלכם" ולא להפסקת קבלת השכר על ידכם זוהי הצגת דברים מטעה ומיתממת. כפי שהוסבר על ידי שולה בן חיים, הנאשם (בתקופה השנייה) היה עובד כפר הנוער בן שמן ו"הושאל" למינהל לחינוך התיישבותי. יחסי עובד ומעביד באותה תקופה היו לנאשם עם כפר הנוער בן שמן ולא עם המינהל לחינוך התיישבותי. ולכן האמור במכתבה של בן חיים משקף את המצב לאשורו.
29. לאור האמור, אני קובעת כי הנאשם דאג להחתיים את טוקר על המסמכים ת/36 ; ת/37 ; ת/38 מבלי שהפנה תשומת לבו למכתבים אלה ומבלי שטוקר היה ער לכך שחתם על המסמכים האלה, תוך שהם שורבבו למסמכים אחרים שהוגשו לו לחתימה. הנאשם דאג שלמכתבים אלה לא יהיו מכותבים ועל ידי כך לא יגיעו לתיקו האישי במינהל ולא יגיעו לידיעתה של שולה בן חיים.

האישום השלישי (לנאשם 1)

כתב האישום

30. על פי הנטען באישום השלישי, חוות הנוער הציונית היא תאגיד ציבורי המתוקצב על ידי המינהל לחינוך (להלן: "חוות הנוער"). בתקופה הרלוונטית לאישום זה היה מר פנחס כהן מנהל חוות הנוער (להלן: "כהן"). בסמוך לסוף שנת 1996, לאחר האירועים המתוארים באישום הראשון, פנה הנאשם לכהן והודיע לו כי עד סוף שנת 1996 שכרו החודשי כממונה על התקציבים הושלם דרך כפר הנוער "בן שמן" וביקש ממנו כי מעתה ואילך שכרו יושלם דרך חוות הנוער.
- הנאשם ביקש מכהן 5,000 ₪ לחודש והבטיח לו כי הסכומים יוחזרו לקופת חוות הנוער במסגרת התקציב והתמיכות עליהן היה הנאשם 1 אחראי במינהל לחינוך. הנאשם הבטיח לכהן כי ימציא לו אישור מטוקר וכן שמדובר בהליך חוקי וכהן נעתר לבקשת הנאשם.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

מחודש ינואר 1997 ועד לחודש יולי 1997 העביר כהן לידי הנאשם סך כולל של 51,332 ₪. באותה תקופה דאג הנאשם להעביר לחוות הנוער תקציב ותמיכות ביודעו כי חוות הנוער אינה זכאית לקבל את הסכומים שהועברו לה.

המאשימה מייחסת לנאשם באישום זה, כמו באישום הראשון, עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בניגוד לסעיף 415 סיפא לחוק ומרמה והפרת אמונים בניגוד לסעיף 284 לחוק.

תשובת הנאשם לאישום השלישי

31. לגרסתו פנה לכהן לצורך השלמת שכרו באישור טוקר ובידיעת כל הנוגעים במינהל ובחוות הנוער הציוני וקיבל מחוות הנוער הציוני בחודשים ינואר ועד יולי 1997, סך כולל של 51,332 ₪, במסגרת התקציב של חוות הנוער. הסכום קוזז משכרו של הנאשם במינהל החינוך על ידי החשב. הנאשם מכחיש כי הבטיח להחזיר את הכספים לחוות הנוער כיוון שלא ניתן להחזיר את הסכומים לחוות הנוער ללא ידיעת החשב והתשלומים מבוצעים דרך החשבות ובמסגרת התקציב.

הראיות

32. מנהל חוות הנוער, מר פנחס כהן העיד כי הנאשם פנה אליו ואמר לו כי הפסיקו לשלם את שכרו בבן שמן וביקש כי שכרו בסך של 5,000 ₪ לחודש ישולם לו דרך חוות הנוער הציוני. הנאשם ביקש מכהן כי בתלושי השכר ירשם כמורה (עמ' 32 ש' 13). הנאשם הבהיר לכהן כי הפניה היא על דעתו של טוקר, מנהל המינהל. כהן ביקש לקבל על כך אישור בכתב מטוקר והנאשם הבטיח להמציא אישור כנדרש. בעקבות הבטחה זו, החל כהן לבצע את התשלום. משלא הגיע אישור מטוקר החל כהן "לנדנד" לנאשם והנאשם כעס עליו שהוא "עושה בעיות בירוקרטיה" ואמר "אם כך אנחנו כבר נסתדר לבד" התשלום הופסק (עמ' 31 - 32). גם לאחר שהתשלום הופסק הבטיח הנאשם כי האישור מטוקר לגבי התקופה בה קיבל השלמת שכר מחוות הנוער הציוני תשלח לכהן. הנאשם לא עמד בהבטחתו. כשנשאל כהן מדוע לא פנה בעצמו לדוד טוקר כדי לקבל את האישור השיב: "היה ברור שאם אפנה לטוקר מעל לטוביאנה זה לא ימצא חן בעיני טוביאנה" (עמ' 33 ש' 2).

על מעמדו של הנאשם בכפרי הנוער העיד מר כהן:

"אתם צריכים להבין, אדם משמעותי במינהל ואדם ששלט וניהל למעשה את המינהל

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

היה טוביאנה דוד והוא היה הכתובת לחיוב, לכל צרה ולכל קושי ובוזה כוחו והוא היה עם כוח, בהחלט לא רצית לפעול בניגוד לכוחו. לא רצית להרגיז אותו הוא בהחלט היה האיש המרכזי, דוד טוקר לא היה משמעותי לגבינו כמנהלי כפרים אם היתה לנו כתובת זה היה טוביאנה והוא היה האיש המרכזי ואני אומר את זה גם לחיוב" (עמ' 32 ש' 23-18). על דברים דומים חזר גם בחקירתו הנגדית (עמ' 38).

33. לטענת הנאשם כשכפר הנוער בן שמן חדל לשלם לו השלמת שכר פנה פעם נוספת לטוקר והסביר לו כי שוב נמצא באותו מצב. טוקר אמר לו שיפנה למוסד חינוכי אחר. הנאשם הבהיר כי כל המוסדות אליהם פנו היו צריכים להיות מוסדות מודרכים "אני מדגיש זאת מכיוון שזה חייב לעבור בשלב מסוים את ועדת תמיכות על מנת לקבל ביטוי להשלמת השכר במסגרת התקציב הכולל של אותו כפר, כפר נוער מודרך" (עמ' 535 ש' 13 – 16). הנאשם מאשר כי אמר לכהן שדוד טוקר אישר להשלים לו את השכר כפי שהושלם על ידי כפר הנוער בן שמן. לטענת הנאשם, כהן התקשר בנוכחותו לדוד טוקר והאחרון אישר את התשלום ואמר שיוציא לו מכתב כשם שהוציא לכפר הנוער בן שמן (עמ' 536 ש' 4-1). מאחר וכהן לא קיבל אישור מטוקר למרות שפנה מספר פעמים הפסיק את התשלום. הנאשם הכחיש כי הבטיח לכהן שיחזיר את הסכומים ששולמו לו במסגרת ועדת תמיכות, אם כי לטענתו הכספים הוחזרו לחוות הנוער באמצעות וועדת התמיכות (עמ' 706 ש' 13). לטענתו מי שהיה צריך לעדכן את חשב המינהל ושולה בן חיים הוא מנהל המינהל (עמ' 537 ש' 17-18).

לאחר שחוות הנוער הפסיקה את התשלום, לא נעשה סידור עם כפר נוער אחר ולמעשה נגרע משכרו של הנאשם כ-5,000 ₪. את "הויתור" על סכום כה נכבד במשכורת החודשית הסביר:

"קיבלתי התחייבות מדודיק טוקר שזה יתבצע ואוכל לקבל את דרגת הפיקוח וברגע שהוא התחייב בפני הלכתי על המילה שלו, אפילו שולה בן חיים אומרת ובסופו של דבר זה משך אותי ומשך אותי ולא הסתדר כלום ונשארתי כפי שנשארתי, מאד כעסתי על הענין. זה לא אומר שלא יכולתי לבצע את זה במוסד חינוכי אחר" (עמ' 707 ש' 11-16).

דיון ומסקנות

34. אין מחלוקת כי הנאשם קבל מחוות הנוער השלמת שכר בסך של 51,332 ₪ בין החודשים ינואר 97 ועד יולי 97.

לאחר הפסקת התשלום על ידי חוות הנוער הציוני לא פנה הנאשם בדרישה לקבל את השלמת השכר בדרך אחרת על אף שלטענתו השלמת השכר נעשתה בדרך חוקית, באישורם של כל הגורמים הרלוונטיים "ובידיעת כולם" והחל מיולי 97 ועד לבחירתו כראש המוא"ז

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

"ויתר" על השלמת שכר נכבדה. הדבר תמוה במיוחד לאור עדותו של הנאשם לפיה הודיע לטוקר שעה שהפך לעובד המינהל וגילה כי שכרו פחת משמעותית כי הוא נכון לעזוב את העבודה לאור הפגיעה הקשה בשכרו (עמ' 529 ש' 9). עובדה זו מלמדת כאלף עדים כי הנאשם הוא זה שדאג להשלמת השכר ללא ידיעתו של איש מהמינהל לחינוך. וכשהסתתמו המקורות להשגת השלמת השכר "ויתר" על השלמה זו ללא מחאה.

35. העובדה שהנאשם לא הצליח להמציא לכהן אישור מטוקר בנוגע להשלמת השכר, מלמדת, באופן ברור, כי מדובר בהבטחה שנתן הנאשם לכהן על דעתו בלבד מבלי שטוקר ידע על כך. אין ספק כי אם היה מדובר בהסדר שהיה על דעתו של טוקר לא היה הנאשם נתקל בבעיה להמציא את האישור והיה דואג לקבל מטוקר אישור כנדרש וכמובטח. גירסתו של הנאשם לפיה הובטחה לו משרת פיקוח שהייתה אמורה לענות על גריעת השכר אינה זוכה לאמון. במיוחד לנוכח העובדה כי תקופה ארוכה של קרוב לשנתיים "הסתפק" בשכר מופחת.

36. העובדה שהנאשם ביקש מכהן לרשום בתלוש השכר בכזב כי הוא מועסק כמורה מלמדת אף היא כי הנאשם ידע שמדובר בהליך בלתי תקין ובמרמה.

37. השלמת השכר ששולמה לנאשם על ידי חוות הנוער הוחזרה לחוות הנוער באמצעות וועדת תמיכות (כשם שהוחזרה לכפר הנוער בן שמן), וועדה שבראשה עמד הנאשם.

38. פנחס כהן הכחיש את טענתו של הנאשם לפיה התקשר לטוקר בנוכחות הנאשם וקיבל את אישורו לבצע את השלמת השכר, כהן העיד "לא דיברתי עם טוקר בנוגע לנקודה זו" (עמ' 32 ש' 16). ואף הסביר מדוע לא פנה לטוקר כדי לבקש את אשורו "היה ברור שאם אפנה לטוקר מעל טוביאנה זה לא ימצא חן בעיני דוד טוביאנה".

הפן המשפטי

39. באישומים הראשון והשלישי מיוחסות לנאשם עבירות של קבלת דבר במרמה, בנסיבות מחמירות ומרמה והפרת אמונים.

40. קבלת דבר במרמה. לא הייתה מחלוקת כי הנאשם קיבל השלמת שכר מבן שמן ולאחר שחדל לקבל את השלמת השכר מבן שמן קיבל אותו מחוות הנוער הציוני.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

על פי האמור לעיל הוא קיבל את השלמת השכר לאחר שלצבי שטרן ולפנחס כהן הוצגו מצגים לפיהם השלמת השכר היא הסדר חוקי שאושר על ידי מנהל המינהל, טוקר ועל יסוד מצג זה שילמו שטרן וכהן את השלמת השכר. כפי שהוכח מנהל המינהל לא היה מודע לכך שהנאשם מקבל השלמת שכר וחתם על המסמכים ככל שהדבר קשור לבן שמן מבלי שהיה ער למסמכים שנערכו על ידי הנאשם לצורך קבלת התשלום מבן שמן והוגשו לו לחתימה על ידו.

לגבי חוות הנוער הציוני, הוא כלל לא חתם מנהל המינהל על מסמכים והתשלום בוצע על סמך המצג של הנאשם כי התשלום מאושר על ידי מנהל המינהל והאישור הפורמלי בכתב יומצא.

אני דוחה את הטענה כי הנאשם קיבל את השלמת השכר בהאמינו כי השלמה זו מגיעה לו. כפי שהובהר לעיל, הנאשם ידע כי השלמת השכר אינה מגיעה לו, לא קיבל את אישורו של איש להשלמת השכר ודאג כי דבר השלמת השכר לא יודע לאיש במינהל לחינוך.

רק דברי/מצגי הכוזב הניעו את 'המרומים' לשלם לנאשם השלמת שכר.

טענת הסנגור כי "יתכן מאד כי נוח היה למרומים להעמיד פנים כאילו אינם מבינים ואינם יודעים על דבר המרמה", נדחית על ידי. עובדה היא כי משבושש להגיע האישור לחוות הנוער הופסק התשלום ורק על יסוד המצג כי טוקר אישר את התשלום ומתוך האמון הרב שרכשו לנאשם החלו בתשלום עוד בטרם התקבל אישורו של טוקר.

הוכח, כי במקביל לביצוע התשלום הובטח לכפרי הנוער כי התשלום יוחזר להם באמצעות וועדת התמיכות והוכח שהתשלום הוחזר.

41. הנסיבות המחמירות ראה בפרק הזן בעבירות של קבלת דבר במרמה ומרמה והפרת אמונים.

42. מרמה והפרת אמונים.

הנאשם היה הממונה על התקציבים במינהל לחינוך, ומופקד על תקציביהם של כפרי הנוער בן שמן וחוות הנוער. פנייה לגופים המתוקצבים על ידי הנאשם בבקשה כי ישלימו את משכורתו האישית מצביעה על עוצמת ניגוד העניינים.

העובדה שהנאשם אינו היה המאשר היחידי של התקציב אינה גורעת מחומרת המעשה לנוכח תפקידו של הנאשם שהיה הדומיננטי באישור התקציב.

היטיב לבטא זאת פנחס כהן כשאמר בעדותו "בהחלט לא רציתי לפעול בניגוד לכוח. בהחלט לא רציתי להרגיז אותו הוא בהחלט היה איש מרכזי..." (עמ' 32 ש' 18).

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

הכספים שקיבל הנאשם להשלמת שכרו הוחזרו לכפרי הנוער באמצעות ועדת התקצוב והתמיכות בראשה עמד הנאשם.

אין ספק שהנאשם היה מודע לטיב מעשיו. עובדה זו נלמדת הן מהוראתו שהקשר יהיה אתו בלבד והן מתגובתו (או שמא ראוי לומר העדר תגובה) והתנהגותו כאשר כפרי הנוער (בן שמן וחווה הנוער) ביקשו להפסיק את ההסדר.

43. לאור האמור אני קובעת כי הנאשם עבר את העבירות של קבלת דבר במרמה ומרמה והפרת אמונים בכל אחד מהאישומים הראשון והשלישי.

האישום השני (מיוחס לשני הנאשמים)

כתב האישום

44. על פי הנטען באישום השני, "נווה הדסה" הוא תאגיד ציבורי המתקצב על ידי המינהל לחינוך (להלן: "נווה הדסה"). בסוף שנת 1992 פנה הנאשם אל מרדכי דשב (להלן: "דשב"), הנאשם 3 בכתב האישום, ששימש כמנהל הדסה, ואמר לו כי קיים נוהל במינהל לחינוך לפיו ממלאי תפקידים בכירים משלימים את שכרם החודשי דרך כפרי הנוער. הנאשם ביקש ממנו, לשלם משכורת לנאשמת, אשתו של הנאשם, מבלי שזו תעבוד או תיתן שרות ל"נווה הדסה". הנאשם הבטיח לדשב כי הסכומים שישולמו לנאשמת יוחזרו ל"נווה הדסה" במסגרת התקציב והתמיכות עליהם היה הנאשם אחראי במינהל לחינוך.

דשב נעתר לבקשת הנאשם והורה לגזבר נווה הדסה להעביר משכורת חודשית לחשבונה של הנאשמת ולציין בכזב ברישומי "נווה הדסה" לרבות ברישומי הנהלת החשבונות כי הנאשמת הינה רכזת חוגים ב"נווה הדסה".

בחודש ינואר 1993 ועד חודש אוגוסט 1999, אף לאחר שהנאשם סיים לעבוד במינהל לחינוך ושימש כראש המוא"ז חבל מודיעין דאג הגזבר להעביר משכורת חודשית לחשבון הבנק האישי של הנאשמת בסך של כ-3,300 ₪ וציין במסמכים השונים של "נווה הדסה" כי הנאשמת עובדת כרכזת חוגים. הנאשמת קיבלה במהלך התקופה סך של 198,445 ₪. הנאשם דאג שהסכומים הנ"ל יוחזרו ל"נווה הדסה" מהמינהל לחינוך בדרך של תקציב ותמיכות בודעו כי "נווה הדסה" אינה זכאית לתקציב ותמיכה בעניין זה. המאשימה מייחסת לשני הנאשמים עבירה של קבלת דבר במרמה בניגוד לסעיף 415 סיפא לחוק ולנאשם גם עבירה של מרמה והפרת אמונים בניגוד לסעיף 284 לחוק.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

הרשעתו של דשב

45. דשב הודה בעובדות כתב אישום מתוקן הורשע על פי הודאתו בעבירה של רישום כוזב במסמכי תאגיד והוטל עליו, על פי הסדר טעון עונש של מאסר על תנאי וקנס כספי.

כתב האישום המקורי ייחס לדשב עבירות של סיוע לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי ס' 415 סיפא ביחד עם סעיפים 21 ו-32 לחוק העונשין ורישום כוזב במסמכי תאגיד לפי ס' 423 לחוק העונשין. התיקון בכתב האישום כלל את מחיקת העבירה של סיוע לקבלת דבר במרמה ללא תיקון בעובדות כתב האישום.

תשובת הנאשמים לאישום השני

46. הנאשמים הודו כי הנאשמת קיבלה משכורת כמצוין בכתב האישום מבלי שביצעה תמורתה עבודה וכי הכספים הוכנסו לחשבונה. לטענת הנאשמים, כספים אלה הועברו לחשבונה של הנאשמת באישור הנהלת נווה הדסה בתמורה לגיוס תרומות על ידי הנאשם, ביוזמת הנהלת נווה הדסה, בהתאם לבקשתה בידיעתה ובהסכמתה של נווה הדסה.

הראיות

47. דשב העיד (לאחר סיום משפטו), כי הנאשם פנה אליו להשלמת המשכורת שקיבל כממונה על התקציבים. הנאשם הסביר לדשב "שזה משהו שהיה מקובל באותו זמן" (עמ' 174 ש' 22). הנאשם ביקש שמשכורתו תשולם על שם אשתו. בין השנים 93-99, שילמה נווה הדסה לחשבונה של הנאשמת משכורת חודשית.

בספרי נווה הדסה היא הוגדרה כרכזת חוגים.

דשב העיד כי הובטח לו על ידי הנאשם שהכספים יוחזרו אליו מהמנהל לחינוך וכי "לא בדקתי שקל שקל אך אני משוכנע שהכספים הוחזרו" (עמ' 176 ש' 8).

ההיכרות בין דשב לנאשם החלה כאשר הנאשם היה בשליחות בבליגיה ובאמצעותו הגיעו מפעלים של הקרן הקיימת לנווה הדסה "הוא תיווך, אני לא יודע אם תווך זה המילה הנכונה אבל טיפל בתקציבים ופתוח כפרי הנוער, ודאג להזרמת תקציבים על פי התקנות או על פי מה שמגיע לנווה הדסה".

בתקופת היותו הממונה על התקציבים דאג הנאשם להזרמת תקציבים לפתוח נווה הדסה וכפרי נוער אחרים ותרם לפיתוחה של נווה הדסה.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

בהתייחס לגיוס תרומות בסכומים נכבדים, על ידי הנאשם, עבור נווה הדסה מגופים אחרים אמר "לא בתקופה שהיה ממונה על התקציבים. לא שידוע לי מלבד הנושא של קרן קיימת".

בהתייחס לגירסת הנאשם לפיה השלמת השכר באמצעות תשלום לאשתו נתפסה בנווה הדסה כתרומה על עזרתו של הנאשם לנווה הדסה אמר: "לא ראיתי בזה תרומה לכל מה שעשינו (צ.ל. עשה – ז.ב.). בשבילנו, ראינו בזה פניה של אדם רציני שאנו מכירים אותו ומאמינים בתפקידו והיות וידענו שהשיטה הזו קיימת לא ראינו בכך משהו חריג" (עמ' 178 ש' 12-14).

לטענת דשב הובטח לו על ידי הנאשם כי הכספים יוחזרו ממינהל החינוך (עמ' 176 ש' 5).

48. שי שטרן חשב כפר הנוער נווה הדסה העיד כי מנהל הכפר (דשב – ז.ב.) אמר לו שהנאשם "צריך לקבל משכורת מהכפר כי משרד החינוך לא משלם לו את המשכורת בגלל בעית תקנים, תקציבים ואנחנו נתחיל לשלם לו את המשכורת. ואז הוא אמר לי שבמקום לשלם לדוד טוביאנה את המשכורת נשלם לאשתו" (עמ' 356 ש' 7-10).

49. בחקירתו במשטרה הודה הנאשם בקבלת הכסף באמצעות אשתו אך בחר בזכותו לשתוק. הוא לא הסביר את הטעם לקבלת המשכורת ובצורך לקבלה באמצעות אשתו. הוא הסתפק באמירה שיש לו 'הסבר טוב'.

"גירסת התרומות" הועלתה על ידי הנאשם לראשונה במענה לכתב האישום. בעדותו הסביר: "נווה הדסה וגורמים נוספים בקשו ברגע שניתן יהיה לגייס תרומות אלה האם ניתן לשלם לי משהו בסדר גודל של 5% מערך התרומה, נווה הדסה אמרו שיש בעיתיות והציעו לשלם לי את זה באופן ישיר ואמרתי שאני לא יכול לקבל את הדבר הזה כי כבר עבדתי במינהל לחינוך ואז הם המליצו שהנושא הזה במקום שיעבירו אלי יעבירו בצורה של שכר לאשתי, הכוונה למרדכי דשא (צ.ל. דשב – ז.ב.) מנווה הדסה" (עמ' 603 ש' 14). הנאשם הסביר כי כבש את גירסתו כיוון שחשש מהפללה עצמית. מאידך טען כי בעת עריכת הסיכום עם נווה הדסה חשב שמדובר בהסדר חוקי.

50. מר יואל לוי מנהל אדמיניסטרטיבי בנווה הדסה העיד כעד הגנה. לדבריו, שמע מפי דשב שהנאשם גייס תרומות עבור נווה הדסה בבליגיה. עוד העיד, כי במהלך משפטו של דשב, זימן האחרון את עובדי נווה הדסה מספר פעמים וסיפר להם על גיוס התרומות ועל כך שהכסף שהועבר לנאשמת היה פיצוי או תגמול עבור התרומות שהנאשם הביא לנווה הדסה (עמ' 737; עמ' 739 ש' 19-20).

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

בחקירה הנגדית התברר כי העד פוטר מעבודתו בנווה הדסה. לגרסתו הוא פוטר בעקבות הרשעתו של דשב, והוא מצוי בהליכים משפטיים עם נווה הדסה. לטענת העד, גירסתו הייתה ידועה לנאשם עוד לפני שדשב העיד בבית המשפט, ולמרות האמור לא נחקר דשב ולא התבקש להתייחס לגירסת לוי.

51. הנאשמת, כמו הנאשם, שמרה בעת חקירתה במשטרה (ת/32), על זכות השתיקה כשהוצגו לה שאלות בנוגע למשכורת שקבלה מנווה הדסה. בבית המשפט הודתה כי לחשבונה הוכנסו כספים מנווה הדסה וכי הנאשם אמר לה "שיש סידור ביני לבין מרדכי (דשב – ז.ב.) שאקבל שכר חודשי אבל לא שאלתי שאלות" (עמ' 711 ש' 16-17). בהתייחס ליגירת התרומות, טענה כי שמעה על כך לראשונה כשהנאשם העיד בבית המשפט. לטענת הנאשמת **"לא הבינה שזה לא בסדר"** (עמ' 714 ש' 13-14).

דיון ומסקנות

52. גירסת התרומות הינה גירסה כבושה, וריקה מתוכן. הנאשם לא הצליח להציג ולו בדל ראיה שתתמוך בה. הנאשם נחקר במשטרה 31 פעמים והשיב לכל שאלות החוקרים, למעט השאלות הנוגעות לקבלת המשכורת לחשבונה של אשתו בנווה הדסה שאז בחר לשמור על זכות השתיקה (פרט להודאה שאשתו קיבלה שכר מנווה הדסה מבלי לבצע עבודה (ת/26)). הנאשם לא סיפק הסבר מדוע בחר רק בחלק זה של חקירתו לשמור על זכות השתיקה ואמר: **"אמרתי שגם פה אני מעדיף לשמור על זכות השתיקה למרות שיש לי הסברים שאתן אותם בבוא העת"** (ת/26 ש' 73-74).

גירסת התרומות נטענה בצורה כוללנית ללא תיעוד המעיד על גיוס תרומות ואפילו ללא פרטים ע"פ, אודות הכספים שגייס (ממי, מת) ואשר, על פי טענתו, זיכו אותו בעמלה. הנאשם לא מסר פרטים על התמורה, לא ידע למסור פרטים מהו הסכום שהיה אמור לקבל, מאיזה סכום נגזרו 5% וכיצד חולק הסכום לתשלומים. גירסת התרומות גם לא הוצגה בפני דשב, והסגור הסתפק בשאלה כללית על תרומות שגייס הנאשם עבור נווה הדסה, לה השיב דשב **"לא בתקופה שהיה ממונה על התקציבים, לא שידוע לי מלבד הנושא של קרן קיימת"**.

לאור תשובתו של דשב, ניתן היה לצפות שהנאשם יציג את דרכו ואת לוח החופשות שלו כדי לאשש טענתו כי בתקופת עבודתו במינהל לחינוך, נהג בזמן חופשות לנסוע לבלגיה לצורך גיוס תרומות עבור נווה הדסה. הנאשם לא זימן לעדות ולו עד אחד שיכול היה

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

לאשש את טענתו ובחר לנקוב בשם אחד שיכול היה לטענתו לאשש את גירסתו הרב שולדינר, אלא שהאחרון כבר הלך לעולמו ולא ניתן היה על כן לזמנו לחקירה. גירסת הנאשם היא שגייס עבור נווה הדסה "קרוב למיליון דולר" ולפיכך יש להניח אפילו בוודאות כי ניתן היה למצוא מלבד הרב שולדינר עוד עד או ראיה שיוכלו לתמוך בגירסה זו. הימנעות מחקירה, או אי הבאת ראיה פועלת לחובת הצד הנוקט בה ומחזקת את גירסת הצד שכנגד (ראה בספרו של י.קדמי, על הראיות חלק שלישי (מהדורת 2003) עמ' 1649).

53. הסברו של הנאשם לסיבה שבגללה החליט לשמור על זכות השתיקה כשנחקר בשאלת המשכורת שקיבלה אשתו אינה עומדת במבחן ההיגיון והשכל הישר. בחקירתו במשטרה הודה ביאלמנט המפלילי של קבלת שכר ללא עבודה, ונמנע לספק את "ההסבר" הפשוט לכאורה לתשלום זה.

54. באשר לנאשמת היא הודתה בקבלת שכר חודשי **במשך 7 שנים (!)** מבלי לבצע עבודה בתמורה.

גירסת הנאשמת כי סמכה על בעלה ש'הכל סודר' ולא שאלה שאלות אינה עומדת במבחן ההיגיון והשכל הישר, בכלל ולנוכח בחירתה של הנאשמת לשמור על זכות השתיקה בחקירתה. אם האמינה כטענתה שהכל סודר מדוע בחרה לשמור על זכות השתיקה בחקירתה ?

חוסר האמון בגירסה זו מתחזק עוד יותר לנוכח טענתה כי רק בעת שהעיד הנאשם בבית המשפט נודע לה כי מדובר בעמלה עבור כספי תרומות. היעלה על הדעת שהנאשם לא סיפר לאשתו, מיד לאחר שנחקרו שניהם במשטרה (לו הייתי מקבלת את גירסתה כי לא ידעה עבור מה התשלום וסמכה על בעלה) כי מדובר בתשלום לגיטימי לטענתו שהגיע לו כעמלה עבור פעלו? לא ניתן לתת אמון בגירסה זו.

הפן המשפטי

55. לנאשמים מיוחסת גם באישום זה עבירה של קבלת דבר במרמה. כבר התייחסתי לעיל ליסוד המרמה בעבירה של קבלת דבר במרמה. משדחיתי את טענת גירסת התרומות, הוכח כי הנאשם קיבל את השכר מכפר הנוער במרמה על סמך המצג שהציג לדשב כי השלמת שכר בדרך זו היא מקובלת ולגיטימית. באשר לנסיבות המחמירות מדובר באותן נסיבות כמו בנוגע לאישומים הראשון והשני.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

56. באשר לנאשמת, היא זו שקיבלה את השכר לחשבונה בפועל על סמך מצג לכאורה כי היא עובדת בנווה הדסה, מצג שאין מחלוקת כי הוא שקרי. טענת הנאשמת כי סברה שמדובר בהסדר לגיטמי בין בעלה לדשב או כפי שהגדיר זאת הסנגור בסיכומיו "דליה לא הבינה שזה לא בסדר" (עמ' 18), ושימשה רק ככלי טכני, נסתרת מהתנהגותה במטרה שם שמרה על זכות השתיקה, ולא היתה מוכנה להשיב אפילו לשאלה אם קבלה שכר מכפר הנוער נווה הדסה (ת/32 ש' 18). התנהגות זו אינה עולה בקנה אחד עם העדר כוונה פלילית.

57. לנאשם מיוחסת גם עבירה של מרמה והפרת אמונים. לניתוח עבירה זו גם כן התייחסתי כבר.

הוכח כי הנאשם עבר עבירה זו על שתי חלופותיה. חלופת המרמה בכך שהכספים ששולמו לנאשמת הוחזרו לנווה הדסה ע"י המינהל לחינוך ובכך בוצעה עבירה של מרמה כלפי המנהל (להבדיל מהמרמה כלפי דשב) ובאשר לחלופה של הפרת אמונים, ע"י ניצול מעמדו של הנאשם, לרבות היותו יו"ר ועדת התמיכות והתקצוב ואת השפעתו על נווה הדסה כדי לקדם את עניניו האישיים.

58. לאור האמור אני קובעת כי הנאשם עבר את העבירות של קבלת דבר במרמה ומרמה והפרת אמונים והנאשמת עברה את העבירה של קבלת דבר במרמה.

האישום הרביעי (לנאשם 1)

כתב האישום

59. כפר הנוער על שם בן ציון מוסינזון מגדיאל (להלן: "כפר הנוער מוסינזון") הוא תאגיד המתקצב על ידי המינהל לחינוך.

הנאשם היה ממקימי עמותת "יוצאי תנועות נוער חלוציות מצפון אפריקה" (להלן: "העמותה"). בעבר שימש הנאשם כיו"ר העמותה ולאחר מכן כחבר בעמותה.

העמותה הינה גוף נתמך על ידי המינהל לחינוך. בתקופה הרלוונטית היה רון דבש יו"ר העמותה (להלן: דבש). עובר לחודש מאי 1996 פנה דבש לסוכנת הנסיעות אילה כהן מסוכנות נסיעות "א.ש.ת" (להלן "אילה") וביקש ממנה לארגן עבור חברי העמותה ופעיליה סמינר נופש באילת (להלן: "הנופש"). אילה ארגנה לעמותה נופש בעלות של 133,741 ₪ בחודש יוני 1996.

ביום 2.5.96, החליטה הנהלת העמותה לפנות למינהל לחינוך בבקשה לתמיכה כספית לנופש בשיעור של כ-50% מהעלות. דבש הודיע על כך לנאשם. בין התאריכים 26.06.96 – 29.06.96 יצאו חברי העמותה ופעיליה וביניהם הנאשם לנופש לאילת ושהו במלון "פרדייס ג'וניור". פעילי העמותה שילמו לדבש עבור הנופש סך של 2,386 ₪ לזוג סכום זה הופקד בחשבון

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

הבנק של העמותה. בסמוך לאחר הסמינר, פנתה אילה לדבש וביקשה ממנו לשלם עבור הנופש. דבש פנה לנאשם ובירר עימו לגבי השתתפות המינהל לחינוך והנאשם ביקש מדבש להודיע לאילה להוציא חשבונית עבור הסמינר לכפר הנוער מוסינזון לציין בחשבונית כי התשלום הינו עבור פעילות קיץ, מחנות, סיורים וכנסים. אילה עשתה כן. במקביל פנה הנאשם ליעקב חן, מנהל כפר הנוער מוסינזון וביקש ממנו לשלם לא.ש.ת. סך של 133,741 ₪ לאחר קבלת חשבונית בהתאם.

חן, בסוברו כי התשלום הוא עבור פעילות משותפת של כפרי הנוער, הורה למנהלת החשבוניות בכפר הנוער להעביר לידי א.ש.ת את הסכום הנ"ל והיא עשתה כן. בהמשך, דאג הנאשם להעביר מחצית מהסכום הנ"ל במסגרת התמיכה של המינהל לחינוך בעמותה וכן העביר לכפר הנוער מוסינזון את הסכום ששולם לא.ש.ת כתקציב המינהל לחינוך במסגרת "גמול טיולים למפעלי חוץ".

בשל המתואר באישום הרביעי מייחסת המאשימה לנאשם עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין ומרמה והפרת אמונים לפי סעיף 284 לחוק.

תשובת הנאשם לכתב האישום

60. הנאשם מודה כי השתתף בנופש האמור ושילם עבורו. פרט לאמור מכחיש הנאשם את האמור בכתב האישום.

הראיות

61. רון דבש, יו"ר העמותה בתקופה הרלוונטית, העיד כי בתחילת דרכה הייתה העמותה מקבלת תמיכה (סובסידיה בלשוננו) מההסתדרות, הועד הפועל. בתקופת חיים רמון הופסקה התמיכה ופנייתם למנהל לחינוך נענתה בחיוב והם החלו לקבל תמיכות מהמנהל לחינוך. מדי שנה היו מגישים למנהל לחינוך דיווח על הפעילות וקבלו תמיכה שנתית (ראה לדוגמא ת/80, ת/81).

בהתייחס לסמינר שהתקיים באילת העיד כי כל משתף שלם 1,000 ₪ (ת/76). הוא פנה לנאשם ודיווח לו על הסמינר, כשם שהיה מדווח לו על כל פעילות על מנת לקבל השתתפות (ת/79). הפניה באה בעקבות ישיבה שנערכה בעמותה בקשר לסמינר בה הוחלט שהאגף לחינוך התיישבותי ישתתף ב-50% מהסמינר.

דבש יליד 1918. בזמן מתן העדות היה בן 87, והתקשה לזכור את פרטי ההתקשרות והתשלום. גם כשהופנה אל הודעותיו לא זכר את הדברים שאמר בהודעתו:

"ש. מצטט מהודעתך הראשונה, את זוכר שסיפרת למשטרה שיכול להיות שאמרת לאילה שתפנה למוסינזון כי דוד טוביאנה אמר לך.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

ת. אני אמרתי את זה?

ש. באותה הודעה בעמ' 3 שאלו אותך לפני כן "מתי טוביאנה אמר לך שהוא ידאג לתשלום" וענית "קשה לי להגיד אבל ההנהלה יודעת שטוביאנה...".
ת. אם זו פעולה שלנו, טוביאנה יטפל? מה פתאום" (עמ' 51 ש' 11).

הודעותיו (ת/82 – ת/84) על פי סעיף 10א לפקודת הראיות.
בחקירה הנגדית בתשובה לשאלת הסנגור אישר כי מי שיכול היה להציע לפנות לכפר הנוער מוסינזון זה היה רק אחד מחברי ההנהלה וכנראה שהיה זה יעקב ישי.
בהודעותיו מסר רון דבש כי כל הסכומים שקבל ממשנתפי הסמינר הופקדו לחשבון העמותה וכי העמותה לא שילמה לא.ש.ת. עבור הסמינר. עוד אישר כי המינהל לחינוך השתתף בעלות מחצית הסמינר (ת/83 עמ' 2 ש' 7)

62. יעקב חן מנהל כפר הנוער מוסינזון אישר כי בוצעו תשלומים לחברת א.ש.ת.
לטענתו התשלומים נעשו על פעילות במסגרת כפרי הנוער "כך נאמר לי על ידי טוביאנה" (עמ' 79 ש' 1-2). עוד נאמר לו על ידי טוביאנה כי "אלו כספים שבמסגרת ההקצבות אנחנו גם נקבל אותם" (עמ' 79 ש' 11).
והכספים אכן התקבלו "קבלנו הרבה העברות" (עמ' 79 ש' 13).

63. לאורה אזולאי מנהלת חשבונות בכפר הנוער מוסינזון העידה כי שילמה לא.ש.ת. את הסכומים הבאים:
40,000 ₪ (ת/68 ; ת/69 ; ת/70 ו-ת/64).
22,441 ₪ (ת/60 ; ת/63).
28,800 ₪ (ת/61 ; ת/65).
42,500 ₪ (ת/62 ; ת/66).
המנהל יעקב חילו ומנהל הכפר יעקב חן, אישרו לה לבצע את התשלומים.
כן העידה כי ת/71, כרטיס הכנסות מהמנהל לחינוך משקף את כל החוזרים שהתקבלו מהמינהל לחינוך עבור טיולים בשנת 99 ובכלל זה ארבעת התשלומים ששולמו לא.ש.ת. שהוחזרו לכפר הנוער מהמנהל לחינוך (עמ' 23 ש' 3).

64. כהן אילה העידה כי התשלומים עבור הסמינר שולמו ע"י כפר הנוער מוסינזון והחשבונות שהוצאו לכפר הנוער מוסינזון הוצאו על פי בקשתו של רון דבש.

65. רון דקרי רכז הטיולים בכפר הנוער מוסינזון אישר בהודעתו (ת/85) כי "לא היה טיול בו התארחנו במלון פרדייז הים האדום"

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

66. יעקב ישי הוזמן כעד הגנה. הוא הבהיר כי לצורך מימון פעילות כמו הסמינר הייתה העמותה פונה גם לבתי ספר חקלאיים. לגבי הסמינר הספציפי לא יכול היה להצביע למי פנו כי "לא עסקתי בצד האופרטיבי" (עמ' 755 ש' 10). הוא לא נשאל ע"י הסנגור אם הציע לרון דבש לפנות לכפר הנוער מוסינזון ולבקש מימון עבור הסמינר. בחקירה הנגדית העיד כי לא היו מתייעצים איתו לגבי הגוף שיממן את הטיולים.

67. הנאשם באמרתיו במשטרה טען כי אינו זוכר אם הנופש מומן ע"י כפר הנוער מוסינזון. בעדותו בבית המשפט העיד כי ארגון הנופשון נעשה על ידי רון דבש ויעקב ישי (עובדה שכאמור הוכחה ע"י יעקב ישי). הנאשם הכחיש כל קשר שלו להסדרת התשלום לא.ש.ת. באמצעות כפר הנוער מוסינזון "לא ראיתי חשבונית (שהוצאה על ידי א.ש.ת - ז.ב.). ולא אמרתי שיש צורך להוציא חשבונית למוסינזון. כל הפעילות והאחריות היתה של רון דבש וישי יעקב" (עמ' 600 ש' 6).

הנאשם טען כי בחודשים מאי יוני 96, מועד בו התקיים הסמינר העמותה לא הייתה נתמכת על ידי מינהל החינוך ועל כן לא הייתה אפשרות להגיש בקשה לתמיכה. הנאשם אמר כי העמותה פנתה גם לכפרי נוער בהם היו בוגרים של העמותה להשתתף בפעילות העמותה ובתמיכה בה ובוגרים כאלה היו גם בכפר הנוער מוסינזון (עמ' 599 ש' 17), מבלי שהביא לכך תימוכין, או שנקב בשם של בוגר אפשרי, שפנה לכפר הנוער מוסינזון על מנת לממן את הסמינר.

בחקירתו הנגדית בניגוד לאמור בחקירה הראשית אישר כי הסמינר מומן על ידי המינהל כי "היתה עמותה מתוקצבת על ידי המנהל" (עמ' 687 ש' 11).

דיון ומסקנות

משקל אמרותיו של רון דבש שהתקבלו על פי ס' 10א' לפקודת הראיות.
68. כפי שהוסבר לעיל, העד רון דבש מסר גרסתו במשטרה בשנת 2000, 4 שנים לאחר הסמינר. בבית המשפט העיד 9 שנים אחר הסמינר בהיותו בן 87. בעת מתן עדותו בבית המשפט לא זכר פרטים רבים ועל כן התרתי את הגשת אמרותיו לפי ס' 10א' לפקודת הראיות.

גובי ההודעות דובנבויים ולוי העידו בבית המשפט והבהירו את דרך גבית העדות. המאשימה מבקשת להעדיף את האמור באמרותיו על פני עדותו בבית המשפט. הסנגור, מסכים שהעד לא ביקש להתחמק מהשאלות בבית המשפט ומסכים כי לא ניתן לצפות ממנו לזכור את פרטי האירוע בחלוף שנים רבות, במיוחד לאור גילו. יחד עם זאת,

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

ולאור סעיף 10א(ג), על בית המשפט לדון במשקל שיש לתת לאמרה שהתקבלה כראיה ולהחליט אם להעדיפה על פני דברי העד בבית המשפט. במקרה זה סבור הסנגור כי יש להעדיף את עדות רון דבש בבית המשפט.

69. מצאתי להעדיף את אמרותיו של רון דבש בחקירה על פני עדותו בבית המשפט. בעת מתן עדותו של רון דבש בבית המשפט הוא היה בן 87, למרבית השאלות השיב כי אינו זוכר. אמרותיו במשטרה ניתנו 5 שנים עובר לעדותו ויש להניח כי זכר את האירועים שעה שנחקר עליהם. הגרסה באמרותיו במשטרה עולה בקנה אחד עם עדותו של יעקב חן שהעיד כי מי שאמר לו לשלם את החשבוניות שהוגשו על ידי א.ש.ת. היה הנאשם. רון דבש ויעקב חן דיברו בהערכה רבה על הנאשם ואין לומר כי עדותם הייתה מגמתית או שקרית. משכך אני קובעת יש לתת לאמרותיו של רון דבש במשטרה (ת/82 – ת/84) את מלוא משקלן.

לגופו של ענין

70. הוכח, ממארג הראיות כפי שהוצג לעיל, כי הסמינר מומן על ידי כפר הנוער מוסינזון, והסכום הוחזר לכפר הנוער מהמינהל לחינוך. לבד מגרסתו של מנהל כפר הנוער מוסינזון כי הוא התבקש על ידי הנאשם לשלם לא.ש.ת. לא הוצגה כל גרסה אחרת ואין כל הסבר לתשלום למעט הסברו של מנהל כפר הנוער הסבר שהיה אמין. התשלום בוצע תוך הצגת מצג שווא, על ידי הנאשם למנהל כפר הנוער כי מדובר בתשלום עבור פעילות במסגרת כפרי הנוער וכי כספים אלה יוחזרו לכפר הנוער מוסינזון במסגרת ההקצבות כפי שבפועל ארע כעולה מת/71. דפוס פעולה זהה, דהינו, פניה לכפר נוער אחד בבקשה לשלם סכום כסף תוך הצגת מצג כי התשלום נעשה גם עבור כפרי נוער אחרים וכי התשלום יוחזר לכפר הנוער המשלם באמצעות המינהל לחינוך חזר על עצמו גם במקרים אחרים כפי שיפורט להלן.

הפן המשפטי

71. גם באישום זה מיוחסים לנאשם עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות ומרמה והפרת אמונים. באשר לעבירה של קבלת דבר במרמה העבירה נובעת ממצג השווא שהציג הנאשם למנהל כפר הנוער מוסינזון לפיו התשלום קשור לפעילות שנעשתה במסגרת כפרי הנוער בעוד שבפועל התשלום נועד לכיסוי הסמינר של העמותה. הנסיבות המחמירות זהות לנסיבות המחמירות שפורטו בפרק שדן בעבירה של קבלת דבר במרמה.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

72. באשר לעבירה של מרמה והפרת אמונים, המרמה (בנוסף למרמה המהווה רכיב של העבירה של קבלת דבר במרמה) באה לידי ביטוי בכך שהמנהל לחינוך החזיר את הכסף לכפר הנוער מוסינזון שעה שבפועל כפר הנוער לא השתמש בכסף לצרכי כפר הנוער אלא לטובת העמותה. גם העובדה שהמנהל לחינוך תמך בעמותה פעמיים, פעם באמצעות החזר מלא לכפר הנוער מוסינזון שכיסה את התשלום לא.ש.ת. ופעם על ידי מתן תמיכה, בשעור של מחצית הסמינר באופן ישיר לעמותה, מהווה הפרת אמונים.

73. לאור האמור אני קובעת כי הנאשם עבר את העבירה של קבלת דבר במרמה ומרמה והפרת אמונים באישום הרביעי.

האישום החמישי (לנאשם 1)

כתב האישום

74. כפר הנוער הדתי "הודיות" הוא תאגיד ציבורי המתקצב על ידי המינהל לחינוך (להלן: "הודיות"). בחודש יוני 1998 ובעודו עובד במינהל לחינוך, התחיל הנאשם להתארגן לקראת הבחירות לראש המוא"ז חבל מודיעין, שיתקיימו במאי '99. בתחילת חודש יוני '98 פנו אל הנאשם דוד אלגלי ויוסי עידן תושבי מושב אחיסמך שהינו בתחום המוא"ז חבל מודיעין (להלן: "אלגלי ועידן") ושאלו אותו אם יוכל לארגן ציוד לחדר כושר במושב אחיסמך. הנאשם סיכם איתם כי ירכשו ציוד לחדר הכושר והוא ידאג לתשלום. ביום 06.07.98 חתמו עידן ואלגלי על הסכם עם דגן איריס ויהל, הבעלים של חברת קאנטרי גן בע"מ, כי ירכשו מהם ציוד לחדר כושר הכולל כ-10 מכשירים, מראות ומזרונים תמורת סך של 40,000 ₪. בסמוך לאחר מכן פנה הנאשם אל אליהו שטיין, סגן מנהל כפר הנוער "הודיות" (להלן: "אליהו") ושאל אותו אם יוכל לסייע ברכישת מכשירי כושר תוך שהוא מציין בפניו בכזב כי מדובר בעזרה לילדים ונוער. אליהו הודיע לנאשם כי אין לו אפשרות לעשות כן והנאשם הבטיח לו שידאג לשפות אותו באמצעות התקציב ולכך אליהו הסכים. הנאשם הודיע לאלגלי ועידן שידאגו להוציא חשבונית לטובת "הודיות" ולבקשתו הנפיקו בני הזוג דגן חשבונית כאמור. בהמשך, ולבקשת הנאשם נסע אלגלי ל"הודיות" וקיבל מאליהו צ'ק בסך 38,000 ₪ (לאחר ניכוי מס במקור של 2,000 ₪). הנאשם דאג במרמה להחזרת הסכום הנ"ל ל"הודיות" במסגרת התקציב והתמיכות הניתנים מהמינהל לחינוך ביודעו כי אינם זכאים לתקציב ותמיכות בעניין זה. אלגלי ועידן מסרו את הצ'ק לידי בני הזוג דגן וקיבלו את מכשירי חדר הכושר. בהמשך נערך טקס חנוכת חדר הכושר בו נכחו תושבי מושב אחיסמך והנאשם. לאירוע זומנו צלמים ועיתונאים

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

והנוכחים בירכו את הנאשם על עזרתו בהקמת חדר כושר. במסגרת תעמולת הבחירות הציג עצמו הנאשם כמי שגייס את התרומה להקמת חדר הכושר. בשל המתואר באישום זה, מייחסת המאשימה לנאשם עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בניגוד לסעיף 415 סיפא לחוק ומרמה והפרת אמונים בניגוד לסעיף 284 לחוק.

תשובת הנאשם לכתב האישום

75. הנאשם מודה כי אלגאלי ועידן, תושבי אחיסמך, פנו אליו ושאלו אם יוכל לדאוג לציוד לחדר כושר. הנאשם מכחיש כי אמור היה לדאוג לתשלום, והוא מעולם לא אמר להם לרכוש את הציוד וכי הוא ידאג לתשלום. הנאשם מודה כי פנה לאליהו שטיין בשאלה אם יש ברשותו ציוד משומש לחדר כושר אותו יהיה מוכן לתרום. מכחיש כי אמר לו שמדובר בעזרה לילדים ומכחיש כי הבטיח לו שיפוי באמצעות התקציב, וממילא לא ניתן להחזיר את הסכום באמצעות תמיכות או בתקציב.

הראיות

76. אליהו שטיין, מנהל הודיות (בתקופה הרלוונטית סגן מנהל הודיות) העיד כי הנאשם היה אדם שאפשר היה להיעזר בו בכל בעיה כספית, לשמוע עצה טובה ולקבל אוזן קשבת. הנאשם פנה אליו על מנת שייסיע לקבוצת נוער או חברת נוער בקניית ציוד לחדר כושר "וכמובן אני אקבל את הכסף בחזרה באיזשהו שלב. עניתי בחיוב" (עמ' 88 ש' 5-7). כמעט בטוח שהכסף הוחזר, קשה לו להשיב על כך ממרחק של שנים. בחקירה הנגדית נשאל על ידי הסנגור:

"ש. למעשה פנה אליך טוביאנה ושאל אותך אם יש לכם ציוד ישן לחדר כושר שאתם מוכנים לתרום אותו או למכור אותו במחיר סמלי.
ת. יכול להיות, אתה שואל אותי שאלות שקשה לי לזכור היום, אני לא יכול להכחיש או לאשר.
ש. אתה אמרת לו אני יעזור לך בקטע של חדר הכושר במסגרת תרומה.
ת. חדר כושר אני בסוף עזרתי לו, עובדה ששילמתי".

77. פרנסיס גילה, מנהלת חשבונות בהודיות העידה כי אליהו שטיין נתן לה אישור לשלם את החשבונות שהוצאו על ידי חברת קאנטרי גת.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

78. עידן יוסף, העיד כי בטקס חנוכת חדר הכושר היו נוכחים חברי המושב, ועד היישוב ו"מר טוביאנה הוא זה שבעצם תרם את חדר הכושר, היה טקס של ברכות לדוד טוביאנה על זה שתרם את חדר הכושר. הוא היה איש צבור שבא והכיר את החבר'ה מהמושב..." (עמ' 351 ש' 12-15).

79. דוד אלגלי, אמרתי במשטרה ת/94א' ות/94ב' הוגשו בהסכמה. באמרתו (ת/94א', עמ' 4 ש' 1-4) הבהיר כי "דוד טוביאנה הבטיח לי וליוסי עידן בשיחה שהייתה אתו לא זכור לי כיצד התנהלה השיחה אם פנים אל פנים... בשיחה זו עם דוד טוביאנה הובטח לנו על ידו לדאוג למקור כספי לרכישת הציוד של חדר הכושר...". עוד העיד כי בטקס הפתיחה טוביאנה נכח ואמר בנוכחות כולם כי עזר למימון חדר הכושר (ת/94א' גליון 6 ש' 21, גליון 8 ש' 9-10) וכן "למיטב זכרוני מערכת הבחירות טרם החלה אך הציבור מכיר את האיש ופעלו וגם כנראה ידעו על כוונותיו להתמודד בפעם נוספת בבחירות 99" (ת/94א' ע' 4).

"לשאלתך בכל השיחות או המפגשים ביני לבין טוביאנה בנושא לא שאלתי את טוביאנה על מקור הכסף מהסיבה התמימה שחשבתי שהנ"ל הוא איש ציבור פעיל ציבור בחלק מהזמן אף נבחר ציבור ובתפקיד מרכזי בנושא חינוך. לא נכנסתי ולא הרהרתי בדבר על דבר שהוא לא על פי סדר ומינהל תקינים" (ת/94א' גליון 6 ש' 11-16).

לגבי קבלת השיק מהודיות אמר אלגלי:

"נסעתי לצפון ליד טבריה לפי הכוונתו של דוד טוביאנה לכפר הנוער הודיות שעכשיו אני נזכר בשם הודיות. בשער הצגתי את עצמי בשם דודו אלגלי והשוער מסר לי מעטפה סגורה, שעל פי הסיכום עם דוד טוביאנה השיק ימסר לי במקום זה, פתחתי את המעטפה במקום וראיתי אכן שיק על סך 40,000 ₪... אכן זהו העתק השיק אך על סמך 38,000 ₪ שלא זכרתי ואכן ה-2,000 הפרש הם ניכוי מס במקור המופיע בספח הצ'ק שגם היה מצורף" (ת/94 ש' 20-28).

80. הנאשם העיד כי התבקש לסייע ברכישת ציוד לחדר כושר למושב אחיסמך. פנה למספר מוסדות חינוכיים כדי לבדוק אם יש ברשותם ציוד שלא משתמשים בו. לא ראה בעזרה שהושיט שום דבר מיוחד כי רבים פנו אליו לעזרה בנושאים שונים ועד כמה שיכול היה, סייע. מכפר הנוער הודיות קיבל תשובה חיובית. הוא קשר בין נציגי אחיסמך להודיות ובזה תם תפקידו. הוא אינו יודע כיצד הציוד הגיע לאחיסמך אך הוא יודע שהגיע, והשתתף בטקס הפתיחה. מערכת הבחירות הפורמלית החלה בשלב מאוחר יותר ולא היה קשר בין העזרה להשגת חדר הכושר למערכת הבחירות.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

לגבי התשלום אמר "מאחר והייתי אמור לפנות לכל מיני גורמים שהיה לי איתם קשר ולטפל ולראות אם יש אפשרות לגייס את הציוד הזה אך בנושא תשלום או לא לתשלום אפילו לא ידעתי שיש נושא של תשלום. זה נודע לי הרבה יותר מאוחר" (עמ' 570 ש' 3-1). כשפנה לאליהו שטיין אכן אמר לו כי הציוד נדרש לילדים ונוער כי זה היה מיועד לילדים ונוער ולא לציבור הרחב אך לא הבטיח שידאג לשפות אותו ובטח שלא באמצעות התקציב, דבר שהיה אמור לעבור את כל האישורים.

דיון ומסקנות

81. אין מחלוקת כי מכשירי חדר הכושר נמכרו לאגודה השיתופית אחיסמך על ידי חברת קאנטרי גת בבעלות בני הזוג דגן. מושב אחיסמך יוצג בעסקה על ידי עידן ואלגלי. התשלום לבני הזוג בוצע על ידי אליהו שטיין מהודיות (הודעותיהם של בני הזוג דגן ת/92 ות/93, המוצגים ת/87 – זכרון הדברים שבין נציגי המושב לחברת קאנטרי גת ות/91 העתק השיק של כפר הנוער הודיות).

82. מתוך הראיות עולה כי הנאשם פנה לסגן מנהל הודיות, אליהו שטיין, וביקש ממנו שיסייע ברכישת הציוד לחדר כושר במושב אחיסמך, המיועד לנוער, תוך שהבטיח לו כי הסכום יוחזר לו במסגרת התקציב בשלב כלשהו.

אליהו שטיין, מתוך היכרותו עם הנאשם והערכתו אליו "כאדם שאפשר להעזר בו", נעתר לבקשה והורה למנהלת החשבונות, הגב' פרנסיס גילה, להכין שיק תמורת הציוד וכך נעשה. אליהו שטיין העיד כי הכסף כמעט בוודאות הוחזר להודיות. מכל מקום וכפי שהעיד אלגלי, הוא הגיע על פי הנחיתו של הנאשם להודיות והשיק נמסר לידיו בשער הכפר על ידי השומר. גרסתו של הנאשם כי פנה למנהל כפר הנוער הודיות וביקש ממנו לעזור למושב אחיסמך במתן ציוד שכבר יצא מכלל שימוש בהודיות, נדחתה על ידי.

אין זה סביר כי מנהל כפר הנוער מיוזמתו, לאור פניית הנאשם למסור למושב אחיסמך ציוד שיצא מכלל שימוש, רכש עבור אחיסמך, מושב שאין לו שום קשר איתו, ציוד לחדר כושר בשווי של 40,000 ₪. גירסה זו גם אינה עולה בקנה אחד עם גירסתו של אלגלי לפיה נסע להודיות לקבל את השיק "על פי הסיכום עם דוד טוביאנה" (ת/94א' עמ' 7 ש' 20).

מנהל כפר הנוער הודיות נעתר לבקשתו של הנאשם במימון חדר הכושר לאור הבטחת הנאשם כי הכסף יוחזר לו ומתוך הערכתו אליו כי מדובר באדם ש"אפשר להעזר בו".

83. הנאשם נחלץ לעזרת מושב אחיסמך מתוך מניע אישי, לקידום מערכת הבחירות שעמדה בפתח, אף כי זו טרם החלה רשמית. הנאשם התמודד למערכת הבחירות הקודמת והיה

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

דמות מוכרת ביישובי המוא"ז וכפי שאמר אלגאלי בחקירתו במשטרה "למיטב זכרוני מערכת הבחירות טרם החלה אך הציבור מכיר את האיש ופועלו...".
גם הנאשם העיד: "מערכת הבחירות הפורמלית החלה בשלב מאוחר יותר" (דגש על פורמלית), אך בטכס חנוכת חדר הכושר, נכח הנאשם, נשא דברים וצוין כמי שעזר בגיוס הכספים לחדר הכושר.

הפן המשפטי

84. דומה שאין צורך לנמק את העבירה של קבלת דבר במרמה המיוחס לנאשם באישום זה. הנאשם קיבל מכפר הנוער הודיות, במרמה, בטענה כי הסיוע נדרש לצורך קבוצת נוער סך של 40,000 ₪.
הנסיבות המחמירות פורטו בפרק הדן בעבירת קבלת דבר במרמה.

85. מרמה והפרת אמונים. העובדה שכפר הנוער הודיות שילם עבור חדר כושר היא מעשה מרמה עצמאי שאינו קשור למצג השווא שהוצג לאליהו שטיין. באשר להפרת אמונים, הנאשם בתפקידו הרם ניצל את מעמדו לקדם מסע בחירות אישי לראשות מועצה על חשבון כספי ציבור. למטרה זו פנה לגוף נתמך ומתקצב על ידי משרד החינוך.

86. לאור האמור אני קובעת כי הנאשם עבר את העבירות של קבלת דבר במרמה ומרמה והפרת אמונים המיוחסות לו באישום החמישי.

האישום השישי (מיוחס לנאשם 1)

כתב האישום

87. על פי הנטען באישום השישי הייתה הגבי' ציפורה משולם (הנאשמת 4 בכתב האישום ולהלן: "ציפי משולם") הבעלים של מכון מיל"י – מכון ללמידה יעילה בע"מ (להלן: "מכון מיל"י").
מכון מיל"י התמחה בגיבוש תוכניות לימודיות לתלמידים עם קשיי למידה.
בשנת 1997 פנה הנאשם למר יוסף משולם, בעלה של ציפי משולם (להלן: "יוסף"), שהיה באותה עת מנהל בית הספר ביהוד בו למד בנו של הנאשם ושוחח עימו על קשיי הלימודים של בנו. באותה הזדמנות הודיע יוסף לנאשם כי ציפי משולם עובדת עם המינהל לחינוך ונותנת שירות במספר בתי ספר בתחום המינהל לחינוך.
יוסף יצר קשר בין ציפי משולם לנאשם. ציפי משולם הדריכה את בנו של נאשם בביתה במשך שמונה מפגשים, כשעה בכל מפגש, מבלי לגבות שכר מהנאשם עבור הדרכה זו. בסמוך

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

לחודש ספטמבר 1997 פנה הנאשם אל ציפי משולם והודיע לה כי יש לו אפשרות לדאוג לכך שמכון מיל"י ייתן שירותים ל-33 בתי ספר המתוקצבים על ידי המינהל לחינוך, למשך 3 שנות לימודים במסגרת פרויקטים שיוזם המינהל לחינוך. ציפי משולם הודיעה לו שאינה ערוכה מבחינה ניהולית ליתן שירותים בסדר גודל שכזה והנאשם הכיר לה את חברו איש העסקים אריה קוניק הבעלים של חברת "קו מחשבה בע"מ" (להלן: "קוניק"), לטובת הפרויקט הנ"ל, וציפי משולם קיבלה על עצמה את הפרויקטים כאשר קוניק הופקד על הצד העסקי של הפרויקט.

ביום 05.10.97, הדפיס הנאשם מכתב, מטוקר, הממוען למנהלי בתי הספר בפיקוח המינהל לחינוך במסגרתו הודיע לבתי הספר על הפרויקטים בשיתוף מכון מיל"י ועל תיקצוב המינהל לחינוך את בתי הספר בסכום של 7,254 ₪ לחודש, סכום שיועבר על ידי בתי הספר למכון מיל"י.

הנאשם ביקש מטוקר לחתום על המכתב וטוקר עשה כן מבלי לשים לב לתוכנו המדויק של המכתב. הנאשם שיגר את המכתב למנהלי בתי הספר.

ביום 06.10.97, שלח הנאשם מכתב נוסף למנהלי בתי הספר חתום על ידו, בו ציין כי מכתבו הוא בהמשך למכתבו של טוקר ופירט את דרכי ביצוע התשלום למכון מיל"י.

הנאשם שלח את שני המכתבים ביוזמו כי תוכנם מנוגד לכללי משרד החינוך לפיהם רשאים בתי ספר לבחור בעצמם את הגוף שמספק להם שירות וכי גוף זה חייב לעבור מכרז בהתאם לחוק חובת מכרזים, אותו לא עבר מכון מיל"י.

מכון מיל"י סיפק את שירותיו ל-33 בתי ספר במשך שלוש שנים בהן שילמו בתי הספר למכון מיל"י 7,254 ₪ לחודש לאחר שקיבלו את התקציב מהמינהל לחינוך.

ציפי משולם הייתה בקשר קבוע עם הנאשם בכל עת שנתקלה בקשיים בגביית הסכומים מבתי הספר השונים והנאשם סייע לה בכך.

88. בתחילת שנת 1999 שעה שהנאשם עבד במינהל לחינוך והיה עסוק בהתארגנות לקראת

הבחירות תכנן להוציא את פעיליו בבחירות, לנופש גיבוש וחיזוק באילת לקראת הבחירות. הנאשם פנה לאיילה כהן מחברת א.ש.ת. (להלן: "איילה") אשר ארגנה עבורו את הנופש לימים 4-6/3/99 במלון פלמירה באילת. הנאשם גבה מהמשתתפים, באמצעות פעילי מטה הבחירות, סכום כסף עבור הטיול ומסרו לאילה. לאחר קבלת הסכומים האמורים נותר חוב לא.ש.ת. על סך של 85,356 ₪.

לאחר שנבחר לכהן כיו"ר המוא"ז חבל מודיעין, העסיק הנאשם את יוסף, בעלה של ציפי משולם, כיועץ חינוכי במועצה. שכרו של יוסף שולם כנגד חשבונית המונפקת למכון מיל"י.

בחודש מאי '99 פנה הנאשם אל ציפי משולם ואמר לה כי נקלע למצוקה כלכלית וביקש ממנה לשלם עבורו לא.ש.ת. 32,400 ₪ עבור הנסיעה לאילת. ציפי משולם נענתה לבקשתו

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

בשל טובות ההנאה שזכתה מהנאשם בעת שעבד במינהל לחינוך ובשל העסקת בעלה במועצה.

ביום 06.07.99 העבירה לידי אילה צ'ק על הסך הנ"ל משוך מחשבון הבנק של מכון מיל"י. לבקשת הנאשם אילה ציינה על גבי החשבונית שהונפקה למכון מיל"י כי הטיול נערך בימים 11 עד 13 מרץ 1999.

89. בסוף שנת 1999 ביקר הנאשם 1 את ציפי משולם בביתה. במהלך הפגישה ביקש ממנה הנאשם כי במידה ותישאל על ידי המשטרה לגבי הסכום ששילמה לא.ש.ת. תספר כי ארגנה טיול עבור עובדי מכון מיל"י. בעקבות השיחה עם נאשם, פנתה ציפי משולם אל עובדי מכון מיל"י, מירב בן יהודה, טל סעדון ועודדה יערי וביקשה מהם לומר בחקירתם במשטרה כי הם היו בטיול לאילת מטעם מכון מיל"י. בנוסף, ערכה ציפי משולם מכתבים פנימיים כוזבים של מכון מיל"י נושאים תאריכים 20.02.99, 25.02.99 ו-28.02.99 הנוגעים לטיול עובדי המכון לאילת הכל כדי להציגם במשטרה במידה ותידרש. ציפי משולם רשמה במסמכי מכון מיל"י שהינו תאגיד כרישומו בחוק שעובדי החברה שהו ביום עיון באילת לרבות במסמכי הנהלת החשבונות של מכון מיל"י ובספח הצ'ק שמסרה לידי א.ש.ת. כתב האישום מייחס לנאשם באישום זה עבירות של לקיחת שוחד לפי סעיף 290 לחוק העונשין, מרמה והפרת אמונים לפי סעיף 284 לחוק העונשין והדחה בחקירה לפי סעיף 245(א) לחוק.

הרשעתה של ציפי משולם

90. כתב האישום המקורי, ייחס לציפי משולם עבירות של מתן שוחד לפי סעיף 291 לחוק העונשין, רישום כוזב במסמכי תאגיד לפי סעיף 423 לחוק העונשין והדחה בחקירה לפי סעיף 245(א) לחוק העונשין. על פי הסדר טעון שהושג בין הצדדים נמחקה העבירה של הדחה בחקירה וציפי מ שולם הודתה והורשעה בעובדות כתב האישום המתוקן, דינה נגזר והוטלו עליה עבודות שרות וקנס.

תשובת הנאשם לכתב האישום

91. הנאשם מכחיש כי ציפי משולם הדריכה את בנו ללא תמורה. ציפי משולם הייתה מוכרת לבתי הספר של המינהל לחינוך, ואנשים במינהל לחינוך היו מודעים לכישוריה ועבודתה. ציפי משולם פנתה בהצעה שמכון מיל"י ייתן שירותים לבתי ספר במסגרת היחידה לטיפוח, שבפיקוח מר חזי סיטי.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

המכתב שנכתב על ידי טוקר לבתי הספר של המינהל לא הודפס על ידי הנאשם וטוקר היה מודע היטב לתוכנו. מכתבו של הנאשם למנהלי בתי הספר נכתב בידיעתו ובהנחיתו של טוקר וכל הנוגעים במינהל ידעו על המכתב.

לעניין המכרז טען הנאשם שציפי משולם עבדה קודם לכן במסגרת פרויקט מיכאל שהוא זכיון של משרד החינוך ולכן לא היה צורך בפרסום מכרז אם משום שאושר לציפי משולם על ידי חזי סיטי ראש אגף שחר שתוכל לעבוד במסגרת המינהל לחינוך ואם משום שהחוזים היו ישירות מול בתי הספר ולא מול המינהל. העסקתה של ציפי משולם בפרויקט הייתה באישורו של טוקר.

הנאשם הכחיש מחוסר ידיעה את ההתקשרות של מכון מיל"י עם 33 בתי ספר ואת התשלום ששילמו בתי הספר למכון מיל"י לאחר שקיבלו את התקציב מהמינהל לחינוך. הנאשם מכחיש כי ציפי משולם הייתה עמו בקשר קבוע כל אימת שנתקלה בקשיי גבייה וזכתה לעזרה ממנו. לטענתו, הפרויקט רוכז על ידי הד"ר חיה שריד והיה תחת פיקוחה.

92. ההצעה לצאת לנופש לצורך גיבוש לקראת הבחירות לא הייתה של הנאשם אלא של מטה הבחירות שלו. בהתקשרות עם א.ש.ת טיפל מטה הבחירות ולא הנאשם. הנאשם מכחיש כי נותר חוב לא.ש.ת. הנאשם מאשר כי ביקש מציפי משולם הלוואה על מנת שהסכום יועבר לא.ש.ת אך אין קשר בין הלוואה שביקש לבין עבודתה של ציפי משולם עבור משרד החינוך או עם העסקתו של יוסף במוא"ז. הנאשם מכחיש כי ביקש מאילה שתרשום בקבלה שהוצאה למיל"י כי התשלום בוצע עבור טיול שנערך בימים 11-13/3/99.

93. הנאשם מכחיש כי ביקש מציפי משולם למסור במשטרה, במידה ותחקר לגבי הסכום ששילמה לא.ש.ת כי התשלום היה עבור טיול לעובדי מכון מיל"י.

94. בעלה של ציפי משולם הועסק במועצה על פי החלטת הנהלת המועצה והוא אינו יודע כיצד שולם שכרו.

הראיות

95. האישים השישי מתאר יחסי גומלין בין הנאשם לציפי משולם ומייחס לנאשם עבירות של קבלת שוחד מציפי משולם בשתי הזדמנויות. בפעם הראשונה על דרך של קבלת שעורים פרטיים לבנו ובפעם השנייה על ידי תשלום של ציפי משולם עבור טיול של פעילים במטה הבחירות של הנאשם.

במסגרת יחסי הגומלין סידר הנאשם לציפי משולם פרויקט במינהל לחינוך הכולל מתן שירותים חינוכיים ל-33 בתי ספר, ערך הכרות בינה לבין חברו קוניק על מנת שיסייע לה

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

- בפרויקט למתן שירותים חינוכיים וסייע לה בגביית התשלומים מבתי הספר שהשתתפו בפרויקט והעסיק את בעלה במוא"ז חבל מודיעין.
96. אין מחלוקת כי מכון מיל"י אותו ניהלה ציפי משולם קיבל את פרויקט מב"ר שענינו מתן שירותים ל-33 בתי ספר למשך 3 שנים.
- בטרם אבחן את הראיות עצמן אקדים מספר מילים על תכנית מב"ר במשרד החינוך. תכנית זו נועדה להוביל תלמידים לבחינות בגרות. התכנית מגבילה את מספר התלמידים בכתה ל-25 תלמידים, מגדילה את מספר הפגישות של התלמיד עם המורה ומחייבת את בתי הספר להעסיק גופים חיצוניים מתערבים כדי לשפר את דרכי ההוראה בתוך בתי הספר. אגף שח"ר (שרותי חינוך ורווחה) פרסם מכרז לגופים מתערבים ובמכרז זכו 14 גופים מתערבים. מכון מיל"י לא היה ביניהם.
- למרות זאת נמסר לאגף שח"ר כי מכון מיל"י יוכל לעסוק בתכנית באמצעות גוף שזכה במכרז – "מיכא"ל".
- בנוסף עבדו במשרד החינוך מנחים שאינם במסגרת הגופים המתערבים אלא עובדי משרד החינוך שתפקידם לבקר ולראות אם כתות מב"ר נבנו על פי התקנות.
97. נקודת המחלוקת היא במידת התערבותו של הנאשם בהעסקת מכון מיל"י ובשאלה אם, כטענת הנאשם, כדי להעסיק את מכון מיל"י לא היה צורך במכרז שכן מכון מיל"י עבד תחת "המטריה" של מיכא"ל, אחד הזכיינים במכרז אם כי גם במקרה כזה יכלו בתי הספר לבחור את הגוף, אתו הם רוצים להתקשר מבין הזכיינים במכרז אסור היה לחייב אותם להתקשר רק עם מכון מיל"י כפי שהדבר נעשה במכתבו של טוקר (ת/97) או שהיה צריך מכרז נפרד להעסקת מכון מיל"י בפרויקט דבר שלא נעשה במקרה זה.
98. יחזקאל סיטי, הממונה המחוזי מטעם אגף שח"ר באגף לחינוך התיישבותי (להלן: "סיטי"). טיפל מתוקף תפקידו באוכלוסיית התלמידים החלשים שיש בבתי הספר השונים. סיטי העיד כי מכון מיל"י היה מכון ניסויי לקידום תלמידים חלשים והועסק על ידי האגף לחינוך התיישבותי בשני בתי ספר. עבודתו הייתה מוצלחת. סיטי הכחיש כי המליץ לבתי ספר נוספים לעבוד עם מכון מיל"י והבהיר כי כעובד מדינה אינו יכול להמליץ על גוף כזה או אחר.
- בספטמבר 1997 (ראשית שנת הלימודים) פנה אליו הנאשם והציע לקיים ניסוי לימודי שיבוצע על ידי מכון מיל"י בתוך בתי הספר של המנהל לחינוך כדי לקדם את התלמידים החלשים.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

סיטי הציב מספר תנאים לקיום הניסוי, והנאשם הסכים להם. סיטי עמד על העלאת הדברים על הכתב ובאותו מעמד הכתיבו סיטי והנאשם למזכירתו של סיטי מכתב מהנאשם לסיטי שנושא "מכון" מילי" – מכון ללמידה יעילה" (ת/102). במכתב, הנושא תאריך 8.9.97, פונה הנאשם לסיטי ומציע "לקיים ניסוי בהיקף של כ-20-30 בתי ספר לקידום לימודי במסגרת "מילי" המכון ללמידה יעילה על ידי ציפי משולם לתקופה של 3 שנים. מכון זה נודע ביכולתו בקידום אוכלוסיות תלמידים חלשות. התשלומים אשר בתיה"ס ידרשו ל"מילי" יועברו לבתיה"ס על ידי ולא מתוך תקציב הטיפול – תקנה הצעתי זו באה על דעתו ובידיעתו של מר דוד טוקר מנהל המינהל". המכתב אינו חתום על ידי הנאשם ולדברי סיטי "משום שדוד טוביאנה בדיוק יצא ואמר לי אחר כך אני אחתום, תביא לי את זה, זה התמסס ולא נחתם", ואף לא נשלח למי מהמכותבים בו (דודי טוקר, גב' אילנה כץ, מרכזת הפיקוח וס/מנהל המינהל) (עמ' 310 ש' 13-14).

ביום 5.10.97, הוציא טוקר מכתב לכל מנהלי בתי הספר (ת/103ג' = ת/97) בו הוא מודיע להם כי:

"מכון מיל"י בראשותה של הגב ציפי משולם יהיה בשנת הלימודים תשנ"ח הגוף המתערב לנושא מב"ר בבית ספרכם.

הקשר עם מכון מיל"י יתבצע ע"י בית הספר

....

התשלום למכון מיל"י יתבצע על ידי בית הספר אחת לחודש בסכום של ₪ 7,354 כולל מע"מ כפול 10 חודשים.

ההקצבה תועבר מידי חודש בחודשו במסגרת מערכת תשלומים מאוחדת (מערכת שכ"ל) תחת הכותרת "קידום לימודי".

חשוב לציין כי פרויקט ההתערבות הנו ל-3 שנים תשנ"ח – תש"ס ויתחיל בכתה י"

על אף שסיטי נמצא ברשימת המכותבים, המכתב לא הגיע אליו המכתב והובא לידיעתו על ידי אחד ממנהלי בתי הספר שהפנה אליו את המכתב תוך שהוסיף עליו בכתב ידו הערה, אם לא היה ראוי לקיים דיון בטרם יופץ המכתב לבתי הספר.

סיטי שראה במכתב "מספר חריגות שאני כעובד מדינה בשום פנים ואופן לא יכול להרשות שהם יתבצעו" פנה לטוקר. לדבריו הפנה את תשומת לבו של טוקר למכרז שפרסם משרד החינוך לגופים מתערבים שהם גופים חיצוניים שתפקידם לשפר את דרכי ההוראה בבתי הספר. סיטי התריע בפני טוקר כי בנוסף לעניין המכרז, מדובר בעלויות אדירות של ₪ 725 לשעת מדריך, סכום שלא היה לו תקדים במשרד החינוך ששילם עד אז שכר מקסימאלי

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

לפרופסור מהאקדמיה 225 ש. עוד ציין באוזני טוקר כי בשני בתי הספר בהם הועסקה מיל"י היא גבתה שכר של 12,000 – 13,000 ש"ח בשנה ולא בחודש, ובנוסף, לא ניתן לחייב את בתי הספר לעבוד עם גורם אחד.

טוקר זימן אליו את הנאשם ובנוכחות סיטי אמר להם הנאשם כי "זה יותר מחוקי כי זה עבר ועדת הקצבות" (עמ' 312 ש' 2). באותו מעמד הוציא הנאשם הנחיה לא להפיץ את המכתב ת/103ג' עד לאחר שיתקיים דיון אך המכתב כבר הופץ. סיטי ראה לנכון להוציא מכתב לטוקר בו חזר על הדברים עליהם התריע באוזניו בע"פ (ת/103).
אחר הדברים הללו התנגד סיטי לעבודתה של מיל"י "משום שהבנתי שזו הולכת להיות רמייה גדולה מאד ובזבוז של כספי מדינה שלקחה על עצמה את הפרויקט. הבנתי שיש הונאה גדולה פה. נסיתי לרוץ לחשבים ולהגיד שזו הונאה גדולה ולדודי טוקר" (עמ' 315 ש' 2-5).

סיטי מאן לחתום על חשבונות של פרויקט מיל"י ובמקומו הורה טוקר לגב' חיה שריד, מפקחת כוללת במינהל לחינוך ואחראית על ההוראה הדיפרנציאלית לחתום על החשבונות של מיל"י.

בפגישה שהתקיימה במשרד החינוך ביחד עם היועצת המשפטית של המשרד, שב סיטי והתנגד להעסקתה של מיל"י ועמד על סירובו לאשר את התשלומים.
לטענתו רם לוי, חשב המינהל לחינוך, דמות דומיננטית בוועדת תקצוב חתם על ההחלטה להעסיק את מיל"י ולכן "במשך שנתיים רצתי לחשב ולסגן החשב ואמרתי איך אתם מרשים עוולה כזו שאתם מוציאים כסף בלי ביקורת. כל הזמן אמרתי לרם לוי. לטוקר כתבתי מכתב, דוד טוקר הוא איש תמים איש חינוך ולכן חשבתי לכתוב" (עמ' 317 ש' 13-16).

99. רם לוי, חשב המינהל לחינוך שתפקידו לפקח על התשלומים מטעם משרד האוצר (להלן: "רם לוי"), העיד כי ביום 7.10.97 התקיימה ישיבה של ועדת התקצוב של המינהל לחינוך ובה הוחלט לאשר תקציב של 7,500 ש"ח לבית ספר, עבור כתה אחת למשך 10 חודשים בשנה, ל-3 שנים ל-33 בתי ספר סה"כ 7,425,500 ש"ח.
כמפקחים על הפרויקט מטעם המינהל לחינוך נקבעו אילנה כץ וסיטי. רם לוי נכח בישיבה (7/נ).

בהחלטה לא נקבע מי יבצע את הפרויקט ולוי הסביר כי "בשיטה שפה כתובה הקצבנו סכום לבית ספר וכל בית ספר הוא אחראי להתקשרות עם הגוף השלישי. אנחנו לא עומדים מול אותו גוף אלא מול בתי הספר וזה סוג הפעילות שהיה בוועדת תקצוב".

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

בהתייחס למכתבו של טוקר מיום 5.10.97, המופנה למנהלי בתי הספר המורה להם להתקשר עם מכון מיל"י ומפרט את הסכום החודשי והשנתי העיד רם לוי "בעקרון הוא מכתב לא חוקי ומאחר והסברתי שועדת תקצוב לא אישרה ולא היה בסמכותה לאשר התקשרות עם גוף כלשהו אלא תקצבה תקציב לבתי ספר, ל-33 בתי ספר וכוחות השוק היו צריכים לקבוע אילו גופים הבתי ספר יתקשרו איתם.... כל בית ספר היה צריך להחליט בעצמו והמנהל לחינוך התיישבותי לא רשאי על פי חוק חובת מכרזים להכתיב לבתי ספר עם איזה גוף להתקשר ויש עוד בעיה שהמכתב הזה יצא יומיים לפני הועדה דהיינו הועדה היתה ב-7.10.97 והמכתב יצא ב-5.7.97" (עמ' 331 ש'22 – 332 ש'6).

העד עמד על דעתו כי בוועדת תקצוב לא הוזכר שמו של מכון מיל"י. כשהגיע לידיעתו של רם לוי מכתבו של טוקר המופנה למנהלי בתי הספר ומורה להם להתקשר עם מיל"י (ת/98) הוא פנה ליועצת המשפטית של משרד החינוך וביקש את חוות דעתה. בתשובתה (ת/101) מיום 27.5.99, הבהירה כי משרד החינוך פרסם מכרז לגופים מתערבים לתכנית מב"ר. במכרז זכו 14 גופים שפורסמו כגופים מתערבים. מיל"י לא היה אחד מהם ולכן לא יכול היה המינהל לחינוך להפנות את בתי הספר למכון זה. הפניה היא בניגוד לדיני המכרזים ויש לבטלה. בעקבות זאת הוצאה הנחייה לבתי הספר שאסור לעבוד עם מכון מיל"י, והתבקשו דיווחים כפי שנקבע בוועדת תקצוב. מהדיווחים עלה כי שילמו למיל"י תשלומי יתר בהיקף של 2.5 מליון ₪ (לאחר שבשנה השנייה הורחב הפרויקט וכלל 66 בתי ספר מתוכם מיל"י עבדה עם למעלה מ-60), בתי הספר נדרשו להחזיר את הסכום העודף.

100. בהתייחס לתפקידו של הממונה על התקציבים הבהיר מר לוי כי "ממונה תקציבים תפקידו לתקצב, לא לעסוק בהעברת כספים ולא לאשר תשלומים....העברת כספים במשרד החינוך בוצעה גם באישור פרטני על כל תשלום של חשב או סגנו אך למשרד החינוך הראשי היתה מערכת תשלומים שנקראת מערכת תשלומים מאוחדת (מת"ם) שבאמצעותה גם תקציבנים במשרד החינוך הזינו זכאויות לבתי הספר וכתוצאה מאותה זכאות גם נוצר תשלום בלי חתימת החשב. בשלב מאוחר שעליתי על סוגיה זו גם דרך זו הופסקה". (עמ' 336 ש'15-8). התשלומים למיל"י נעשו בצורה זו ולא עברו דרך החשב.

הדו"ח הראשון שהגיע היה במאי 99 מאחר ולא הוגשו דוחו"ת שהיה צריך להגיש על פי החלטת ועדת תקצוב לסיטי ואילנה כץ. איש לא הודיע לוועדת תמיכות שסיטי ואילנה כץ לא מטפלים בזה. הדו"ח הראשון הציג תמונה של תשלום יתר של המדינה ל-66 בתי ספר בסך של 2.5 מליון ₪.

ההנחיה לשלם באמצעות מת"ם ניתנה על ידי לוי בהמלצתו של הנאשם אותה קיבל לוי.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

רם לוי מאשר שסיטי אמר לו דברים בקשר לכך שהפרויקט נמסר למכון מיל"י בלבד אך מאחר ולא פנה אליו בכתב, רם לוי, התייחס לכך בגדר רכילות "חזי סיטי אמר כל מיני דברים אני לא זוכר את העיתוי שאמר אם זה היה לפני או במהלך שעצרתי, הוא אמר שההתקשרות לא תקינה אך מאחר והמשרד לא עשה התקשרות לכן בהחלטת ועדת תקצוב אין שום בעיה.

הבעיה היא שהמשרד התערב בבתי ספר והפנה אותם לספק יחיד בשעה שאותו ספק לא עבר מכרז וזה בניגוד לחוק חובת מכרזים" (עמ' 337 ש' 19-23).

ב-13.6.99 ביטל רם לוי את ההתקשרות (נ/48). בהתייחס למכתביו של ד"ר אבי לוי מנהל אגף שח"ר לפיהם מיל"י פועל כגוף מתערב תחת חסות חברת מיכא"ל אשר זכה במכרז בשנת 1996 (נ/11 ו-נ/13) ציין רם לוי כי "הם מעין קבלן משנה כשלא ברור מה המשמעות של קבלן משנה. החינוך ההתישבותי נותן 7.5 מליון ש"ח, לא רשאי לתת את זה לגוף בודד לא דוד טוביאנה ולא דודי טוקר" (עמ' 344 ש' 11-13).

101. מר ארקדי סורוקר סגן החשב במינהל לחינוך (להלן: "סורוקר"), הסביר את ההבדל בין ועדת תמיכות וועדת הקצבות. (עמ' 114-115).

בקשר למכון מיל"י העיד העד כי שוחח עם הנאשם בקשר לחתימה על חוזה בין מכון מיל"י לבתי הספר הממשלתיים. בתי ספר אלה אינם יכולים להתקשר בחוזה שסכומו עולה על 35,000 ש"ח נכון ליום מתן הודעתו במשטרה. במקרה של הסכם על סכום גבוה יותר היה צריך לקבל את אשורו של סורוקר להתקשרות. מכון מיל"י לא היה בין הזוכים במכרז שערך משרד החינוך.

כשהופנה למכתבו של טוקר המורה לבתי הספר להתקשר עם מכון מיל"י (ת/97) שנושא תאריך 5.10.97, יומיים לפני תאריך אישור ועדת הקצבות אישר סורוקר כי התנהלות כזו אינה מקובלת והסדר הוא הפוך, תחילה ועדת תקצוב או תמיכות מחליטה ורק לאחר מכן, על סמך הפרוטוקול מקובל להוציא מכתב למוטבים עם הודעה על החלטה. יתרה מכך, וועדת תמיכות ותקצוב אינה רשאית לקבוע עם מי להתקשר. נושא זה הוא בסמכותה של ועדת המכרזים.

על פי עדותו טוקר פעל בניגוד לחוק כשכתב את המסמך (ת/97).

102. חיה שריד שימשה כמפקחת כוללת במשרד החינוך, האחראית על ההוראה הדיפרנציאלית. על פי עדותה, היא נקראה לשיבה אצל הגב' כץ אילנה שהייתה מרכזת פיקוח. בפגישה נחו טוקר והנאשם והוצג בפניה פרויקט לקידום לימודי של תלמידים בחטיבות העליונות. היא מונתה אחראית על ההתנהלות הפדגוגית של הפרויקט בבתי הספר שהתחברו לפרויקט.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

הגב' ציפי משולם הייתה מעורבת באותם בתי ספר שבחרו להתחבר לפרויקט. הקשר בינה לבין טוביאנה בהקשר לפרויקט היה בפגישה הראשונית שהוזכרה לעיל וכשהייתה צריכה לדווח על מספר בתי הספר שהצטרפו לתכנית. הקשר עם ציפי משולם נמשך כשנה ולא היה לה כל קשר עם הנאשם.

103. דוד טוקר. העיד כי מכון מילי "נכנס למינהל דרך הממונה על הפיקוח אצלנו חזי סיטי והוא באיזשהו שלב הרים ידיים והוא לא רצה לעבוד אתם ואז אילנה כץ שהיתה אחראית על הפיקוח לקחה את האחריות על הענין הזה, היא הפעילה את זה בעזרת אחת המפקחות ואנחנו קיבלנו החלטה אני חושב בהנהלה או משהו כזה ללכת על זה" (עמ' 277 ש' 10-13). לגבי מכתבו ת/97 המופנה למנהלי בתי הספר בו הוא מורה להם להתקשר עם מכון מילי בשנת הלימודים תשנ"ח כגוף מתערב, מציין בו את מטרת ההתקשרות, התקציב שיוענק לכל בית ספר לצורך כך ובאיזו דרך ישולם לבית הספר העיד כי המכתב לא נכתב על ידו אלא רק נחתם על ידו כיוון ש"הפונקציונר של כספים לא יכול לפנות לבתי ספר אלא אני ועל כן אני חתמתי" (עמ' 277 ש' 15-16). החתימה על המכתב היא מתוקף החלטת ועדת הקצבות (עמ' 277 ש' 22). בהתייחס למועד המכתב, יומיים לפני שוועדת תקצוב החליטה על הפרויקט טען כי המכתב הובא לו לחתימה על ידי הנאשם, פער של יומיים לא נראה לו משמעותי כיוון שהנושא עמד על סדר היום והוא לא ראה בכך בעיה. בהתייחס לצורך בעריכת מכרז במקרה הספציפי שבו מדובר על פרויקט בסדר גודל של 7.5 מליון ש"ח אמר כי חשב המשרד הוא שקובע. רם לוי ביקש בשלב מסוים להפסיק את הפרויקט לאלתר כי סבר שהוא יקר מדי. בעקבות זאת החלו ציפי משולם ואילנה כץ ללחוץ והדבר הובא בפני היועצת המשפטית. בתום ישיבה אצל היועצת המשפטית שאמרה שצריך להפסיק את הפרויקט הוא הופסק. כשנשאל מדוע סיטי הפסיק את הקשר שלו עם הפרויקט טען כי "אני לא יודע מה נכנס בינו לבין ציפי משולם" (עמ' 282 ש' 19).

104. ציפי משולם. הודעתה במשטרה תואמת את העובדות המפורטות באישום השישי ואלה אף עובדות כתב האישום בהם הודתה והורשעה. בעדותה בבית המשפט אישרה כי ההכרות בינה לבין הנאשם החלה בעקבות פגישתו של הנאשם עם בעלה, מנהל בית ספר תיכון ביהוד, בקשר לבנו של הנאשם. עדותה בבית המשפט לא תאמה את אמרתה במשטרה והיא ניסתה להמעיט ביחסי הגומלין בינה לבין הנאשם עד כי הוכרזה כעדה עוינת והודעתה (ת/109) הוגשה על יסוד סעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש] תשל"א – 1971. בהודעתה (ת/109) מסרה כי ב-1995, פרסם משרד החינוך מכרז לגופים מתערבים ומכיוון שלא היו לה נתוני סף (חברה ו – 3 שנות ניסיון) לא זכתה במכרז.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

בשלב מסוים פגש בעלה שהיה מנהל בית ספר ביהוד, בנאשם שהגיע לבית הספר בעניינים הקשורים לבנו. באותה הזדמנות היא שוחחה עם הנאשם בטלפון וסיפרה לו כי היא מכירה את סיטי ועובדת עם המנהל לחינוך. כשלושה שבועות לאחר השיחה הטלפונית, התקשר הנאשם לביתה ואמר לה כי סיטי יתקשר אליה בקשר לפרויקט בנושא מב"ר. כעבור שבועיים הוזמנה על ידי סיטי למשרדו ונאמר לה כי יש פרויקט. במהלך הפגישה נכנס הנאשם לחדר ואמר כי יש אפשרות ל-33 בתי ספר.

בחלוף כשבועיים עלו בלבה חששות כי לא תוכל לבצע את הפרויקט מבחינה כספית, היא התקשרה לנאשם ואמרה לו כי היא חוששת מגודל הפרויקט.

באותה שיחה אמר לה הנאשם כי אכן תזדקק לכסף לצורכי גישור והוא יראה מה לעשות. כעבור יומיים התקשר אליה הנאשם ושאל אם היא מעוניינת לפגוש אדם שיוכל לשמש כמממן. הנאשם הפגיש בינה לבין אדם בשם אריאל קוניק. הפגישה נערכה בביתה והנאשם נוכח בפגישה. ציפי משולם החלה לעבוד וכעבור חודש סיטי הודיע לטוקר שאינו רוצה יותר את הפרויקט. לטענת ציפי משולם הדבר נבע מכפל מנחים שעבדו הן מטעמה והן מטעם המינהל לחינוך בכפיפות לסיטי. בעקבות זאת קרא טוקר לחיה שריד וביקש ממנה ליטול את הפיקוח על הפרויקט. בשנת הלימודים הבאה היא נפרדה מקוניק וחיה שריד הודיעה לה שמוסיפים לה עוד 33 בתי ספר.

ציפי משולם מסרה בהודעתה כי מאחר ולא זכתה במכרז ובתי ספר שונים התקשרו אליה ואמרו לה כי הם חפצים להעסיק אותה אך שמה אינו מופיע ברשימת הזוכים במכרז, היא פנתה ל'מיכאלי' חברה שזכתה במכרז וביקשה לפעול באמצעותם תוך תשלום תקורה. כשבתי הספר לא שילמו לה על פי תנאי ההסכם אתם, פנתה לנאשם וכל עוד היה הנאשם במינהל החינוך לא הייתה לה בעיית תשלומים ובתי הספר שילמו את המגיע לה.

בהמשך הודעתה מסרה כי בעלה הועסק במוא"ז באמצעות מיל"י החל מיוני 99. (גליון 15 ש' 419).

105. בהתייחס לתשלום לא.ש.ת גירסתה הראשונה במשטרה היתה, כי מאז שהיא פועלת במסגרת חברה הוציאה את המנחים המועסקים על ידה לפעילויות. ב-1999 סיפרו לה בבן שמן על 'דיל' טוב והתברר לה כי זו פעילות בחירות של הנאשם. הפקידות במשרדה הציעו לה להתחבר לדיל הזה ובסופו של דבר יצאו מטעמה כ-10-8 איש. היא שילמה הרבה יותר ממה שהייתה צריכה לשלם כי הנאשם ביקש ממנה לשלם לו סכום מסוים מאחר והוא במצוקה כספית. לדבריה "מעדתי, הייתי צריכה לשלם בשביל האנשים שיצאו לטיול, וטוביאנה ביקש שאני אתן לו סכום של 30,000 ₪ כי הוא במצוקה כלכלית, התלבטתי והחלטתי לעזור, עשיתי שגיאה והוצאתי את זה מהעסק" (גליון 16 ש' 459).

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

ההסבר לעזרה שהושיטה לו "במידה מסוימת הוא עזר לי" (גליון 16 ש' 464). כשהחוקרים הקשו עליה בשאלות חזרה בה מגירסתה והודתה ששיקרה. איש מטעמה לא יצא לאילת, "שילמתי לבקשתו של טוביאנה". היא הבהירה כי חמישה חודשים, עובר למתן הודעתה, ביקש ממנה הנאשם שחשש מחקירה בנושא הכספי במהלך תקופת הבחירות, כי אם תשאל לעניין הכספים תגיד שלא נתנה לו את הכסף. ציפי משולם הבהירה כי נתנה את הכסף ממניעים מעורבים של "סימפטיה וגם עבודה" וגם "טוביאנה עזר לי להיפטר מקוניק, כמו שטוביאנה הכניס אותי הוא גם הוציא אותי, הוא נתן לבעלי עבודה, רציתי לעזור לו" (גליון 17 ש' 493 וש' 529). לגבי השעורים שנתנה לבנו של הנאשם העידה כי נתנה כ-8 שעורים של שעה. בדרך כלל היא גובה 150 ₪. מבנו של הנאשם לא גבתה תשלום.

106. בעדותה בבית המשפט (עמ' 360 – 394) ניסתה ככל יכולתה להמעיט בקשר עם הנאשם ולהצביע כי הקשר היה ברובו עם סיטי והוא זה שהציע לה את הפרויקט בעקבות סקר של שביעות רצון שערך. יחד עם זאת אישרה שהנאשם הגיע לפגישה שהייתה לה עם סיטי ואמר לסיטי כי הם יסגרו את שמות בתני הספר שישתתפו בפרויקט. בגירסתה בבית המשפט העידה ציפי משולם כי כשחששה שלא תוכל להוציא את הפרויקט אל הפועל היא שוחחה עם סיטי ועם טוקר והביעה בפניהם את חששותיה. רק בסוף דיברה גם עם הנאשם והוא הפנה אותה לטוקר שהעלה בפניה את שמו של קוניק. היא בררה עם הנאשם אם האיש מוכר לו. בפגישה הראשונה עם קוניק נכח גם הנאשם. לאחר שהנאשם נבחר לראש המוא"ז הפך בעלה ליועצו.

באשר לתשלומים לא.ש.ת. העידה כי הנאשם פנה אליה לעזרה כספית, והיא נתנה לו הלוואה. "הוא מבקש עזרה כספי וזה ברור שזה הלוואה אלא מה?" (עמ' 371 ש' 10). היא הסכימה לתת את הכספים כי "אני נותנת הרבה כספים לאורך כל החיים, לאורך כל הדרך, נתנו לי, אני נותנת". (עמ' 371 ש' 18). בהמשך אמרה כי עזרה לנאשם כי "הוא עזר לי ... עזרתי לו" (עמ' 372 ש' 17).

לגבי השעורים לבנו של הנאשם העידה כי היא אינה גובה כסף עבור כך ועשתה זאת מאות פעמים.

לאחר שהוכרזה כעדה עוינת הבהירה כי כשהנאשם ביקש מממנה עזרה כספית לא הוזכרה המילה "הלוואה".

היא העידה כי לאחר שהחלה החקירה המשטרית הנאשם הגיע לביתה.

היא אישרה שהנאשם פנה לבתי הספר כדי שלא יעכבו לה תשלומים.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

כן אישרה כי אמרה לעובדות שלה לספר בחקירה במשטרה שהם היו בטיול באילת מטעם מכון מיל"י והיא ערכה מסמכים כוזבים שיעידו לכאורה שנערך כביכול טיול לאילת ושניתן יהיה להציגם בבוא העת במשטרה.
בחקירתה הנגדית אישרה כי אילו הייתה עוברת את המכרז יכולים היו בתי הספר לפנות אליה.

107. אילה כהן מא.ש.ת העידה כי הנאשם הגיע למשרדה ואמר לה כי הוא רוצה לארגן קבוצה שתצא לבית מלון באילת. אילה השיגה חדרים במחיר זול במלון פלמירה. בנושא התשלומים הייתה בקשר עם שמעון סוסן (להלן: "סוסן") אשר העביר לה את השיקים של המשתתפים. נותר חוב והיא פנתה לנאשם והתבקשה על ידו לחלק את החוב "לפי סכומים ולפי שמות של גופים" (עמ' 404 ש' 10).
החוב כוסה על ידי מכון מיל"י (חשבוניות ת/104; ת/105) כפר הנוער נווה הדסה (חשבוניות ת/112 – ת/116), כפר הנוער מוסינזון (חשבוניות ת/117; ת/118).

108. הנאשם העיד כי היכרותו עם ציפי משולם החלה באקראי כאשר בא לרשום את בנו לבית הספר אותו ניהל בעלה, יוסף משולם. יוסף סבר כי בנו של הנאשם יזדקק למספר שעורי תגבור על מנת להתגבר על פערים לימודיים והוא המליץ על אשתו שתכין אותו לקראת האבחונים לאיזו כיתה לשייך אותו. הנאשם קיבל את ההמלצה וציפי משולם נתנה לבנו של הנאשם מספר שעורי עזר. עבור מספר שעורים הוא שילם לה ועבור מספר שעורים לא שילם כיוון שהיא לא חפצה לקבל תשלום, על פי הנחייתו של בעלה. היו מספר תלמידים אותם לימדה לקראת הבחינות. אינו יודע אם היו עוד תלמידים אותם למדה ציפי משולם ללא תמורה. "במפגשים שהיו היא הכינה אותו לקראת איבחונים ובחינות וזה לא היה תשלום גבוה אבל בעיקר לנושא הספציפי הזה לקראת האיבחונים אבל כל השאר היא עשתה בהתנדבות ללא תשלום כפי שעשתה עם ילדים אחרים וזה בעצת ובהמלצת יוזי (צ.ל. יוסי – ז.ב.9 משולם" (עמ' 594 ש' 17-20).

במסגרת זו כשהיה מביא את בנו אל ציפי משולם התפתחה ביניהם מערכת ידידותית, אך הוא לא ידע באותו שלב שהיא עובדת עם המינהל לחינוך (עמ' 595 ש' 18).
הפגישה הבאה שלהם הייתה אצל סיטי במנהל לחינוך והתברר לנאשם כי מזה שנים, זמן רב לפני היכרותו עם ציפי משולם היא הפעילה תכניות גם בבתי ספר של המינהל לחינוך וגם בבתי ספר של המוא"ז באמצעות משרד החינוך. סיטי שהיה המפקח על נושא הפיקוח רצה תמיד שתהיה לו תוספת תקציב לעניין זה ולכן הייתה פניה לציפי משולם להכין תכנית בנושא כתות מב"ר. התכנית הוגשה לחזי שהביא אותה בצורה מסודרת למינהל לחינוך. לגבי הבאת הנושא לוועדת תקצוב העיד "מי שמביא איזשהו נושא לוועדת תקצוב חייב

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

להיות או המפקח הרלוונטי לענין או המבצע שהוא בדרך כלל המפקח כי כל מפקח הוא תקציב שיש לו תקנה תקציבית בכל תחום ותחום כפי שזה מופיע בספר התקציב במינהל לחינוך התיישבותי ולכן בקשה כזו היתה חייבת להיות מופנית בצורה מסודרת עם רשימה לועדת התקצוב וועדת התקצוב מקבלת החלטה אם לבצע את זה או לא לבצע את זה." (עמ' 576 ש' 9-4).

המשלם בפועל היה החשב ואת התשלומים היה צריך לבצע על יסוד דוחות מפורטים שהיו צריכים להיות מוגשים למפקחים סיטי ואילנה כץ.

מרגע שהתקבלה ההחלטה והתקציב קיים יוצא הנאשם מהתמונה.

מי שבעצם רצה שהגורם המתערב יהיה מיל"י היה סיטי שעבד אתה קודם והיה מרוצה מדרך עבודתה. סיטי פנה למנהל המינהל ולגב' כץ על מנת שהפרויקט שציפי משולם הציעה ובנתה יקיים בבתי ספר של המינהל לחינוך. תפקידו של הנאשם היה למצוא את התקציב לכך (עמ' 643). מיל"י היתה גוף שאושר על ידי משרד החינוך באמצעות פרויקט מיכא"ל (עמ' 578 ש' 17-16) וד"ר אבי לוי הוציא מכתב כזה. בין 33 בתי הספר היו גם בתי ספר ממשלתיים שזו בעצם המדינה. התעוררה בעיה חוזית עם בית ספר אשל הנשיא וסגן החשב סורוקר ביקש להפסיק את הפעילות עד שהנושא יוסדר. ואז, החשב רם לוי, החליט לעצור את הפרויקט בטענה שמכון מיל"י לא עבר מכרז.

לדעת הנאשם "פרויקט מיל"י שפעל כגורם תחת חסות של פרויקט מיכא"ל לא היה צריך מכרז נפרד. מילי פעלה עוד קודם לכן בתוך המינהל לחינוך התיישבותי וחזי סיטי ידע בדיוק את הנוהלים ואת הדרכים והוא לא אמר מילה וחצי מילה" (עמ' 579 ש' 22 – 580 ש' 2).

לדבריו, בגלל מתיחות שהייתה קיימת בין סיטי לאילנה כץ נלקח מסיטי הפרויקט והועבר לחיה שריד. סיטי התרגז ומאז "פתאום לא זוכר ולא היה" (עמ' 580 ש' 7).

ההחלטה שהתקבלה בוועדת התקציבים הייתה כבר סופו של תהליך והיא למעשה דיון פורמאלי "קדמו לכל ההחלטה הזו הרבה מאד דיונים עד שהגיעה לכלל בישול במובן החיובי של המילה ואז כשזה הגיע לוועדת תקצוב ואז התקבלה החלטה ומשם יצאו לדרך" (עמ' 581 ש' 21-19).

לגבי המכתב (ת/97) מיום 5.10.97 (יומיים לפני החלטת ועדת תמיכות) עליו חתום טוקר ובו הוא מורה לבתי הספר להתקשר עם מיל"י טוען הנאשם כי אין זה המקרה היחיד "שדוד טוקר או כל אחד שיש לו סמכות להוציא מכתב שהוציא מכתב לפני החלטה" (עמ' 582 ש' 5-6).

לגבי המכתב שהוצא על ידו יום לאחר מכתבו של טוקר (ת/98), זהו מכתב הסבר לבתי הספר כי ברגע שהם לוקחים את המכון המסוים הזה הם צריכים לחתום אתו על הסכם והתשלום מתבצע במערכת התשלומים המאוחדת.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

לגבי אריאל קוניק, הוא יעץ לטוקר בשעה שדברו על סגירת המינהל לחינוך ופיזור בתי הספר בין המחוזות השונים. במסגרת זו ועל מנת להשפיע על מקבלי ההחלטות הוצאה חוברת הצדעה לחינוך ההתיישבותי. לגבי ההכרות שבין קוניק וציפי משולם אמר הנאשם **"באיזשהו שלב היתה חבירה בין אריאל קוניק שבעצם נתן את הצד האדמינסטרטיבי לבין ציפי משולם..... יכול להיות טבעי שיפגשו והיא תספר את מה שהיא עושה יכול להיות מאד שבאמצעותי בתוך המינהל לחינוך התיישבותי, אחד יספר ככה, הכרתי את שניהם לא ראיתי בזה משהו מיוחד במינו ואז אח"כ מה שסיכמו ביניהם לא הייתי מעורב"** (עמ' 583 ש' 20 – 584 ש' 11).

לגבי המכתב (ת/97) שנחתם על ידי טוקר ונטען כי נכתב על ידי הנאשם אמר **"המכתב הזה יצא ממנו, הוא מספיק אחראי ובוגר שיכול להוציא מכתבים ולשלוח אותם לבתי ספר, אין שום צורך שנכין לו מכתב"** (עמ' 585 ש' 7-6), וזאת בניגוד למה שאמר כשהעיד בעניין השלמת השכר ולפיו היה רגיל שהנאשם מכין מכתב וטוקר חותם. המינהל לחינוך התיישבותי הוציא מספר פרויקטים שלא באמצעותו אלא באמצעות גורמים נוספים. מקווה ישראל למשל הוציא חוברת (ת/100), בסכומים לא מבוטלים וללא מכרזים. בהתייחס להוראה להתקשר עם מכון מיל"י בלבד אמר הנאשם:

"היו בתי ספר שבחרו גוף מתערב אחר. זו לא היתה החלטה לפעול אך ורק עם מכון מיל"י. הנסיון של בתי הספר לפני הפרויקט וצריך להבין שיש קשר בין בתי הספר וכדומה הנסיון של בתי הספר לפני הפרויקט עם מכון מיל"י היה נסיון טוב ולכן הם בחרו את הדבר הזה אך לא היה משהו ספציפי שאומר ללכת אך ורק עם מכון מיל"י" (עמ' 586 ש' 23-19).

הנאשם נשאל מדוע במכתבו למנהלי בתי הספר (ת/98) שיצא בעקבות מכתבו של טוקר לא ציין שהם רשאים לפנות גם לבתי ספר אחרים ותשובתו לכך הייתה שאם טוקר הוציא מכתב כפי שהוציא לא הייתה בעיה שהוא יוציא מכתב המשך על אף שלדעתו התנהלות כזו אינה תקינה.

בסופו של יום העיד כי סך הכל אולי היה עוד גוף אחד שעבד עם בית ספר אחד ומי שרצה שמכון מיל"י יעבוד עם בתי הספר היה סיטי (עמ' 649 ש' 23-21).

הנאשם לא הכחיש שציפי משולם פנתה אליו כאשר התשלום לא שולם לה על ידי בית הספר ולטענתו **"באופן טבעי פנתה למבצע התקציב כדי לראות מה ניתן לעשות"** (עמ' 587 ש' 3-4).

109. בהתייחס להעסקתו של יוסי משולם במוא"ז, הדבר נעשה על פי החלטת מליאת המוא"ז (שלא הוצגה), כיוון שהנאשם ראה בו דמות חינוכית שיכולה לסייע. באשר לדרך ששולם שכרו על ידי חשבונית שהונפקה על ידי מיל"י טען שאין זה מענינו.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

110. לטענת הנאשם ציפי משולם שילמה לא.ש.ת סך של 32,400 ₪ לאור בקשתו מציפי להלוות לו את הסכום, שהוחזר זמן קצר לאחר מכן. דרך התשלום לא.ש.ת (מחשבון מיל"י) נבחרה על ידי ציפי משולם.

לנאשם לא היה הסבר מדוע פנה לציפי משולם כדי שתלווה לו את הסכום וטען "קודם כל ניסיתי, לא ראיתי חוסר נכונות מצידה, היא ראתה בזה משהו טבעי והיא הסכימה לעשות את זה. הכסף החזרתי כעבור שבועיים שלושה" (עמ' 596 ש' 22-23).

הנאשם מכחיש שביקש מאילה שתרשום על גבי החשבונית שהיא הוצאה עבור טיול שנערך בימים 11-13/3/99.

הנאשם לא ידע למסור פרטים לגבי החזר ההלוואה. הפרט היחיד שמסר היה שזו הוחזרה במזומן אך לא ידע לומר אם הוחזרה לציפי משולם או לבעלה. לא ידע לומר אם ציפי משולם מסרה את הכסף לידיו ומה עשה אתו, לא זכר בדיוק מתי התבקשה ההלוואה האם לפני שנבחר לראש המוא"ז או לאחר מכן. לא ידע לומר כיצד ניתנה הלוואה בכסף מזומן? באיזה מטבע? בחקירה הראשית טען כי היא הוחזרה כעבור שבועיים או שלושה ובחקירתו הנגדית טען כי היא הוחזרה כעבור כמה חודשים. כנשאל מדוע פנה לציפי משולם הסביר כי פנה גם לאחרים ורק היא נענתה.

הנאשם לא ידע להסביר כיצד אילה מא.ש.ת הוציאה חשבונית למיל"י עם תאריך טיול פיקטיבי כאשר לטענתו ציפי משולם מסרה את הכסף לידיו והוא מסר אותו על מנת שישלמו למטה הבחירות ולא אמר לאיש שהכסף התקבל כהלוואה מציפי משולם (עמ' 640 ש' 9 ואילך).

באמרתיו במשטרה (ת/19 ש' 221) טען כי ציפי משולם שילמה לא.ש.ת כיוון שהנאשם הציע לה להצטרף לטיול ביחד עם עובדיה. גירסת ההלוואה הועלתה על ידי הנאשם לראשונה בבית המשפט, לדבריו לנוכח הלחץ בו היה מצוי.

סוסן טיפל בארגון טיול הגיבוש והתשלום.

מכחיש שנפגש עם ציפי משולם וביקש ממנה לומר במשטרה, במידה ותחקר, כי ארגנה טיול לעובדי מיל"י. לטענתו כלל לא ידע שמתנהלת חקירה.

דיון ומסקנות

פרויקט השרותים ל-33 בתי ספר

111. אין חולק כי מכון מיל"י ברשות ציפי משולם קיבל את הפרויקט למתן שרותים ל-33 בתי ספר למשך 3 שנים.

אין חולק כי מכון מיל"י לא היה בין הזוכים במכרז שפורסם על ידי משרד החינוך. ציפי משולם אישרה זאת בעדותה (ראה גם נ/14 רשימת הזוכים).

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

הנאשם בעניין זה נתלה במכתבו של טוקר למנהלי בתי הספר ת/97 (עמ' 646 ש' 16). כשנשאל מדוע לא התריע בפני טוקר ומדוע בת/98 שנכתב על ידו למנהלי בתי הספר בעקבות מכתבו של טוקר, לא הפנה את מנהלי בתי הספר לרשימת הזוכים במכרז (נ/14) השיב כי "זה לא תפקידי לבוא להגיד לוי" (עמ' 647 ש' 1).

גם אם אצא מתוך הנחה שלא היה צורך בעריכת מכרז לפרויקט בסדר גודל שכזה וכי מכון מיל"י עבד תחת "המטרייה" של מיכאל שהיה אחד הזכיינים במכרז, כפי שניסה הנאשם לטעון, יכול היה כל בית ספר לבחור את הגוף אתו הוא מבקש להתקשר מבין הזוכים המכרז. ת/97 ו-ת/98 מנעו מבתי הספר להתקשר עם ספק כרצונם. הפנית בתי הספר לספק אחד מנוגדת למטרת המכרז. ציפי משולם העידה כי קבלה בלעדיות על הפרויקט (עמ' 382 ש' 12).

על אי החוקיות שבהפניית בתי הספר לספק אחד שלא עבר את המכרז ועל היות הדבר מנוגד לחוק חובת מכרזים העיד גם רם לוי (עמ' 337 ש' 21; עמ' 338 ש' 19).

112. בעדותה ניסתה ציפי משולם לגמד את מעורבות הנאשם במסירת הפרויקט למכון מיל"י ולהציג מצג כאילו סיטי הוא זה שארגן לה את הפרויקט ללא קשר לנאשם. העובדות העולות מהודעתה במשטרה ת/109 (עובדות בהן הודתה ועל פיהן הורשעה) מלמדות על מעורבותו של הנאשם במסירת הפרויקט לציפי משולם. בעקבות השוני בין הודעתה במשטרה ת/109 ועדותה בבית המשפט הוכרזה ציפי משולם כעדה עוינת. העדפתי את הודעתה במשטרה על פני עדותה. בעדותה ניכר היה כאמור כי היא מנסה לעזור לנאשם ומוכנה למסור גירסה המנוגדת לעובדות בהן הודתה והורשעה בגינן ואף ריצתה עונש שכלל רכיב של מאסר. על פי גירסתה במשטרה הנאשם התקשר אליה לביתה והודיע לה כי סיטי יזמין אותה לפגישה בעניין פרויקט מב"ר. וכך ארע. במהלך הפגישה שלה עם סיטי, כעבור רבע שעה, נכנס הנאשם לחדר ואמר שיש אפשרות ל-33 בתי ספר ושניהם, סיטי והנאשם רשמו את בתי הספר שכבר עבדה אתם והוסיפו עליהם נוספים ובסה"כ 33.

113. מכתבו של טוקר למנהלי בתי הספר (ת/97) בו הוא מודיע להם כי מכון מיל"י יהיה בשנת הלימודים הגוף המתערב לנושא מב"ר מרחיק לכאורה את הנאשם מהמיוחס לו. גם הסברו של טוקר ולפיו מי שהכין עבורו את המכתב לחתימה היה הנאשם והוא רק חתם עליו באופן פורמאלי מעורר בשלב ראשון תמיהה. למרות האמור, בנסיבות המקרה, האמנתי להסברו של טוקר והוא עולה בקנה אחד עם התנהלותו של הנאשם. להלן אסביר.

המכתב למנהלי בתי הספר ת/97 נכתב ביום 5.10.97, יומיים לפני שועדת התקצוב התכנסה כדי לאשר את פרויקט קדום לימודי מב"ר (נ/7). עצם העובדה שהמכתב למנהלי בתי הספר נכתב לפני שוועדת התקצוב התכנסה מעורר קושי כשלעצמו. יודגש, וועדת התקצוב לא

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

החליטה למסור את הפרויקט למכון מיל"י אלא אישרה את התקציב לפרויקט תוך שקבעה כי הפרויקט ימשך 3 שנים, קבעה את מספר בתי הספר שישתתפו בפרויקט (33), התקציב לחודש ודרך ביצוע התשלום.

למחרת הוצאת מכתבו של טוקר, ביום 6.10.97, הוציא הנאשם מכתב ובו ציין "בהמשך למכתבו של מנהל המינהל..." (ת/98). במכתב מורה הנאשם למנהלי בתי הספר להתקשר עם מכון מיל"י תוך פרוט תנאי ההתקשרות.

בדרך דומה נקט הנאשם באישום הראשון. תחילה פנה אל טוקר והחתים אותו על מכתב ראשוני, ולמחרת היום שיגר מכתב בשמו תוך הפניה למכתב הראשוני.

פעולה בדרך זו יכולה היתה להתבצע בשל אישיותו של טוקר עליה העיד סיטי "איש קיבוצים איש חינוך שלא היה לו שום עניין כלכלי ולא הבין במספרים וכל מה שחשב לעשות היה איש חינוך כריזמטי לקדם את _____ בחינוך אבל מעולם לא נתן דעתו בעניינים שנראו בעיניו קטנות, ענין כלכלי" (עמ' 310 ש' 23). תאור זה עולה בקנה אחד עם התרשמות בית המשפט מטוקר במהלך חקירתו בבית המשפט כפי שהיא באה לידי ביטוי בפרוטוקול הדיון:

"ש. מה עשית לבד בתפקיד שלך?

ת. השגחתי שכולם יעשו טוב והסתבר שעשו טוב.

ש. ואיך השגחת ולא בדקת?

ת. כל המקרים שהיו 13 שנים לא היה אף מקרה כזה.

ש. אתה אומר לנו את זה הביאו לי לחתום, לא ראיתי מה שהם כתבו אני סמכתי עליהם.

ת. נכון.

ש. לא היית פקיד זוטר.

ת. אני אומר זה התנהל טוב. זה נראה מוזר ולא מקובל אך זה התנהל טוב לפי כל פרמטר.

ש. מסתבר שלא.

ת. לכן באתי לכאן" (עמ' 297 ש' 2).

לאור האמור נתתי אמון בדברי טוקר כי את המכתב ת/97, יזם הנאשם שאף הכין אותו ודאג להחתים עליו את טוקר.

114. מעורבותו של הנאשם נלמדת גם מעדויותיהם של ארקדי סורוקר חיה שריד ויחזקאל סיטי שהעידו על הענין שגילה הנאשם בפרויקט.

ארקדי סורוקר: "היתה שיחה אתו בקשר לחתימת חוזים עם מכון מיל"י על ידי בתי ספר ממשלתיים.... אופי השיחות היו מפגשים בין החדרים לא שיחות רשמיות, הוא התענין מה קורה עם בתי הספר הממשלתיים בקשר למכון מיל"י" (עמ' 116 ש' 19).

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

חיה שריד: "בשתי נקודות הייתי מחוברת למר טוביאנה בנושא הזה, האחת, הצהרתי עליה שזה המפגש הראשון בו הוצג הנושא ובפעם השניה שהייתי צריכה לדווח על מספר בתי הספר שהצטרפו לתכנית. התבקשתי לדווח כמה בתי ספר בחרו להתחבר לתוכנית, מר טוביאנה ביקש שאני אדווח לו. אין לי מושג למה". (עמ' 240 ש' 3).
יחזקאל סיטי העיד כי היוזם והדוחף של פרויקט מיל"י היה הנאשם (עמ' 309 – 312).

הנאשם סייע לציפי משולם "להרים" את הפרויקט וערך הכרות בין ציפי משולם ויחזקאל קוניק, ואף נוכח בפגישה הראשונה ביניהם בביתה של ציפי משולם. התנהגות זו נראתה לציפי משולם, בדיעבד התנהגות בלתי תקינה. הנאשם ניסה ליישר את ההדורים שנתגלו בין קוניק לציפי משולם, לבקשתה של ציפי משולם.

הנאשם עזר לציפי משולם בכל הנוגע לגביית הכספים מבתי הספר (עמ' 377 ש' 8) ואף הוציא מכתב לבתי הספר לא לעכב את התשלומים לגופים המתערבים (ת/108).

115. העולה מהאמור הוא כי הנאשם היה היוזם והדוחף של הפרויקט והבלעדיות שניתנה למכון מיל"י.

116. הוכח, כי הנאשם העסיק את בעלה של ציפי משולם כעובד במוא"ז, לטענתו בהתאם להחלטת הנהלת המועצה **שלא הוצגה**.

117. ציפי משולם אישרה בהודעתה במשטרה כי לימדה את בנו של הנאשם (שמונה מפגשים), ולא גבתה שכר מהנאשם חרף העובדה שהיא נוהגת לגבות 150 ₪ לשעה (ת/109 ש' 532). בעדותה בבית המשפט שינתה את גירסתה ואמרה כי "לא גביתי כסף עבור כך ואני לא **גובה**" (עמ' 373 ש' 12) ובהמשך טענה כי לא היה מדובר בשיעור של שעה אלא 30 דקות בלבד.

הנאשם לעומתה העיד בבית המשפט כי שילם עבור השעורים "זה לא היה תשלום גבוה בעיקר לנושא הספציפי הזה לקראת האיבחונים אבל כל השאר עשתה בהתנדבות" (עמ' 594 ש' 17). בהמשך העיד "אני לא זוכר בדיוק אם שילמתי על כל המפגשים אבל אני זוכר **ששילמתי**" (עמ' 656 ש' 18).

ריבוי הגרסאות של ציפי משולם ושל הנאשם והסתירות ביניהם מעיד על חוסר המהימנות בדבריהם ועל העובדה שמדובר בשוחד.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

118. לגבי התשלום לא.ש.ת העידה אילה כהן כי יתרת החוב עבור הנופשון לפעילים שולם על ידי גופים שהנאשם מסר לה את שמותיהם וביניהם מכון מיל"י ששילם 32,400 ₪ (ת/104); (ת/105).
- עדוטה של אילה תאמה את עדוטה של ציפי משולם (ת/109) כי התשלום ממכון מיל"י לא.ש.ת על סך 32,400 ₪ היה עבור טיול של פעילי הבחירות שנערך בימים 4-6/3/99 במלון פלמירה באילת (לאחר שהודתה שבתחילת דבריה שיקרה ולא הוציאה אף אחד לטיול באילת ולמעשה שילמה לא.ש.ת לבקשתו של הנאשם). בעניין זה גם בעדותה בבית המשפט הודתה כי שילמה עבור הטיול והוציאה חשבונית על טיול שלא הוציאה אותו (עמ' 390 ש' 3).
119. לא נתתי אמון בגירסת ההלוואה שהעלה הנאשם לראשונה במענה לכתב האישום. הנאשם לא ידע למסור פרטים על אותה הלוואה, מסר גירסאות שונות לגבי המועד בו ביקש אותה והמועד שהוחזרה ולא סיפק הסבר סביר לכבישת הגירסה ולסתירה בין גירסה זו לגירסה שמסר במשטרה לפיה ציפי משולם השתתפה בטיול. גירסתו לפיה בזמן מתן העדות במשטרה לא זכר את הדברים נדחית על ידי.
- ציפי משולם ניסתה גם היא לשכנע בבית המשפט כי התשלום היה בגדר הלוואה אך ללא הצלחה מרובה והעידה "אני הבנתי שזו היתה הלוואה ... לא דיברנו על הלוואה אז ביננו ולכן גם לא הזכרתי את המילה הלוואה, גם בהודעה שלי לא הזכרתי הלוואה" (עמ' 376 ש' 7).
120. מספר ביטויים בהודעתה של ציפי משולם מלמדים כי העזרה הכספית הייתה שוחד. "במידה מסוימת הוא עזר לי בכל הקשור בפרויקט מב"ר, הוא גם הכניס אותי לברוך אבל הוא התכוון לעזור לי" (ת/109 ש' 464).
- וכן: "נתתי לו את זה כי יש יחסי סימפטיה איתו, טעיתי, הייתי איתו בקשר בשנתיים האלו וזה מעורב גם בקשר של עבודה. המניעים היו מעורבים גם סימפטיה וגם עבודה." (ת/109 ש' 491)
- "הוא נתן לבעלי עבודה, רציתי לעזור" (ת/109 ש' 530).
- וגולת הכותרת בעדותה בבית המשפט: "הוא עזר לי להמשיך לנהל את הפרויקט הזה, עזרתי לו נתתי לו הלוואה הוא היה בסדר איתי כי עמדתני להתמוטט ולא היתה שום אפשרות אחרת אלא לקבל אשרה אחרת והדרך היחידה הייתה לקבל זאת דרך מישהו מהמינהל לחינוך התיישבותי" (עמ' 372 ש' 17).

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

לאור האמור אני קובעת כי התשלום לא ש.ת. בסך של 32,400 ₪ שולם לידי ציפי משולם לבקשתו של הנאשם.

הדחה בחקירה

121. בהודעתה ת/109 מסרה ציפי כי גירסתה הראשונית לפיה התשלום לא ש.ת. ניתן לטובת טיול שארגנה לעובדיה נבעה מהדחתה על ידי הנאשם למסור גירסה זו. היא גם הודתה כי בעקבות הדחתו של הנאשם היא הדיחה את עובדיה למסור גירסה זו. גם בבית המשפט חזרה על גירסה זו.

הנאשם הכחיש את מעשה ההדחה. ואולם, בחקירתו במשטרה אמר "אני בקשר עם ציפי משולם כל הזמן והייתי גם בעבר וגם עכשו. לא זוכר שדיברתי עימה בנושא" (ת/20). בבית המשפט לעומת זאת הרחיק עצמו מכל מפגש או קשר עם ציפי משולם ואמר "מאז שנבחרתי לרשות המועצה לא ביקרתי בביתה והדבר היחיד שהיה מהבחינה הזו שיוסי משולם בדצמבר 97 הוא עבד במועצה האזורית והקשר היה איתו ואיתה לא היה לי שום קשר בענין הזה, לא בביתה ולא נפגשתי ולא דיברתי איתה" (עמ' 597 ש' 14).

עדותה של ציפי משולם, בצרוף לשינוי בגירסתו של הנאשם שמטרתו להרחיק עצמו מכל קשר ומפגש עם ציפי משולם תוצאתם דחית גרסתו של הנאשם וקבלת גירסתה של ציפי משולם.

הפן המשפטי

122. עבירת השוחד

סעיף 290 לחוק העונשין קובע:

"עובד הציבור הלוקח שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו, דינו - מאסר

שבע שנים.

סעיף 293 לחוק העונשין קובע כי:

"אין נפקא מינה בשוחד –

- (1) אם היה כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת;
- (2) אם היה בעד עשייה או בעד חדילה, השהיה, החשה, האטה, העדפה או הפליה לרעה;
- (3) אם היה בעד פעולה מסויימת או כדי להטות למשוא פנים בדרך כלל;
- (4) אם היה בעד פעולה של הלוקח עצמו או בעד השפעתו על פעולת אדם אחר;

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

- (5) אם ניתן מידי הנותן או באמצעות אדם אחר; אם ניתן לידי הלוקח או לידי אדם אחר בשביל הלוקח; אם לכתחילה או בדיעבד; ואם הנהנה מן השוחד היה הלוקח או אדם אחר;
- (6) אם תפקידו של הלוקח היה של שררה או של שירות; אם היה קבוע או זמני ואם כללי או לענין מסויים; אם מילוי היה בשכר או בלי שכר, אם בהתנדבות או תוך קיום חובה;
- (7) אם נלקח על מנת לסטות מן השורה במילוי תפקידו או בעד פעולה שעובד הציבור היה חייב לעשותה על פי תפקידו.

כפי שפורט לעיל מערכת היחסים בין הנאשם לציפי משולם הייתה, כפי שהגדיר אותה התובע בסיכומיו, מערכת של "יד לוחצת יד" או של "שלח לחמד". גם ציפי משולם תארה את מערכת היחסים במילים "הוא עזר לי.... עזרתי לו והדרך היחידה לקבל זאת היתה דרך מישהו מהמינהל לחינוך התיישבותי" (עמ' 372 ש'17). יחסי הגומלין בין השניים פעלו לשני הכוונים. ושניהם היו מודעים למתת. תחילה נתנה ציפי משולם שעורים לבנו של הנאשם והנאשם עזר לה בהשגת הפרויקט ובהמשך עזר לה לקבל שכרה ואף העסיק את בעלה ובסופו עזרה על ידי תשלום לא.ש.ת.

הגדרות השוחד צורות השוחד בסעיף 293 לחוק העושנין עונות על כל התנהגויות הנאשם וציפי משולם.

123. מרמה והפרת אמונים.

באישום זה מייחסת המאשימה לנאשם עבירה של הפרת אמונים רק בחלופה של הפרת אמונים.

המאשימה מפנה למחלוקת הקיימת בפסיקה בשאלה אם ניתן להרשיע נאשם, בנוסף לעבירה של לקיחת שוחד גם בעבירה של הפרת אמונים שהאי עבירת השוחד כוללת בתוכה באופן מובנה עבירה של הפרת אמונים ועל כן היא נבלעת בעבירת השוחד.

בע.פ. 511/73 יחזקאל נ' מ.י. קבע בית השפט כי עבירת המרמה והפרת אמונים נבלעת בתוך עבירת השוחד ואין להאשים ולהרשיע עובד ציבור גם בלקיחת שוחד וגם בהפרת אמונים.

בית המשפט דן בנושא פעם נוספת בע"פ 3575/99 אריה דרעי נ/ מ.י., שם נקבע כי במקרים חריגים בהם יהיה זה כדין ומן הראוי ניתן יהיה להרשיע נאשם בשל אותו מעשה גם בלקיחת שוחד וגם במרמה והפרת אמונים.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

בע.פ. 3954/94 מדינת ישראל נ' לב קבע השופט בך שאין למתוח ביקורת עת המאשימה על עצם האישום בשתי העבירות בנסיבות המקרה הספציפי שכן הפרת האמונים התבטאה הן בעצם קבלת השוחד והן בעצם העדפת חברה אחת על אחרת במכרז.
(וראה גם ת.פ. 3786/02 (שלום חדרה) מ.י. נ' זנטי; ות.פ. (מחוזי ת"א) 40039/01 מדינת ישראל נ' דנון.)

לטענת המאשימה זהו המקרה בו, על פי הפסיקה ניתן להרשיע גם בעבירת שוחד וגם בעבירת של הפרת אמונים שכן הנאשם פעל בניגוד לחוק חובת מכרזים והיה היוזם בפרויקט מב"ר לגוף אחד (מכון מיל"י) שלא עבר מכרז ומנע את מסירת העבודה לשורה ארוכה של גופים שהתמודדו במכרז וזכו בו (נ/14). כן יש לזכור כי הנאשם למעשה ביקש לקדם את מערכת הבחירות שלו בעודו עובד במינהל לחינוך.
בענינו, בין אם לא ניתן היה להעסיק את מיל"י אלא על ידי פרסום מכרז וזכיה בו והן אם ניתן היה להעסיקה תחת המטרייה של מיכאל ולאפשר לבתי הספר להתקשר עם "גורם מתערב" על פי בחירתם, נעברה העבירה.

124. הדחה בחקירה.

סעיף 245(א) לחוק העונשין קובע:

"המניע אדם, או מנסה להניעו, שבחקירה על פי דין לא ימסור הודעה או ימסור

הודעת שקר, או יחזור בו מהודעה שמסר, דינו – מאסר חמש שנים".

על פי עדותה של ציפי משולם, הנאשם ביקש ממנה לטעון בכזב במטרה כי התשלומים לא.ש.ת. (ת/104; ת/105) ניתנו לטובת טיול שאירגנה לעובדיה. בכך עבר את העבירה של הדחה בחקירה.

125. לאור האמור אני קובעת כי הנאשם עבר, באישום השישי, את העבירות של לקחית שוחד,

מרמה והפרת אמונים, והדחה בחקירה.

האישום השביעי (מיוחס לנאשם 1 בלבד)

כתב האישום

126. על פי הנטען באישום השביעי, נותר חוב לא.ש.ת. על סך 85,356 ₪ לאחר הטיול שארגן

הנאשם 1 לפעילי מטה הבחירות בימים 4 – 6 מרץ 1999.

בחודש מאי 1999 פנתה אילה אל הנאשם וביקשה ממנו לשלם את החוב. הנאשם ביקש מאילה להנפיק שתי חשבוניות האחת על סך 27,756 ₪ לכפר הנוער "ינווה הדסה" במסגרתה יצוין כי החשבון הינו עבור טיול שכבתי שנערך ביום 01 עד 03 מרץ 1999 והשני על סך

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

25,200 ₪ לכפר הנוער מוסינזון במסגרתה יצוין כי החשבון הינו עבור טיול שכבתי י', י"א בימים 15 עד 17 מרץ 99'. אילה פעלה בהתאם לבקשת הנאשם. בסמוך לחודש יוני 1999 קיבל דשב (מנהל כפר הנוער נווה הדסה) את החשבונית מא.ש.ת. ובסברו כי אכן מדובר בטיול שנערך לתלמידי הכפר הורה למנהל החשבונות של הכפר להעביר לא.ש.ת את הסכום וכך נעשה.

בסמוך לחודש יולי 99' לאחר קבלת החשבונית מא.ש.ת. פנה יעקב חן מנהל כפר הנוער מוסינזון (להלן: "יעקב חן") אל הנאשם ושאל אותו לפשר החשבונית. הנאשם הורה ליעקב חן לשלם את הסכום הנקוב בחשבונית והודיע לו כי הסכום יוחזר לו על ידי המינהל לחינוך. יעקב חן אשר סמך על הנאשם, העביר את הסכום לידי א.ש.ת. הנאשם דאג במרמה להחזרת הסכומים הנ"ל לכפרי הנוער הדסה ומוסינזון במסגרת תקציב ותמיכות הניתנים מהמינהל לחינוך ביודעו כי אינם זכאים לתקציב ותמיכות בעניין זה. בשל המעשים האמורים מייחסת המאשימה לנאשם עבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בניגוד לסעיף 415 סיפא לחוק ומרמה והפרת אמונים בניגוד לסעיף 284 לחוק.

תשובת הנאשם לכתב האישום

127. לטענת הנאשם הטיול נוגע למערכת הבחירות. אם הייתה בקשה לכפרי הנוער נווה הדסה ומוסינזון היא לא הייתה על דעתו. אין אפשרות להחזיר את הכספים באמצעות המינהל לחינוך ולכן לא אמר הנאשם ליעקב חן כי התשלום יוחזר על ידי המינהל ויעקב חן ידע זאת. הגורם המשלם במינהל הוא החשב ולנאשם אין אפשרות להחזיר כספים. הוא לא הבטיח דבר והנוגעים בדבר בנווה הדסה ובמוסינזון ידעו זאת.

הראיות

128. אילה כהן - ראה עדותה כמפורט באישום שש.

129. ליאורה אזולאי מנהלת החשבונות של כפר הנוער מוסינזון העידה כי לגבי ת/118 (שיק על סך 25,200) וחשבונית ת/117 עליה נרשם "טיול הפנימייה לא התקיים הכסף יוחזר". לדבריה הרישום נעשה על ידי מנהל הכפר יעקב חן על מנת שתעקוב אחר קבלת הכסף מהמינהל לחינוך התיישבותי. העדה התייחסה גם ל- ת/71, כרטסת הכנסות מהאגף לחינוך התיישבותי ובו רשומים כל החוזרים שקיבלה עבור טיולים בסך של 191,000 ₪ כשבסכום החוזר כלולה השתתפות כפר הנוער מוסינזון בסמינר של יוצאי תנועות הנוער (אישום 4) וההשתתפות נשוא אישום זה. היא לא יכלה להצביע באופן מדויק על החוזר כיוון שהחוזרים מוחזרים תחת כותרת של "פעילויות חוץ" והם אינם מוחזרים באופן מדויק.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

130. יעקב חן העיד לגבי התשלום לא.ש.ת. על סך של 25,200 ₪ "נתבקשתי לשלם על ידי טוביאנה ושילמתי, כתבתי שדוד טוביאנה אמר לי אל תדאג הכסף יוחזר לך ואני סמכתי עליו" (עמ' 80 ש' 5).

בהתייחס לשאלה אם הסכום הוחזר למוסינזון אמר יעקב חן "כששאלו אותי (בחקירה במשטרה – ז.ב.) אם הכסף קיבלתי את הכסף בחזרה השבתי לא וגם עכשיו אני אומר לא, אבל קיבלתי כל מיני הקצבות ואין ספק שטוביאנה עזר לנו" (עמ' 83 ש' 20). וכן: "הסכום הזה במדויק לא הוחזר. לא במדויק, אני מניח שהוא כן הוחזר, קבלנו הרבה תקציבים. אני יכול להראות לך במסמכים שאנו קבלנו הקצבות לטיולים וזה חלק מהעניין" (עמ' 84 ש' 1).

131. נחום רינצלר מנהל פנימיית נווה הדסה, בהתייחס לחשבונית ת/115, שהוצאה לכפר הנוער נווה הדסה על סך של 27,756 ₪ העיד כי אינו מכיר את החשבונית. על גבי החשבונית מצוין כי היא עבור טיול שכבתי כתות ט' – י' למלון פלמירה שנערך בימים 1-3/3/99.

132. מרכי דשב מנהל כפר הנוער נווה הדסה בהתייחס למוצגים ת/112 – ת/116 העיד כי "זה היה תשלום מוטעה כתוצאה מבלבול בנושא טיול של חניכים שלנו לאילת בסמוך לתאריכים הללו אך לא למלון הזה ולא בתאריכים האלה" (עמ' 175 ש' 16).

133. הנאשם הרחיק עצמו מארגון הטיול וטען כי כל הטיול אורגן על ידי ראש מטה הבחירות שלו, סוסן. בהודעתו במשטרה (ת/16 ש' 128 ו-ת/17 ש' 90) מסר כי ביקש מראש המטה שלו שיפנה למרדכי דשב מנווה הדסה, ליעקב חן ממוסינזון ולציפי משולם ממכון מיל"י ויציע להם להצטרף לנופשון. למיטב זכרונו הם נעתרו אך הוא אינו זוכר אם מי מהם יצא בפועל לנופשון ואינו זוכר את הסדרי התשלום. יחד עם זאת העיד כי יעקב חן ומרדכי דשב לא השתתפו בטיול.

גירסתו של הנאשם הייתה גירסה כוללנית בלתי מחייבת והוא הרבה להשתמש בביטויים כמו "לכל מיני מוסדות חינוכיים" "כל מיני גורמים" "פעילים".

במהלך חקירתו אף סתר עצמו בנוגע לשאלה אם פנה למוסדות באופן אישי

"ש. פנית אליהם (אנשי המטה – ז.ב.) ואמרת להם לפנות למי?

ת. לכל מיני מוסדות חינוכיים, אני לא זוכר בדיוק למי אבל הטיפול היה באמצעותם.

ש. לא פנית אליהם?

ת. באופן ישיר? אני לא זוכר שפנית.

(עמ' 657 ש' 9-5)

מיד אחר מכן העיד:

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

"אני אמרתי באמצעות המטה ניתן לפנות גם לגורמים נוספים מאחר והיתה בעיה של מילוי חדרים. מאחר והייתי בקשר עם הגורמים האלה אמרתי למטה שיפנו אליהם לאחר שאני דיברתי אתם".

דיון ומסקנות

134. מהעתקי השיקים והחשבוניות ת/12 – ת/116; ת/117; ת/118 לא יכול להיות ספק כי כפרי הנוער נווה הדסה ומוסינזון שילמו לא.ש.ת את הסכומים 25,200 ₪ ו-27,756 ₪ (בהתאמה).

מעדותה של אילה כהן עולה כי הנאשם הוא זה שאמר לה מי הגופים שישלמו לה ומה הסכום שכל אחד מהם ישלם.

לגבי כפר הנוער מוסינזון העיד יעקב חן כי הנאשם ביקש ממנו לשלם את הסכום לא.ש.ת והבטיח כי הסכום יוחזר לו ובפועל כפי שהעידו יעקב חן וליאורה אזולאי הסכום הוחזר. לגבי כפר הנוער נווה הדסה, העיד מנהל הכפר יעקב דשב כי הסכום שולם לא.ש.ת בטעות. אמנם בתאריכים הללו לא נערך טיול לשכבה ט"י ועדותה של אילה תומכת בעובדה כי כפי הנראה הנאשם הוא זה שביקש מדשב לשלם עבור יתרת החוב כשם שביקש מיעקב חן, אך כאמור בעניין זה קם ספק ומספק זה על הנאשם ליהנות ואני קובעת כי לא הוכח שהנאשם פנה למנהל כפר הנוער נווה הדסה וביקש ממנו לכסות חלק מהחוב לא.ש.ת שנבע מטיול הפעילים.

הפן המשפטי

135. הממצא העובדתי באישום זה ולפיו נותר ספק בשאלה אם הנאשם פנה למנהל כפר הנוער נווה הדסים וביקש ממנו לכסות את יתרת החוב לא.ש.ת אינה משנה את התמונה המשפטית אלא את היקפה בלבד.

לנאשם מיוחסות באישום זה עבירות של קבלת דבר במרמה ומרמה והפרת אמונים. באשר לעבירה של קבלת דבר במרמה, ככל שהיא מתייחסת לתשלום שבוצע על ידי כפר הנוער מוסינזון הוכח שהנאשם עבר את העבירה. לגבי העבירה של מרמה והפרת אמונים, ההנמקה שעמדה בבסיס האישומים האחרים נכונה גם למקרה זה.

136. לאור האמור אני קובעת כי הנאשם עבר את העבירות של קבלת דבר במרמה ומרמה והפרת אמונים המיוחסים לו באישום השביעי.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

האישום השמיני (מיוחס לנאשם 1)

כתב האישום

137. בחודש אוקטובר '98 פנו חברי עמותת בית כנסת במושב בית נחמיה מקום מגורי הנאשם שהיה באותה עת מועמד לבחירות לראשות המועצה האזורית חבל מודיעין ושאלו אותו אם יוכל לעזור בריהוט בית הכנסת. הנאשם 1 הודיע שיטפל בכך.

מאיר גרינברג (הנאשם 5 בכתב האישום ולהלן: "גרינברג") היה בעלים של חברת "מ.א.ג. מערכות לייזר (1990) בע"מ" (להלן: "מ.א.ג.").

חברת מ.א.ג. עוסקת במכירת ציוד מחשבים. בחודש נובמבר 1998 קשרו הנאשם וגרינברג אשר מכירים זה את זה כ-20 שנה מעבודה משותפת, קשר לפיו נאשם 1 יארגן שכפרי הנוער המתקצבים על ידי המינהל לחינוך ירכשו ציוד מחשבים מהחברה של גרינברג בסכומים שהמינהל לחינוך יעביר לרשותם. עוד סיכמו ביניהם כי נאשם 5 יספק לכפרי הנוער ציוד בסכום הנמוך מזה שיעביר לו והיתרה תשמש לתשלומים לטובת מערכת הבחירות של הנאשם 1.

בהתאם לתכנון וללא ידיעת הממונה עליו, פנה הנאשם 1 לשישה מנהלי כפרי נוער המתקצבים על ידי המינהל לחינוך, והודיע להם כי המינהל לחינוך החליט לרכוש עבורם ציוד מחשב וכי הציוד יסופק להם על ידי חברת מ.א.ג. הנאשם הסביר להם כי מדובר ברכישה כוללת למספר כפרי נוער והם ישלמו לחברת מ.א.ג. 152,000 ₪ עבור ציוד מחשבים למספר כפרי נוער כשבפועל הם יקבלו רק חלק מהציוד. מנהלי כפרי הנוער נעתרו לפניית נאשם 1 לאחר שהסביר להם כי המינהל לחינוך יעביר לרשותם תקציב מתאים לביצוע הרכישה האמורה.

בתחילת חודש נובמבר 1998 סיפקה חברת מ.א.ג. לכפרי הנוער מוסינזון, הודיות, חוות הנוער הציונית, כפר סילבר, קציני ים בעכו ובן שמן ציוד מחשב הכולל שתי מדפסות, מסך וחמישה כבלים תמורת 152,000 ₪ מכל אחת משישה כפרי נוער ובסך הכל 912,000 ₪.

מנהלי כפרי הנוער שילמו את הסכום הנ"ל כשכל אחד מכפרי הנוער סבור כי חברת מ.א.ג. מספקת ציוד זהה לכפרי נוער אחרים, כפי שהבטיח נאשם 1, וביודעם כי הסכום הנ"ל יוחזר להם על ידי המינהל לחינוך. בהמשך, דאג הנאשם להעביר לרשות כל אחד מכפרי הנוער את הסכום ששילמו לחברת מ.א.ג. ביודעו כי אינם זכאים לתקציב ותמיכה בעניין זה. במקביל לאמור לעיל, בחודש אוקטובר 1998 פנה הנאשם אל גיורא גולדנברג הבעלים של חברת לביא תעשיית רהיטים בקיבוץ לביא (להלן: "גולדנברג") וסיכם עימו כי יספק לבית הכנסת ריהוט חדש בסך של 75,300 ₪. הנאשם הורה לגולדנברג לשלוח חשבונית לחברת מ.א.ג. בחודש נובמבר '98 סיפק גולדנברג את הרהיטים לבית הכנסת, שלח חשבונית לחברת מ.א.ג. וגרינברג שילם לו 75,300 ₪, בהתאם לקשר שקשר עם הנאשם, כמפורט לעיל. לאחר קבלת

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

הרהיטים, נערך טקס חנוכת בית הכנסת במהלכו בירכו הנוכחים את הנאשם, הציגוהו כמי שסייע בהקמת בית הכנסת ואיחלו לו הצלחה בבחירות.

בהמשך, בחודש ינואר 1999 פנה הנאשם לגרינברג והורה לו לשלם לאורנה בן חיים, דוברת מטה הבחירות שלו (להלן: "אורנה"), בעבור עבודתה בבחירות, כפי שסוכם ביניהם. בהוראת הנאשם, שלחה אורנה לגרינברג 3 חשבוניות וגרינברג שילם לה עבור עבודתה 3 תשלומים המסתכמים לסכום של 19,422 ₪.

ביום 12.03.00 לבקשת גרינברג פגשה אותו אורנה במשרדו. גרינברג הודיע לה שנחקר על ידי המשטרה וביקש ממנה לרקום עימו סיפור כיסוי לכספים ששילם לה. במהלך הפגישה ביקש גרינברג מאורנה להכין עבורו תוכנית שיווק פיקטיבית עבור אירוע שתכנן וכי יספרו במשטרה כי הסכומים הם בעבור התוכנית.

בשל העובדות המתוארות באישום זה מייחסת המאשימה לנאשם עבירה של לקיחת שוחד בניגוד לסעיף 290 לחוק, מרמה והפרת אמונים בניגוד לסעיף 284 לחוק, קשירת קשר לביצוע פשע בניגוד לסעיף 499(א)(1) לחוק וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בניגוד לסעיף 415 סיפא לחוק.

תשובת הנאשם לכתב האישום

138. הנאשם מודה כי בהיותו תושב בית נחמיה, עזר בריהוט לבית הכנסת. פרט לאמור, מכחיש את עובדות כתב האישום למעט העובדה שגרינברג (נאשם 5) הינו הבעלים של חברת מ.א.ג. העוסקת במכירת ציוד מחשבים.

הרשעתו של נאשם 5

139. הנאשם 5 הודה ביום 29/1/03 בכתב אישום מתוקן והורשע על פי הודאתו בעבירות של מתן שוחד לנאשם וקבלת דבר במרמה.

ביום 2/3/03 נגזר דינו והוטלו עליו עונש של 6 חודשי עבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס בשיעור של 75,000 ₪.

האישום השמיני כפי שתוקן בעניינו של הנאשם 5 והודייתו בבית המשפט, הוגשו, בהתאם להחלטתי מיום 6/11/06, ובהתאם לסעיף 10א לפקודת הראיות (כאמרת חוץ של עד), ואולם המאשימה ביקשה בסיכומיה שלא להסתמך על ראיות אלה אלא על עדותו בביהמ"ש בלבד, תוך התייחסות להודאתו והרשעתו באותם מעשים כדי לבסס את המשקל והפרשנות שיש ליתן לעדותו.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

הראיות

140. העיסקאות עם כפרי הנוער

מטעם התביעה העידו נציגים של כפרי הנוער, להם על פי הנטען, סופק ציוד המחשבים. כל אחד מהנציגים העיד, כי בתמורה לציוד שכלל שתי מדפסות, מסך וחמישה כבלים, שילם למ.א.ג. 152,000 ₪ לאחר שהנאשם הבהיר לכל אחד מהם, כי התשלום אותו הם נדרשים לשלם, הוא עבור מספר כפרי נוער להם סופק ציוד מחשבים וכי המנהל לחינוך התיישבותי יחזיר להם את הסכום וכך אף נעשה.

כפר הנוער "מוסינזון"

יעקב חן, מנהל כפר הנוער "מוסינזון" העיד: "...בזמנו נאמר לנו על ידי טוביאנה שנעשתה עיסקה של כפרי נוער שתספק לנו ציוד מחשבים ושאני אמור לשלם עבור כל כפרי הנוער ושילמתי" (עמ' 80 שורה 19). הציוד שהתקבל מופיע בתעודת המשלוח ת/134 א עמ' 1 2) מדפסות, מסך וכבלים).

ליאורה אזולאי, מנהלת חשבונות בכפר הנוער "מוסינזון", העידה, כי יעקב חן אמר לה שכפר הנוער מוסינזון צריך לשלם עבור רכישת מחשבים לכמה מוסדות וכי התשלום עובר דרך כפר הנוער "מוסינזון" בעוד שכל מוסד מקבל את המחשבים שלו לידי. הגב' אזולאי אישרה, כי ערכה חשבונית על סך 152,000 ₪ ושילמה בשיק (ת/134ב).

כפר הנוער הודיות

מנהל כפר הנוער, אליהו שטיין העיד, כי: "היתה פנייה אלי מדוד טוביאנה להעביר דרכי ציוד מחשבים לכפר הנוער וזה דבר שהיה מקובל וגם היום אני חושב שמקובל כדי לעקוף מכרזים של משרד החינוך והטענה היתה שהוא רוצה לחלק מחשוב לכפרי הנוער ואם לא אכפת לי שזה יעבור דרכי. לא ראיתי בזה שום עניין שלילי. פונה אלי אדם מכובד שמעלי, איש ממשל, כל התכונות הטובות, אין לי שום סיבה לא טובה להגיד לא. הוא אמר שאני אשלם לספק ואני אקבל את הסכום בחזרה וגם הכפר שלי יקבל חלק מהציוד שמחולק בכמה כפרים". (עמ' 87 שורה 7).

העד אישר כי ת/138ב, היא ההוראה לשלם לחברת מ.א.ג. סך של 152,000 ₪. עוד העיד העד, כי הוא חושב שלכפרו הגיעה מדפסת לייזר אחת ושני מחשבים העביר לנווה הדסה, תוך שציין, כי: "עשיתי זאת לפי הוראה של טוביאנה". (עמ' 87 שורה 23).

חוות הנוער הציוני

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

מר פנחס כהן, מנהל חוות הנוער הציוני, העיד, כי: "פנה אלי טוביאנה וביקש ממני לשלם עבור קנייה או רכישה שהוא ביצע עבור כפרי נוער רבים. הוא הסביר שברכישה מרוכזת הוא משיג יתרונות כלכליים... לגבי ת/137 (חשבונית על סך 152,000 ₪, תעודת משלוח הכוללת שתי מדפסות, מסך וכבלים, והעתק שיקים - ז.ב.). הוא הבטיח שהכסף יוחזר והכסף אכן הוחזר". (עמ' 33 שורה 4).

עמית סיברון, מנהל בחוות הנוער הציוני, העיד, כי לפי מה שנמסר לו בשעתו על ידי פנחס כהן, העיסקה כללה אספקת מחשבים ומדפסות לייזר למספר כפרי נוער וחלק מהציוד הגיע לחוות הנוער הציוני.

כפר סילבר

ציונה להב, מנהלת כפר הנוער סילבר, העידה, כי: "טוביאנה... התקשר אלי וסיפר לי שהמנהל מתכוון לרכוש מדפסות לכפר נוער ושאל אם אפשר שהעיסקה תתבצע באמצעות כמה כפרי נוער ואני בתוכם". (עמ' 55 שורה 17). לאחר שנועצה עם יו"ר כפר הנוער, נעתרה לבקשתו ובלבד שיצוין בחשבונית שתוצא, כי הרכישה היא עבור המנהל לחינוך התיישבותי באמצעות כפר סילבר. משהתקבל החשבון (ת/136א) על סך 152,000 ₪ ובחשבונית צוין רק כי היא מיועדת לכפר סילבר, ביקשה מהנאשם תיקון בהתאם למוסכם והתיקון בוצע על ידי מי מטעם הספק.

הגב' ציונה להב העבירה את החשבונית לגזברות לתשלום וציינה בכתב יד על גבי החשבונית "לחכות עם הביצוע עד לקבלת הסכום מהמנהל". רק לאחר שהסכום התקבל מהמנהל, הוא שולם לספק.

קציני ים עכו

מר אריה ולצר, מנהל החברה לחינוך ימי העיד, כי: "נתבקשתי על ידי מר דוד טוביאנה... להעביר סכום כסף לחברת מ.א.ג שבתמורה נקבל ציוד מחשבים, מדפסות לייזר ומסכים. שאלתי מדוע ואז נאמר לי שניתן להעביר כספים דרך חברות ממשלתיות והציוד מיועד לכפרי נוער אחרים וכל כפר יקבל את חלקו בנושא. לאחר מספר שיחות עם דוד, כששאלתי אם זה נעשה כדין וכחוק, השתכנעתי שאמנם זה כך וקיבלנו את הסכום ואת הציוד שהובטח לנו וביצענו את התשלום עם החברה שממנה הגיעה החשבונית" (עמ' 394 שורה 18). ולצר העיד בנוסף, כי בבית הספר לקציני ים בעכו התקבל הציוד המפורט בתעודת המשלוח בלבד (שתי מדפסות, שני מסכים וכבלים) ולא התקבל ריהוט כמצוין בחשבונית ת/135.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

דוב שני העיד, כי: "התקשר אלי מר טוביאנה ואמר לי לגבי עיסקה של מחשבים שהוא יעביר לנו כסף ואחרי שהוא יעביר לנו כסף אנחנו נשלם את אותו כסף שנקבל לחברה בשם מ.א.ג וזה מה שהיה". (עמ' 397 שורה 13).

כפר הנוער בן שמן

סמנכ"ל כפר הנוער בן שמן, צבי שטרן, העיד, כי: "פנה אלי דוד טוביאנה ואמר שהוא רוצה לרכוש לכפרי נוער ציוד מחשבים והוא מבקש לעשות את זה דרכי או דרך כפר הנוער בן שמן כדי לעקוף את המכרז של משרד האוצר, אני אזמין את הציוד מחברה שנבחרה לצורך כך, אני הכוונה לכפר הנוער בן שמן, הציוד יסופק, ישולם ואני, כפר הנוער בן שמן, אקבל את ההחזר הכספי" (עמ' 67 שורה 7).

עוד העיד שטרן, כי כעבור פרק זמן הגיע אליו מר טוביאנה עם חשבונית מס (ת/140א) וביקש לשלם את התמורה לספק. שטרן הקשה על הנאשם וביקש לדעת היכן תעודת המשלוח ממנה ניתן ללמוד שהציוד סופק והנאשם השיב לו: "אל תדאג אני אחראי לזה שהוא יסופק". שטרן ביקש מהנאשם לחתום על החשבונית שהוא אחראי לכך ואכן, הנאשם חתם על ת/140א, "מאשר לשלם החשבונית כנגד הציוד שסופק למנהל" על פי שובר השיק, שולם למ.א.ג סך של 152,000 ₪. לבן שמן הגיעו 4 מסכי מחשב ו-6 מדפסות לייזר. העד אישר, כי הנאשם הבטיח לו שיקבל את התשלום בחזרה ואכן, הסכום הוחזר לכפר הנוער בן שמן.

141. מר מאיר גרינברג פנה אל הנאשם והתבקש להציע מדפסות מסכים ציוד מתכלה. הוא הגיש הצעת מחיר "המחיר היה לא רע אפילו טוב בשבילי והתבקשתי לספק" (עמ' 94 ש' 14). הקשר היה עם הנאשם בלבד (עמ' 103 ש' 14). העיסקה כללה 6 כפרי הנוער. על פי עדותו, העיסקה כללה אספקת מדפסות ומסכים, ציוד עזר, ציוד מתכלה, ריהוט מיחשוב, הדרכה, התקנה, הובלה ואחריות למשך שנה באתר הלקוח. הוא העיד כי: "לגבי הריהוט, היות וזה היה בקיבוץ לביא, יצרן הריהוט וזה מאוד רחוק... אמר טוביאנה שהם יקחו את זה לבד מהמפעל כדי שלא תהיה הובלה כפולה, אלי לתל אביב ולהחזיר חזרה. טוביאנה אמר שהם מזמינים את הריהוט שם, טוביאנה באמצעות המוסדות, או המוסדות באמצעות טוביאנה, אני לא יודע, ובמסגרת העיסקה אני אשלם עבור זה והם יקחו את זה ישירות לשם ואת יתר הדברים אני אספק כי זה היה אצלנו במחסנים" (עמ' 94 שורה 19), בהמשך, ומשהוצגה לו חשבונית שהוצאה על ידי תעשיית רהיטים של קיבוץ לביא (ת/145) שבתחתיתה צויין: "סופק ל-6 בתי ספר" אישר העד כי הכיתוב, סופק ל-6 בתי ספר, נעשה על ידו כדי לקשור בין החשבונית לבין הסחורה שלא סופקה על ידו, אך מאחר ובתי הספר

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

שילמו לו עבור הריהוט, הם כנראה קיבלו אותו. כשנשאל "סופק על ידי מי?" השיב:
"סופק" מר גרינברג אישר, כי בתעודות המשלוח ת/128 – ת/133 מפורט הציוד שסופק על
ידו וכי מכל אחד מהכפרים קיבל סך 152,000 ₪ (עמ' 96 שורה 12).
בעיסקה זו.

חברת מ.א.ג. הוציאה שני שיקים לקיבוץ לביא (ת/126 ת/127) בסכום כולל של 75,300 ₪
ואת התמורה הכלולה בשיקים קיבלה מששת כפרי הנוער.

לגרינברג הוצגו 3 מסמכי הזמנת עבודה של ריהוט לבית הכנסת בבית נחמיה (ת/126 ו'),
מסמכים אלה לא היו מוכרים לו.

כשהפנו אותו לסעיף 8 לכתב האישום המתוקן בו הודה אמר "אני הודיתי בזה, תוך כדי
החקירות הוכיחו לי שזה היה ככה. אני שילמתי 75,300 ₪ וכפי שאמרתי את ההזמנה לא
ראיתי, שהיו צריכים לקחת בעצמם ואני הודיתי ששילמתי 75,000 ₪ לקיבוץ לביא לפי
בקשתו של טוביאנה. בדיעבד נודע לי שזה בית כנסת, אך זה לקח זמן" (עמ' 105 ש' 16).

העד העיד כי כאשר נחקר במשטרה נודע לו כי קיים מכתב תודה שכתבה לו עמותת בית
הכנסת בית נחמיה (ת/141) אך הוא מעולם לא ראה אותו.

בחקירה הנגדית ניסה הסנגור לספק לגרינברג גירסה לפיה הרים "תרומה עבור הריהוט
לבית הכנסת" אך לא הצליח לקבל אישור מהעד לגירסה זו: כפי שאמרתי, אני את הדבר
הזה לא ראיתי (הזמנת הריהוט לבית הכנסת – ז.ב.). אני שילמתי ומסתבר שלאור הפניות
שזו היתה התרומה אבל אני לא ראיתי, ראיתי רק את החשבונית ואת זה שילמתי" (עמ'
191 ש' 18).

באותה דרך ניסה הסנגור להציל מפיו כי גם אם לא ראה את מכתב התודה של עמותת בית
הכנסת ידע על קיומו והעד לא אישר זאת.

כשניסה הסנגור להציל מפיו שלא היה צורך להתקשר אתו באמצעות מכרז השיב העד "אני
קיבלתי את הכסף מה מעניין אותי? ובהמשך שב והדגיש פעם נוספת כי הקשר שלו היה רק
עם הנאשם "שמעתי שבעל המאה הוא בעל הדעה והתקציב זה הוא" (עמ' 196 ש' 1).

142. בהתייחסו לתשלומים ששילם לאורנה בן חיים העיד "נתבקשתי על ידי מר טוביאנה. הוא
אמר לי שאני אקבל חשבונית ושהוא מבקש ממני לעזור ולשלם את הכספים האלה, לשלם
לה עבור פרסום..... עבור שרותים שהיא נתנה למר טוביאנה אני שילמתי" (עמ' 100 ש' 5).
העד הסביר את הסיבה לעזרה שהושיט לנאשם: "יחסים כאלה שהיו ביננו לא חשבתי
לרגע לא לעזור, הוא גם עזר לי. הוא השיג לי את העבודה הזו את האספקה הזו של חברת
מאג לבתי ספר. הוא ביקש שאני יעזור אז עזרתי" (עמ' 100 ש' 10).

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

העד אישר ששילם לאורנה בן חיים ביום 9.2.99 סך של 4,914 ₪ שווה ערך ל-1,000\$ (ת/146/א-1 – ת/146/א-3). בתאריך 28.3.99 הפקיד לה לבנק \$1,000 (ת/146/ב-2) וביום 8.8.99 שילם \$2,000 (ת/146/ג).

כשנשאל עבור מה שילם לאורנה בן חיים השיב "עכשיו אני ראיתי מתוך המסמכים שעבור יחסי ציבור לטוביאנה" (עמ' 103 ש' 20). לאחר שעיין בכתב האישים המתוקן בו הודה והורשע אישר כי התשלום לבן חיים היה עבור מערכת הבחירות של הנאשם.

בחקירה הנגדית הציג ב"כ הנאשם לגרינברג "גירסת הלוואה". למרות שהעד ניסה לשתף פעולה עם גירסה זו ולעזור לידידו הנאשם ואישר את מרבית הדברים שהסגור ניסה לשים בפיו, התחמק מלהשיב ולא היה מוכן לאשר כי "ההלוואה" הוחזרה לו. ציטוט חלק זה של החקירה מיתר כל צורך בהסבר ודי בציטוט כשלעצמו כדי להבין שהסגור ניסה לשים בפי העד גירסה שלא הייתה ולא נבראה שאפילו העד, עם כל רצונו לעזור, התקשה להתמודד אתה:

"ש. ואז במסגרת יחסי הידיות האלה הוא פנה אליך וביקש ממך אם אתה יכול

לקחת לעבוד את אורנה בן חיים כמו שהילדים שלו עבדו אצלך, זה נכון?

ת. כן.

ש. וכנראה שלא היתה לך עבודה בשבילה אבל היית מוכן לקבל אותה.

ת. חבר מבקש אז...

ש. לא היה לזה שום קשר לאותה מערכת מחשבים שאתה מכרת כיוון שאורנה

התחילה לעבוד אצלך כמה חודשים לאחר מכן.

ת. כמה שזכור לי זו היתה פניה אישית, לא קשור, לא מותנה בהזמנה.

ש. מכיוון שלא היתה לך אפשרות להעסיק אותה אז הוא ביקש ממך אם אתה

יכול בצורה עקיפה לסדר לו הלוואה ולשם כמה משכורות לאורנה.

ת. נכון.

ש. מדובר על סכום של בערך 20,000 ₪.

ת. נדמה לי שזה היה 18,000, 20,000 ₪.

ש. אני מבין שההלוואה הזו הוחזרה לך.

ת. לי אישית לא אבל היו סכומים שנכנסו אצלנו ממר טוביאנה. היו שם עשרות

עובדים ואני הייתי הרבה בחו"ל.

ש. אם לא היה מחזיר היית פונה אליו שיחזיר. כיוון שידעת שהחזירו את זה לא

פנית אליו.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

ת. כן, ולא. הייתי פונה אם הייתי רוצה לריב אתו ואם הייתי אומר הפסדתי אבל החזיר לי אפילו לא התעניינתי כי אני יודע שהוא הביא כספים, אי אפשר לתבוע מחבר שאתה עושה לו טובה שיחזיר לי אם יהיה לו, הוא בטח יחזיר לי.

הסנגור לא ויתר והמשיך לברר מתי הוחזרה ההלוואה.

ש. ההלוואה הוחזרה סמוך ללקיחה שלה.

ת. אני לא יכול להגיד לך במדויק. העובדים פוטר, אני מכרתי בהפסדים גדולים. אני לא יכול לשאול אף אחד.

כשאתה מפטר עובד לפעמים הוא כן ירצה לענות לך לפעמים לא, אני לא יודע. מועד ההחזרה אני לא זוכר.

143. לאחר חקירתה של אורנה בן חיים במשטרה היא פנתה לגרינברג והציעה "בוא נעשה תיק או משהו כזה, לעשות תיק רפרזנטציה, היות והתחילה להתנהל חקירה, היא פנתה אלי כאילו לבנות משהו כאילו היא עבדה בשבילי... זה כספים שנתנו לה עבור מר טוביאנה, בהתייחס לת/146 א-ג. היא באה אלי למשרד לקבל כיסוי לחשבונות כאילו היא עבדה בשבילי.

144. אורנה בן חיים דוברת מטה הבחירות של הנאשם. לדבריה סוכם שתקבל שכר עבור עבודתה אך לא סוכם איך תקבל את שכרה.

לאחר תקופה מסוימת ביקשה תשלום וקיבלה הנחיה להוציא חשבונית לחברת "קו מחשבה" "שטיפלה בכל קמפיין הבחירות של טוביאנה" (עמ' 218 ש' 15). לאחר תקופה נוספת, פנתה שוב כדי לקבל תשלום נוסף וקיבלה הוראה מהנאשם להוציא חשבונית לחברת "מאג מערכות לייזר" וכך עשתה.

ת/146/א/1 היא החשבונית שהוצאה לחברת מאג ביום 13.1.99 (על סך 4,914 ₪) ואליה צורפו ספח הצ'ק וקבלה (עמ' 218 ש' 17).

כעבור פרק זמן נוסף שוב ביקשה תשלום והתבקשה על ידי הנאשם להוציא חשבונית לחברת "מאג מערכות לייזר"

ת/146/ב/1 – 4 היא החשבונית שהוצאה לחברת מאג ביום 14.3.99 (על סך 4,914 ₪) ואליה צורפו ספח הצ'ק וקבלה.

התסריט חזר על עצמו בפעם השלישית ולבקשתו של הנאשם הוציאה חשבונית לחברת מאג ת/146/ג/1 ביום 19.3.99 (על סך 9,594 ₪).

בחקירה הנגדית הציג הסנגור לעדה גירסה ולפיה הנאשם אמר לה כי התשלום הוא מימון ביניים עד שיתקבל הכסף ממשרד הפנים ואורנה בן חיים השיבה: "זה לגבי קו מחשבה".

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

- לגבי מאג מעולם לא אמר לי שיחזיר את הכסף, הוא לא התייחס לזה בכלל" (עמ' 225 ש'
11).
145. בהתייחס להדחה בחקירה העידה כי גרינברג פנה אליה וביקש ממנה להכין תכנית פיקטיבית כדי להצדיק את תשלום השכר שקיבלה.
146. גיורא גולדברג מנהל השיווק של נגרייט לביא המייצרת ריהוט רק לבתי כנסת. ביום 4.10.98 פנה במכתב לנאשם בעניין "הצעת מחיר לבית הכנסת נחמיה". הסביר כי פנה לנאשם "כנראה אמרו לי שאליו צריך לפנות". ת/125/ה – פתק שנרשם בכתב ידו ובו נרשם לשלוח את החשבונות ל"מ.א.ג. תעשיות לייזר בע"מ". העד אישר כי הריהוט לבית הכנסת שולם על ידי חברת מ.א.ג.
147. יוסף נטף יו"ר עמותת בית הכנסת (להלן: "נטף"), פנה לנאשם שמתגורר בבית נחמיה לעזור לו להשיג ריהוט לבית הכנסת. הנאשם אמר כי ישתדל למצוא תורם. לאחר שהוזמן הריהוט, ונטף חתם על הזמנת עבודה, הוא מסר אותה לנאשם על מנת שידאג לתשלום. הנאשם אמר שיש לו תורם בשם מאיר גרינברג.
- ת/141 שנחזה להיות מכתב תודה שנשלח לגרינברג מהעמותה לא מוכר לעד, אך לדבריו ביקש מהנאשם שיכתוב לו מכתב תודה. העד אמר כי ביקשו שהתורם יבוא כדי להודות לו ויברכו אותו בבית הכנסת אך לדברי הנאשם הוא לא רצה להראות את עצמו. בטכס חנוכת בית הכנסת בירך נטף את כל התורמים ואת הנאשם שדאג להשיג תורם ואת התורם שלא הכיר.
148. אהרון כהן גזבר עמותת בית הכנסת העיד כי, נטף הודיע לו שפנה לנאשם, לפני שהתמודד על ראשות המוא"ז, בזמן שהיה מועמד, וביקש את עזרתו לגבי ריהוט בית הכנסת והנאשם אמר כי הוא מחפש תורם. מאוחר יותר נודע שמצא תורם. לאחר שסופקה ההזמנה פנה אליו איש המכירות מקיבוץ לביא ואמר שעדיין לא קיבל את השיק. העד השיב לו שידבר עם הנאשם. כשדיבר עם הנאשם אמר לו הלה כי יהיה בסדר והם יקבלו את השיק, והם אכן קיבלו אותו תוך זמן קצר.
149. גד מיארה מרכז תקצוב של מוסדות חינוך חקלאיים ובתי ספר ימיים העיד כי, המוסדות עליהם היה אחראי היו מגישים בתחילת כל שנה בקשה לתמיכה והצעת תקציב. לעניין תמיכות העיד כי המינהל היה יוזם פנייה לבתי ספר להגיש בקשות בנושאים שונים, בקשות תמיכה והם היו מגישים את הבקשות למבצעי התקציב ומבצעי התקציב היו מכינים

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

את החומר ומגישים אותו למיארה וביחד עם מבצע היו ניגשים לוועדת תמיכות. הנאשם היה באותה תקופה ממונה על יחידת תקציבים במינהל, כל התקנות התקציביות היו בתחום אחריותו. לגבי העסקאות שבוצעו עם מ.א.ג. על ידי ששה כפרי נוער, התבקש העד לבדוק האם סכומים אלה שולמו באמצעות וועדת תמיכות אך לא מצאם.

150. ארקדי סורוקר, סגן חשב במינהל לחינוך העיד כי, באותה תקופה לא היה למעשה הבדל מהותי בין ועדת תמיכות לוועדת תקצוב מבחינת תהליך העבודה ומבחינת הרכב החברים. ההבדל היחיד הוא שוועדת תמיכות פעלה על פי קריטריונים שפורסמו בילקוט הפרסומים ואילו ועדת תקצוב פעלה ללא קריטריונים על פי החלטות חבריה. העד תאר את הדרך בה מקבל גוף תמיכה מועדת תמיכות: **"הגוף צריך להגיש בקשה לתקנה תקציבית ולצרף אישורים לגבי המעמד שלו במע"מ התחייבות שהכספים ישמשו רק למטרה המבוקשת ואחרי שועדת תמיכות מחליטה לאשר לו תקציב על פי קריטריונים שוויוניים, אחרי אישור בקשתו הגוף צריך להגיש דווח על הביצוע אשר כולל בד"כ חשבוניות ספקים והוכחות תשלום לספק כגון: העתק של העברה בנקאית או העתק הצ'ק" (עמ' 114 ש' 22).**

151. הנאשם מאשר ששישה כפרי נוער שילמו לגרינברג תמורה של 152,000 ₪, כל אחד, וקיבלו החזר ממשרד החינוך. חלק מהמחשוב אף הועבר על ידם לכפרי נוער אחרים, הכפר הירוק לדוגמא. הדבר נבע מעודף תקציב לקראת סוף השנה. הנאשם מאשר כי עלות כל הפרוייקט הייתה כ- 12,000 ₪, אבל סכום זה היה בתמורה לציווד שסופק לששת המוסדות וגם למוסדות נוספים. הציווד שסופק למוסדות הנוספים הגיע ישירות למוסדות האחרים באמצעות הספק. הנאשם לא הזכיר מוסדות נוספים מלבד הכפר הירוק. במקביל, ללא קשר לעסקה, נעתר גרינברג להרים תרומה לריהוט בבית הכנסת, מקום מגוריו של הנאשם. לטענת הנאשם, גרינברג היה ממילא זכיון של משרד החינוך. עוד העיד הנאשם, כי **"הבקשות לוועדות תמיכות בנושא המחשוב מכל המוסדות החינוכיים, מגיעים בתחילת השנה והסכומים הם גדולים ויכול, כאשר ישנם עודפי תקציב לקראת סוף שנה, אפשר היה לעשות את מה שהיה אפשר לעשות, אבל אי אפשר לעשות משהו ללא ידיעת אף אחד"** (עמ' 548 שורה 4). ביצוע התשלומים לכפרי הנוער, הם בפקוח החשב ובידו הכח והסמכות להחליט על הדרך בה יוחזרו התשלומים לכפרי הנוער. הנאשם, שהכיר את מערכת התשלומים על בורייה, דאג שכל אחד מכפרי הנוער יגיש מסמכים בהתאם ויוכל לקבל חזרה את התשלומים ששילם לגרינברג.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

הפליליות במעשי הנאשם נובעת מכך שלכל אחד מכפרי הנוער הסביר שהוא המשלם עבור ציוד שסופק לכפרי נוער אחרים וכל אחד מכפרי הנוער חשב שהוא כפר הנוער היחיד המשלם עבור הציוד ששולם בפועל על ידי ששת כפרי הנוער. בתשלום העודף ששולם לגרינברג הוא סיפק ריהוט לבית הכנסת בבית נחמיה ובתמורה לריהוט זה הומצאו לו חשבוניות מס על ידי תעשיית הרהיטים של קיבוץ לביא.

152. הנאשם זימן כעד הגנה את מר ציון טל שעבד בחברת מ.א.ג., על מנת שיאשש את טענתו לפיה, ציוד המחשבים יועד למספר רב יותר של כפרי נוער מאשר השישה ששילמו עבור הציוד ובכללם הכפר הירוק. כבר בפתח חקירתו ציין העד, כי הוא יודע על העסקה מעט מאוד פרטים, מאחר והתבקש לשנע ציוד לאחד המקומות, הכפר הירוק הסמוך לביתו. העד לא ידע למסור פרטים מדויקים לגבי האספקה ודבריו היו כלליים ביותר תוך שציין, כי הסחורה סופקה ל- 15 או 20 מוסדות ומי שטיפל בחלוקת הציוד והיה אחראי על העסקה, היה גרינברג עצמו. העד שלל הספקת ריהוט למחשוב במסגרת אותה עסקה והעיד כי: **"לא, ריהוט לא מכרנו גם לא קנינו ריהוט מאחר והריהוט היחידי שהיו מוכרים היו שולחנות למחשב, דברים מאוד קטנים שהיינו נותנים כמתנה ללקוח שקנה מחשב... אני רק יודע בדיעבד, שמאיר גרינברג נתן ריהוט מתנה במסגרת העסקה, בפרטים הוא לא שיתף אותי... הוא אמר שהוא נתן, אני לא יודע אם העביר את זה תרומה או מתנה, אבל הוא אמר שהוא נתן את זה במסגרת העסקה"** (עמ' 728 שורה 16). בהמשך השיב העד, כי לכפר הירוק סופקה סחורה בשווי של \$40,000 לפחות. כשעומת עם גרסתו של הנאשם לפיה הציוד שסופק לכפר הירוק אינו עולה על 12,000 ₪ ולכן ייתכן שאין המדובר באותה עסקה, השיב: **"אולי, אבל לא יכול להיות כי היתה עסקה אחת"**. הוא לא ידע אם מ.א.ג. קיבלה כסף ישירות מהכפר הירוק.

המאשימה הפנתה בסיכומיה לדברי הנאשם לפיהם עובר לעסקאות נשוא האישום השמיני, עבדה חברת מ.א.ג. עם הכפר הירוק ולכן סבר כי מדובר בזכיון לגיטימי (עמ' 662 שורה 19) בנסיבות אלה סבורה המאשימה, כי העד טל העיד על עסקה שקדמה לעסקה נשוא האישום השמיני.

פרט לעד טל לא הזמין הנאשם לעדות נציגי כפרי נוער נוספים שיאששו את טענתו, כי הציוד היה מיועד לכפרי נוער נוספים מלבד ששת כפרי הנוער שצוינו לעיל.

דיון ומסקנות

153. על פי עדות נציגי כפרי הנוער, הוכח שכל אחד מששת כפרי הנוער שילם למ.א.ג. סך 152,000 ₪, וקיבל ציוד בסכום נמוך בהרבה. התשלום בוצע לבקשתו של הנאשם תוך הבטחה

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

- שהסכום יוחזר באמצעות המינהל לחינוך, והסכומים אכן הוחזרו באמצעות מערכת השכל"מ ולא דרך ועדת תמיכות או ועדת תקצוב.
- המצג שהציג הנאשם למנהלי כפרי הנוער ולפיו הם משלמים עבור ציוד שנמסר לכפרי נוער אחרים, התגלה כשקרי לאור עדותו של גרינברג.
154. ארקדי סורוקר וגד מיארה העידו כי מסירת הזמנת ציוד המחשבים למאג ללא מכרז, היתה בניגוד לחוק ובניגוד לכללי המינהל. נסיון הנאשם לטעון כי חברת מאג היא חברת בת של קומפיוטרסטור ועבדה באמצעותה לאחר שהאחרונה זכתה במכרז של משרד החינוך נדחה על ידי גרינברג העיד: **"הציוד שספקתי לכפרים לא היה באמצעות קומפיוטרסטור"** (עמ' 195 ש' 10). יעקב חן הציג את רשימת החברות שזכו במכרז של משרד החינוך (ת/139). מ.א.ג נעדרת מהרשימה.
155. מעורבותו של הנאשם בתשלום עבור ריהוט בית הכנסת עולה מעדויות חברי עמותת בית הכנסת שהעידו כי פנו לנאשם בבקשת עזרה ולאחר הזמנת הציוד הועברה לו החשבונית לתשלום. כשבושש אחד התשלומים להגיע פנו לנאשם והתשלום הוסדר. הנאשם אמר להם כי השיג תורם ששמו גרינברג.
156. מר גיורא גולדברג, מנהל השיווק של נגרית כפר לביא אישר כי אחד המכתבים הנוגעים לעיסקה (ת/124) הופנה לנאשם וכפי הנראה אמרו לו להפנות אותו לנאשם. עוד העיד כי עבור ציוד בית הספר שילם מ.א.ג.
157. גרינברג העיד כי שילם לקיבוץ לביא סך של 75,300 ₪ בשני שיקים, מתוך הכספים שהועברו אליו על ידי כפרי הנוער (עמ' 96 ש' 15). גירסת התרומה לבית הכנסת אותה הציע הסנגור לגרינברג זכתה בסופו של יום לאחר מאמצים רבים ל"אישור" במילים **"אז כנראה שזו היתה תרומה"** וכן **"בעקיפין נודע לי שזו היתה תרומה"**. למותר לציין כי גירסה זו נדחתה על ידי. לא היתה תרומה וגרינברג לא אישר שהיתה תרומה. גירסה זו סותרת את עדותו של גרינברג בחקירה הראשית, את הודאתו בכתב האישום המתוקן, ואת הסברו מדוע שילם עבור הריהוט לבית הכנסת.
158. הנאשם הציג בפני עמותת בית הכנסת כי עבור הריהוט שילם תורם והתבקש על ידי עמותת בית הכנסת לשגר מכתב תודה ל"תורם" המכתב ת/141 שנתפס בביתו של הנאשם מעולם לא נשלח ל"תורם". הסבריו של הנאשם למציאת המכתב בביתו מחזקים את הראיות שהוצגו בבית המשפט ואת העובדה כי אין מדובר בתרומה, אלא בכספי שוחד.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

עוד הוכח כי בחנוכת בית הכנסת ברכו את הנאשם על השגת התרומה לבית הכנסת ואת התורם על התרומה וכי הדבר היה בעת שהנאשם היה מועמד לראשות המוא"ז.

159. באשר לתשלום לאורנה בן חיים העידו גם אורנה בן חיים כי היא קיבלה חלק משכרה עבור עבודתה כדוברת במטה הבחירות של הנאשם מאת גרינברג. גרינברג העיד כי לבקשת הנאשם שילם לאורנה בן חיים. שניהם אישרו בבית המשפט כי כשהחלה חקירת המשטרה רקמו סיפור כסוי. העד גרינברג לא אישר את גירסת ההלוואה שהוחזרה שניסה ב"כ הנאשם להציל מפיו. הנאשם הכחיש תחילה שביקש מגרינברג לשלם לבן חיים ורק כשעומת עם העובדה שגרינברג נחקר על גירסת ההלוואה נזכר שמדובר בהלוואה שהוחזרה.

הפן המשפטי

160. לנאשם מיוחסות באישום זה עבירות של קשירת קשר לפשע, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות ולקיחת שוחד.

קשירת קשר לביצוע פשע. הוכחת עובדות כתב האישום לא יכולה להשאיר ספק כי הנאשם וגרינברג קשרו ביניהם לשלם עבור הריהוט לבית הכנסת מתוך הכספים שישולמו לגרינברג על ידי כפרי הנוער. לא יתכן כי גרינברג שילם עבור הריהוט מבלי שהשנים באו בדברים ביניהם עוד קודם להגשת ההצעה להספקת הציווד על ידי גרינברג.

קבלת דבר במרמה. סעיף 499(ב) לחוק העונשין קובע כי "הקושר קשק יישא באחריות פלילית גם על עבירה שלשמה נקשר הקשר או שנעברה לשם קידום מטרתו, רק אם היה צד לעשייתה לפי סימן ב' לפרק ה'."

בענייני הנאשם היה מי שהציג בפני ששת כפרי הנוער מצג כי מדובר ברכישת ציוד מחשבים עבור 152,000 ₪ עבור מספר כפרי נוער. על סמך מצג זה שילמו כפרי הנוער לחברת מ.א.ג את הסכום הנדרש.

הנסיבות המחמירות הן הנסיבות שפורטו בפרק הדין בעבירה של קבלת דבר במרמה.

מרמה והפרת אמונים.

מרמה. דאגת הנאשם להחזרת התשלומים לששת כפרי הנוער מהמינהל לחינוך היא מרמה נפרדת מהמרמה מהמרמה שהיוותה את הבסיס לעבירה של קבלת דבר במרמה. מרמה זו בוצעה כלפי המינהל לחינוך ואילו בהוצאת הכספים מכפרי הנוער נעשתה מרמה כלפי כפרי הנוער.

הפרת אמונים. כמו באישום השישי גם כאן תיתכן הרשעה בעבירת הפרת האמונים בנפרד מעבירת השוחד בכך שהנאשם פעל בניגוד לחוק חובת מכרזים וסידר לחברו גרינברג את העיסקאות ובכך מנע מהחברות שזכו במכרז לקבל את אותה עבודה.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

161. לאור האמור אני קובעת כי הנאשם עבר את העבירות של קשירת קשר, קבלת שוחד, קבלת דבר במרמה ומרמה והפרת אמונים באישום השמיני.

האישום התשיעי (מיוחס לנאשם 1)

כתב האישום

162. על פי האמור באישום התשיעי, ביום 20.04.99 בעת שהנאשם היה מועמד לראשות המועצה האזורית חבל מודיעין, הוא מינה את רו"ח מנחם מצגר (להלן: "רו"ח מצגר") לשמש כרואה חשבון לביקורת חשבונות ומתן חוות דעת למבקר המדינה בהתאם לחוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות) תשנ"ג-1993 (להלן: "חוק הרשויות המקומיות"). בהתאם לסעיף 22 לחוק הרשויות המקומיות ערך רו"ח מצגר ביום 25.08.99 דוח כספי הנוגע לחשבונות הנאשם בתקופת הבחירות וחוות דעת בהתאם לנתונים שמסר לו הנאשם. הנאשם הסתיר מרו"ח מצגר כי בשנת 1998 סיכם עם אריה קוניק הבעלים של "קו מחשבה בע"מ" שינהל עבורו את קמפיין הבחירות תמורת 400,000 ₪ אותם שילם לו הנאשם ב-8 צ'קים חודשיים על סך 50,000 ₪ כל אחד החל מינואר 2000. בנוסף, הנאשם דיווח לרו"ח מצגר כי אורנה בן חיים קיבלה בעבור היותה דוברת קמפיין הבחירות 5,255 ₪ בלבד בודעו כי שכרה מומן על ידי גרינברג ושילמו לה 19,422 ₪ נוספים כמפורט באישום השמיני.

בהתאם לדרישת מבקר המדינה מכוח סעיף 21 (ה) לחוק הרשויות המקומיות חתם הנאשם על תצהיר בפני עורך דין לפיו החשבונות כפי שבאו לידי ביטוי בדוח רואה החשבון מיום 25.08.99 הינם "תקינים ושלמים" בודעו שטענה זו אינה אמת. ביום 08.11.99 נשלח על ידי רו"ח מצגר התצהיר למשרד מבקר המדינה. בשל האמור באישום זה מייחסת המאשימה לנאשם עבירה של שבועת שקר לפי סעיף 239 לחוק.

תשובת הנאשם לאישום

163. הסך 400,000 ₪ אותם שילם לאריאל קוניק לא הוכנסו לדו"ח מכיוון שהדרישה לתשלום מאריאל קוניק הגיעה רק בינואר 2000. התשלום לאורנה בן חיים (19,422 ₪), אשר מומן על פי הנטען על ידי הנאשם 5, הוכחש מחוסר ידיעה.

הראיות

164. אריאל קוניק (להלן: "קוניק") העיד, כי נבחר על ידי הנאשם לנהל ולבצע את מערכת הבחירות של הנאשם בשנת 99'. לעניין הסיכום הכספי העיד: "דיברנו על הערכת תקציב,

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

לא היתה שום מסגרת התקשרות כספית חוץ משכל דבר לפני ביצועו יאושר בחתימת ידו ויהווה התחייבות לתשלום... דובר על הערכה תקציבית של 400,000 ₪ לא כולל מע"מ" (עמ' 509 שורה 19).

קוניק העיד, כי מחשבון הבחירות קיבל 150,000 ₪ ו- 400,000 ₪ נוספים שולמו לו ב- 8 שיקים אישיים של הנאשם (ת/150).

בהסכם שנחתם בין קוניק לנאשם (נ/69) מצויין: "בסיס העבודה: כנגד כל עבודה תצא הזמנת עבודה הכוללת פירוט ומחיר ותצורף לחשבון הסופי". קוניק אישר כי כל הזמנות העבודה מצויות במשרדו. כן העיד כי ההתחשבות הכספית נערכה עם הנאשם ולא עם שמעון סוסן (ראש מטה הבחירות) (עמ' 516 שורה 21).

165. אורנה בן חיים דוברת מטה הבחירות של הנאשם. לדבריה סוכם שתקבל שכר עבור עבודתה אך לא סוכם איך תקבל את שכרה. בנקודה זו ראה תמצית עדותה באישום השמיני לעיל. גרינברג בהתייחסו לתשלומים ששילם לאורנה בן חיים ראה תמצית עדותו באישום השמיני לעיל.

166. רו"ח מצגר מסר בהודעותיו במשטרה (ת/151 ו- ת/152) שהוגשו בהסכמה, כי המסמכים שהוגשו למבקר המדינה (ת/147 ו- ת/148), הכוללים ביקורת חשבונות ומתן חו"ד בהתאם לחוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות) תשי"ג – 1993, הוכנו על ידו. בהתייחס לתשלומים ל"קו מחשבה" אמר רו"ח מצגר בהודעתו כי פרט לסך של 140,000 ₪ ששולמו ביום 15/6/99 וסך של 30,000 ₪ שבמועד הפקת הדו"ח טרם שולמו, לא רשומים תשלומים נוספים ששולמו ל"קו מחשבה" (ת/152 עמ' 3 שורה 25). בהתייחס לסכומים ששולמו לאורנה בן חיים (ראה התייחסות באישום השמיני לעיל), מסר רו"ח מצגר בהודעתו, כי הוא שומע על כך לראשונה וכי בהנהלת החשבונות מופיע תשלום על סך של 5,265 ₪ בלבד.

167. הנאשם מאשר כי לא דיווח על מלוא הסכומים ששולמו לקוניק ולטענתו, הוחתם על התצהיר למבקר המדינה בחודש נובמבר '99 ורק בינואר 2000 נדרש לשלם 400 אלף ₪ נוספים על ידי קוניק. לו היה יודע קודם לחתימתו על הדרישה הנוספת שתבוא, היה מתקן את התצהיר (עמ' 682 שורה 9). לגבי התשלום לאורנה בן חיים, טען הנאשם תחילה כי לא ביקש מגרינברג לשלם לאורנה בן חיים. רק כאשר עומת על ידי התובע עם חקירת הסנגור את גרינברג על גירסת ההלוואה טען כי הסכום שולם לה באמצעות הלוואה שנטל מגרינברג. תחילה טען שמדובר בהלוואה על סך 5,000 ₪ וכשעומת פעם נוספת עם העובדה שמדובר בסכום של 20,000 ₪ טען כי ההלוואה הועברה ישירות לאורנה בן חיים, אך לא ידע

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

להסביר, כיצד ידע גרינברג מהו הסכום המדויק אותו יש לשלם לאורנה בן חיים (עמ' 683 שורה 2).

הנאשם סיפק גירסה נוספת ולפיה הכספים ששולמו לאורנה בן חיים על ידי חברת מאג הם תרומה שנתנה לו חברת מאג לצורך הבחירות. משעומת עם העובדה כי זו גירסה חדשה וכי ה"תרומה" לא דווחה ברשימת התרומות בתצהיר ת/148 השיב תשובה סתמית ואמר "או.קי" (עמ' 683 ש' 1 ; 684 ש' 18).

הנאשם טוען, כי הדו"ח לא הוכן על ידו ולא היה מודע לכל פרט שמופיע בו, הוא התבקש לחתום וחתם באופן טכני.

דיון ומסקנות

168. על פי סעיף 21(ה) רשאי מבקר המדינה "לדרוש מנציגיה של סיעת אם... או מועמד לראש מועצה אזורית, תצהיר לפי סעיף 15 לפקודת הראיות [נוסח חדש] תשל"א – 1971 בדבר שלמותם או נכונותם של הרישומים במערכת החשבונית או בדבר אופייה או מהותה של הכנסה או הוצאה מסוימת; תצהיר כאמור, יכול שיימסר לפי ידיעתם של המצהירים, או לפי מיטב ידיעתם...".

אין מחלוקת, כי תצהירו של הנאשם לא כלל את הסך 400 אלף ₪ ששולם לקוניק ואת הסך 19,422 ₪ ששולם לאורנה בן חיים.

טענתו של הנאשם, לפיה לא דווח על 400,000 ₪ ששולמו לקוניק, כיוון שהדרישה לתשלום הגיעה לאחר חתימתו על התצהיר, נדחית על ידי מכמה טעמים. על פי עדותו של קוניק שוחחו הנאשם וקוניק, בעת ההתקשרות, על מסגרת תקציבית של 400 אלף ₪. על פי ההסכם שנחתם ביניהם, נ/69, הייתה עבודתו של קוניק מותנית בהוצאת הזמנת עבודה מסודרת שתכלול את פירוט העבודה ואת המחיר הנדרש לה. כפועל יוצא מכך ברור שהנאשם ידע על היקף ההוצאה הכספית המיועדת לקוניק בכל רגע נתון. מה שנדחה על פי ההסכם בין הנאשם לקוניק הוא מועד התשלום שנקבע ל- 30 יום מיום הבחירות, אינה מסייעת לו.

באשר לתשלום לאורנה בן חיים עדותם של אורנה בן חיים וגרינברג, הוצאת החשבוניות על שם מאג העובדה שהלוואה לא הוחזרה כמו גם הניסיון לספק גרסאות נוספות, מפריכים את גירסת הנאשם כי מדובר בהלוואה ואני דוחה טענה זו.

הפן המשפטי

169. העבירה המיוחסת לנאשם באישום זה היא שבועת שקר לפי סעיף 239 לחוק העונשין.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

"מי שביודעין מסר תצהיר שקר, בין בשבועה או בהן צדק ובין שלא בשבועה ושלא בהן צדק, לפני מי שמוסמך לקבל את התצהיר, דינו – מאסר שלוש שנים.

הוכח שהנאשם שחתם על ההתקשרות עם קוניק היה צריך לאשר כל עבודה שביצע קוניק ואת מחירה. הוכח כי בעת ההתקשרות דברו הצדדים על סדר גודל של עבודה בסך של 400,000 ₪. לפיכך לא יכול להיות ספק שהנאשם ידע שעדיין לא שולם לקוניק מלוא שכרו. כמו כן הוכח כי התשלום לאורנה בן חיים על ידי גרינברג בוצע על פי בקשתו של הנאשם, וגירסת ההלוואה נדחתה על ידי. הנאשם הוא זה שחתם על התצהיר בידעו כי הסכומים האמורים אינם כלולים בו ובכך עבר את העבירה.

170. לאור האמור אני קובעת כי הנאשם עבר את העבירה של שבועת שקר באישום התשיעי.

האישום העשירי (מיחוס לנאשם 1)

כתב האישום

171. בתקופה הרלוונטית לאישום זה היה הנאשם ראש המוא"ז חבל מודיעין. עמותת מתנ"ס חבל מודיעין היא עמותה עצמאית ומתוקצבת על ידי המועצה. החברה למתנ"סים קהילתיים בישראל בע"מ (להלן: "החברה למתנ"סים") הינה חברה ממשלתית בפיקוח משרד החינוך ותפקידה בין השאר להפעיל מתנ"סים ברחבי הארץ ולקדם פעילויות חברתיות תרבותיות. בעת הרלוונטית שימש דב גולדברג כמנכ"ל החברה למתנ"סים (להלן: "דב") והיה עובד ציבור כמשמעותו בחוק. בחודש אוגוסט 99 החליט הנאשם להפיק פסטיבל ביער בן שמן במהלך חג הסוכות. לשם כך שוחח עם גורמים שונים ובירר איתם אפשרות להשתתפות במימון הפסטיבל. בין השאר, שוחח עם דב עימו הייתה לו היכרות מוקדמת מעבודתם המשותפת במשרד החינוך. דב הסביר לנאשם כי החברה למתנ"סים יכולה, לאחר קבלת אישור והגדלת תקציב ממשרד החינוך, לממן הבאת תלמידים מבתי ספר קהילתיים בתחום המועצה לפסטיבל. באחת משיחותיהם שאל דב את הנאשם אם ניתן להעסיק את אשתו, איטה, בתחום החינוך במועצה והנאשם השיב כי יטפל בבקשתו. מפאת קוצר הזמן החליט הנאשם לדחות את קיום הפסטיבל לחג הפסח בחודש אפריל 00. בדצמבר 99 זימן הנאשם את איטה למשרדו, שוחח עימה לגבי העסקתה במועצה והודיע לה שיצור עימה קשר וזאת במטרה לרצות את דב ועל מנת שהאחרון יטפל בבקשתו להשתתפות החברה למתנ"סים במימון הפסטיבל. בפברואר 2000 פגש הנאשם את דב במשרדי החברה למתנ"סים בירושלים ושוחח עימו שוב על השתתפות במימון הפסטיבל. באותה הזדמנות שוחחו השניים גם על העסקתה של איטה במועצה.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

באותו חודש פנה הנאשם 1 אל אבי קמינסקי מנהל אגף החינוך במוא"ז חבל מודיעין, וביקש ממנו לקלוט את איטה במחלקתו. הנאשם הודיע לאיטה כי תתחיל לעבוד כרכזת חוגים במתנ"ס החל מיום 01.03.00. בחודש אפריל '00 עובר ליום 22.04.00 פגש הנאשם את דב ואת אדיראן הרשקוביץ', אחראי על תרגום מדיניות משרד החינוך למסגרות תקציב, במשרד החברה למתנ"סים והשלושה שוחחו ביניהם על סבסוד הבאת תלמידים לפסטיבל. הרשקוביץ' הבהיר כי הבקשה כפי שתיאר אותה הנאשם תואמת את מדיניות משרד החינוך וכי יפנה לכנסת לבקש אישור להגדלת התקציב לחברה למתנ"סים, לצורך כך. בין התאריכים 22-24.04.01 התקיים ביער בן שמן "פסטיבל יער" במסגרתו נערכו מופעים של אמני ישראל.

בחודש יולי 2000 פנה הנאשם אל יוסי בנבנישתי (להלן: "בנבנישתי") סמנכ"ל כספים בחברה למתנ"סים והודיע לו שהרשקוביץ' אישר השתתפות בפסטיבל וביקש מבנבנישתי לשלוח לו צ'ק כפי שהוסכם. בנבנישתי הסביר לנאשם כי החברה למתנ"סים תשלם רק לאחר שיובאו בפניה נתונים באשר למספר התלמידים מבתי הספר הקהילתיים שקיבלו כרטיס חינם. לאחר שיחה עם בנבנישתי ביום 02.08.00 שלח הנאשם לבנבנישתי מכתב במסגרתו ציין כי בפסטיבל השתתפו 2,017 תלמידים מ-4 בתי ספר וביקש כי החברה למתנ"סים תשתתף בסכום של 260,193 ₪ על פי 129 ₪ לתלמיד. הנאשם ידע שהתלמידים לא השתתפו בפסטיבל ואף לא הוצעה להם השתתפות כאמור וכי מספר התלמידים שציין גדול ב-600 ממספר התלמידים בפועל הלומדים ב-4 בתי ספר הנ"ל.

ביום 06.08.00 לאחר קבלת המכתב האמור ולאחר קבלת אישורים מתאימים ממשרד החינוך וביניהם הגדלת התקציב לחברה למתנ"סים על ידי הכנסת, שלח בנבנישתי צ'ק על סך 260,193 ₪ לפקודת המועצה. לבקשת הנאשם, ביטל בנבנישתי את הרישום "למוטב בלבד" והנאשם מסר הצ'ק למפיק הפסטיבל אשר הפקידו בחשבונו. איטה עבדה במועצה מ-01.03.00 ועד 21.02.01 ואז עזבה בעקבות חקירת המשטרה. המאשימה מייחסת לנאשם באישום זה עבירות של מתן שוחד בניגוד לסעיף 291 לחוק, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בניגוד לסעיף 415 סיפא לחוק ומרמה והפרת אמונים בניגוד לסעיף 284 לחוק.

תשובת הנאשם לכתב האישום

172. הנאשם מודה כי בהיותו ראש המוא"ז החליט, באוגוסט '99, להפיק פסטיבל ביער בן שמן במהלך חג הסוכות. לשם כך שוחח עם גורמים שונים ובין השאר עם דב גולדברג, מנכ"ל החברה למתנ"סים, איתו הייתה לו היכרות מוקדמת, אודות אפשרות מימון הפסטיבל. קיום הפסטיבל נדחה לחג הפסח בחודש אפריל 2000, מועד בו התקיים למעשה (22-24.04.2001).

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

יתר העובדות באישום העשירי מוכחות על ידי הנאשם.

הראיות

173. אין מחלוקת כי החברה למתנ"סים השתתפה במימון פסטיבל יער בסך של 260,193 ₪ ששולמו כארבעה חודשים לאחר קיום הפסטיבל בעקבות מכתבו של הנאשם לחברה למתנ"סים, ת/157, אליו צורפה רשימת בתי הספר שהשתתפו לכאורה באירועי הפסטיבל ומספר המשתתפים מכל בית ספר.

אין גם מחלוקת כי איטה הועסקה במוא"ז החל ממרץ 2000, באמצעות המתנ"ס.

174. שמעון סוסן (להלן: "סוסן") העיד על היכרות רבת שנים בינו לבין הנאשם. סוסן תמך בנאשם בבחירות למוא"ז בשנת '94, התמודדות בה לא זכה הנאשם. בשנת 1997 פגש סוסן בנאשם ומפיו נודע לו כי בכוונתו להתמודד פעם נוספת על רשות המועצה האזורית בבחירות שיתקיימו במאי '99. החל משנת 1998 החל הנאשם, בעזרתו של סוסן, להיערך לקראת ההתמודדות. סוסן מונה לראש מטה הבחירות של הנאשם.

בפברואר 2000 הזמין הנאשם את סוסן לנסוע עימו לירושלים מבלי שמטרת הנסיעה נאמרה לסוסן מראש. בהגיעם למלחה, שם נמצאים משרדי חברת המתנ"סים, עלה הנאשם אל המשרדים. סוסן לא התלווה אליו. כעבור שעה שב הנאשם ואמר לסוסן כי השיג מדב גולדברגר תמיכה בסך חצי מיליון ₪. לפסטיבל יער וכי התחייב להעסיק את אשתו של גולדברגר במוא"ז. כשנשאל על ידי סוסן במה תעסוק? השיב הנאשם "לא משנה לי במה היא תעסוק דרכה אנו נוכל להשיג תקציבים מדב גולדברגר". ואמנם מספר ימים לאחר הפגישה החלה איטה לעבוד במוא"ז והועסקה באמצעות המתנ"ס שמתקצב במלואו על ידי המועצה.

175. איטה גולדברגר העידה כי בסוף דצמבר 1999 נפגשה עם הנאשם, לאחר שבעלה פנה אליו. בפגישה עם הנאשם ולאחר שעמד על כישוריה והבהיר לה מה התפקיד הנדרש, סיכם עימה את גובה השכר והפנה אותה למנהל מחלקת החינוך, למנהלת מדור גנים וסגן מנהל המתנ"ס על מנת שיכירו אותה ויתרשמו ממנה. היא הועסקה באמצעות המתנ"ס.

176. דב גולדברגר העיד כי שוחח עם הנאשם בקשר לפסטיבל יער והבהיר לו כי קבלת תקציב מהחברה למתנ"סים נועדה כדי להביא אוכלוסיות לפסטיבלים, והיא חייבת להיות מתקציב נוסף שמועבר ממשרד החינוך לחברה למתנ"סים ולא מתקציב החברה. החברה למתנ"סים אינה מסבסדת את הפסטיבל עצמו אלא את הבאת הקהל (קשישים, ערי פיתוח, תלמידים ובתי ספר קהילתיים) לפסטיבל (הסעות וכרטיסים). בסופו של דבר שילמה החברה

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

למתנ"סים למוא"ז 260,000 ₪ כהשתתפות בפסטיבל יער על סמך מכתבים (ת/157 ות/158) אותם שיגר הנאשם לחברה למתנ"סים. לטענת גולדברגר, הסכום ששולם למוא"ז אינו חריג ושולם 4 חודשים לאחר הפסטיבל. בהתייחס להעסקת אשתו במוא"ז, העיד כי נודע לו, בסביבות נובמבר דצמבר '99, שבחבל מודיעין יש כוונה להרחיב פעילות שיכולה להתאים לכישוריה של אשתו. הוא טלפן לנאשם, ובעקבות שיחתם שיגרה אשתו את קורות חייה לנאשם.

177. אברהם קמינסקי מנהל המחלקה לחינוך של המוא"ז חבל מודיעין העיד כי הנאשם הפנה את הגב' גולדברגר למחלקת החינוך וביקש לבדוק אפשרות לקבלה לעבודה. הנאשם המליץ עליה בחום ולאחר שקמינסקי ראיין אותה והתרשם ממנה לחיוב. היא התקבלה לעבודה כרכזת חוגים של בתי הספר. היא הועסקה במחלקת החינוך בעוד שחוזה העבודה שלה נחתם עם המתנ"ס.

העד התבקש להתייחס לת/157, מכתבו של הנאשם לחברה למתנ"סים, אליו צורפה רשימת בתי הספר שעל פי האמור במכתב, השתתפו באירועי פסטיבל יער. לדבריו, הוא אינו מכיר פעילות מאורגנת של בתי הספר בפסטיבל יער ויש להניח כי אם הייתה פעילות כזו, היא הייתה נעשית באמצעות המחלקה לחינוך. לדבריו, "לטעמי לא הייתה פעילות כזו של בתי ספר בפסטיבל יער".

העד התייחס לת/160, והסביר כי מסמך זה מצביע על התפלגות תלמידי בתי הספר בשנת תש"ס ומוצא אחת לשנה על ידי המחלקה לחינוך. מספר התלמידים בכל אחד מבתי הספר המצוינים בת/160 אינו תואם את מספר התלמידים שצוין בת/158 והוגש לחברה למתנ"סים. לדברי מר קמינסקי המספרים שצוינו בת/158 אינם מדויקים (בת/158 דווח על 602 תלמידים יותר ממספר התלמידים המצוין בת/160).

178. מר ניסן פלד יו"ר המתנ"ס העיד כי גב' גולדברגר לא עבדה במתנ"ס אלא במחלקת החינוך למרות שהתבקש לחתום על חוזה העסקתה ונאמר לו כי היא מטפלת בחוגים של המתנ"ס. לשאלה מי אמר לו זאת, השיב "ראש המועצה אמר לי את זה". (עמ' 450 ש' 12).

179. מר אדריאן הרשקוביץ' אחראי ארגון מדיניות משרד החינוך למסגרות תקציב בחברה למתנ"סים העיד כי "הוזמנתי לפגישה על ידי מנכ"ל החברה למתנ"סים פרופ' דב גולדברגר באותו דיון נכח גם מר טוביאנה, זה היה בחברה למתנ"סים בירושלים. נושא הדיון היה בקשה של חברת המתנ"סים למשרד החינוך להגדיל את תקציב חברת המתנ"סים עבור פרויקט נוסף והפרויקט היה פסטיבל יער...". (עמ' 475 ש' 22).

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

180. מר יוסף בניבנשתי סמנכ"ל כספים בחברה למתנ"סים העיד כי החברה למתנ"סים נוהגת לסבסד פעילות של תלמידים המשתתפים בפסטיבלים ובמסגרת זו התקבל כסף ממשרד החינוך כדי לסבסד את התלמידים שהשתתפו בפסטיבל יער. הסבסוד הוא על סמך מספר משתתפים. על יסוד ת/158 בו מצוינים מספרי התלמידים שהשתתפו בפסטיבל שולם סך של 260,193 ₪. הוא לא בדק אם אכן השתתפו תלמידים במספר המצוין במכתב וסמך על המכתב שקיבל מהנאשם, הוא לא ידע לומר אם תלמידים שהשתתפו בפסטיבל שילמו עבור השתתפותם.

181. מנהלי בתי הספר שאוזכרו במכתב ת/158 העידו כמה תלמידים היו בכל אחד מבתי הספר בשנת 2000 ועל העובדה כי בפסטיבל לא הייתה השתתפות או מעורבות כלשהי של בתי הספר (צילה זאבי מנהלת בית ספר "בני עטרות" - עמ' 229 ש' 6. רונית שורק מנהלת בית הספר כפר הנוער בן שמן - עמ' 230 ש' 19. צביה גרינברג כהן מרכזת סל תרבות בבית הספר "לפיד" - עמ' 232 ש' 16 ועדיאל אסולין מנהל בית ספר "מודיעין" - עמ' 234 ש' 15).

182. אורנה מבל מנהלת מחלקת תרבות הנוער במוא"ז בהתייחסה לת/157 ות/158 העידה כי "זה כתוב (שבתי הספר השתתפו בחינם - ז.ב.) אבל אני יודעת שזה לא היה בפועל" היא הוסיפה וציינה כי בנה שהיה תלמיד כיתה ו' רכש כרטיס בתמורה מלאה (עמ' 463 ש' 7).

183. יוסף עידן שבתקופת הפסטיבל היה סגן מנהל המתנ"ס ועסק בכל הנושא הלוגיסטי של הפסטיבל לרבות גיוס בני נוער העיד כי רק בני הנוער שגויסו לעבוד בפסטיבל לא רכשו כרטיסים. הוא הכחיש שהנאשם פנה אליו וביקש את מספר התלמידים שנכנסו למופעים.

184. הנאשם - טען בעדותו בבית המשפט כי קיבל את מספרי התלמידים שנקב בת/158 מאורה מבל וגוגי עידן (טענה המוכחשת על ידם - ראה עדותו של עידן עמ' 355 ש' 1 ועדותה של אורה מבל עמ' 463 ש' 1). עוד טען כי הורה (למי?) לאפשר לתלמידי בית הספר להשתתף בפסטיבל ללא תשלום אך לא ידע אם בסופו של דבר התלמידים השתתפו בפסטיבל בחינם. הוא אישר כי כשפנה לחברה למתנ"סים לא ידע אם בפועל השתתפו התלמידים בפסטיבל ללא תשלום ולדבריו "הנתונים כללו את מספרי התלמידים שהשתתפו בפסטיבל. הנתונים לא כללו את העובדה אם השתתפו בחינם או לא" (עמ' 632 ש' 1). בחקירתו במשטרה נשאל אם התלמידים שפורטו בת/158 היו אמורים להשתתף בחינם בפסטיבל והשיב "לא זוכר אם היו צריכים לקבל כרטיסים בחינם" (ת/30 עמ' 11 ש' 309).

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

185. לטענת הנאשם פסטיבל יער היה פרי יוזמה שלו למען תושבי האזור כולם. כל פעולותיו גם אם בחלקן היו שגויות, נעשו בתום לב וללא כוונה פלילית. הגורם המרכזי שהיה אמון על ביצוע הפסטיבל היה המתנ"ס ולכל היה ידוע מבעוד מועד קיומו של הפסטיבל שבהכנתו החלו כשישה חודשים לפני קיומו. לא היה כל קשר ואין כל אפשרות, לטענת הנאשם, לקשור בין השתתפות החברה למתנ"סים בפסטיבל לבין העסקתה של איטה שכן החברה למתנ"סים ממילא מסייעת לכל הרשויות המקומיות והשתתפות החברה למתנ"סים בפסטיבל יער הייתה טעונה אישור משרד החינוך. לטענת הנאשם קיים קשר בין היריבות הפוליטית בינו לבין סוסן לבין רצונו של סוסן להפליל אותו.

דיון ומסקנות

186. ב"כ הנאשם לא חקר את סוסן במסגרת החקירה הנגדית אודות השיחה בינו לבין הנאשם עליה העיד סוסן ובמסגרתה הודה הנאשם, על פי גרסתו של סוסן, כי העסיק את איטה בבחינת "שלח לחמך". לפיכך, עדותו של סוסן לגבי אותה שיחה שהתקיימה בינו לבין הנאשם לאחר פגישתו של הנאשם עם דב גולדברגר בחברה למתנ"סים בירושלים, לא נסתרה. עדות זו מצטרפת להתנהלותו של הנאשם אשר הזמין את איטה לראיון אישי, סיכם איתה את תנאי שכרה והפנה אותה למנהל מחלקת החינוך מר אברהם קמינסקי שהעיד כי "אני הבנתי שאיטה היא מועמדת ורוצים ביקרה ושמתחיל מאד שגם רוצים ביקרה והיא מועמדת טובה" (עמ' 134 ש' 19). העובדה שאיטה הייתה בעלת כישורים ראויים לתפקיד ומילאה את תפקידה לשביעות רצונם של הממונים עליה, אינה סותרת את רצונו של הנאשם לקבלה לעבודה כדי לרצות את בעלה שהיה באותה עת מנהל המתנ"סים, ואת המאמצים שעשה הנאשם כדי שהיא תהא זו שתתקבל לתפקיד ועל ידי כך לקדם את קבלת השתתפות החברה למתנסי"ם בפסטיבל.

187. באשר למסמכים ת/157 ות/158, הוכח כי תוכנם של מסמכים אלה שנחתמו על ידי הנאשם, היה כוזב. הדבר נלמד מעדותם של מנהלי בתי הספר לגבי מספר התלמידים הנכון בכל אחד מבתי הספר ומעדותו של מנהל מחלקת החינוך קמינסקי שהציג את ת/160 והעיד כי מספר התלמידים הנקוב בת/158 הוא נתון שאינו נכון. ניסיונו של הנאשם להציג כאילו הנתונים נמסרו לו על ידי עובדי המתנ"ס, הוכחשה הן על ידי אורה מבל והן על ידי יוסף עידן. כמו כן הוכח כי תוכנו של ת/158 היה כוזב שכן לא הייתה מעורבות כלשהי של בתי הספר בפסטיבל ותלמידי בתי הספר לא השתתפו בפסטיבל בחינם.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

הפן המשפטי

189. באישום זה מיוחסים לנאשם עבירות של מתן שוחד, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות ומרמה והפרת אמונים.

עבירת השוחד.

העסקתה של איטה כעובדת המוא"ז באמצעות החברה למתנסי"ם, בכוונה כי העסקתה תקל על הנאשם קבלת השתתפות מהחברה למתנסי"ם בפסטיבל, כפי שהודה הנאשם בפני סוסן היא שיוצרת את עבירת מתן השוחד.

טענת הנאשם כי גם אילולא הועסקה איטה הייתה החברה למתנסי"ם מסייעת בפסטיבל כי היא מסייעת לרשויות המקומיות בתחומים אלו אינה רלוונטית.

סעיף 293(7) לחוק העונשין קובע כי:

"אין נפקא מינה בשוחד- אם נלקח על מנת לסטות מן השורה במילוי תפקידו או

בעד פעולה שעובד הציבור היה חייב לעשותה על פי דין"

לענין זה אמר הנשיא ברק בע.פ. 5046/93 מדינת ישראל נ' רפאל הוכמן :

"מתת לעובד ציבור אינה מאבדת מאופייה כשוחד רק משום כך שבעקבות מתן המתת צמחה תועלת לציבור. אכן, ממהותו של השוחד שהוא ניתן בעד פעולה הקשורה בתפקידו של עובד הציבור. לעתים, יש במתן השוחד כדי לעודד את איש הציבור בביצוע תפקידו הציבורי. יש שמתן המתת מגביר את פעילותו של עובד הציבור למען מילוי תפקידו. בכל אלה אין כדי להסיר מהמתת את אופייה המשחד. מתת היא שוחד גם אם עובד הציבור "עשה דבר שראוי היה שיעשהו במסגרת תפקידו, ולפיכך לכאורה פעל כשורה במסגרת תפקידו..." (השופט ד' לויין בע"פ 355/88 [1] הנ"ל, בעמ' 232)."

העובדה שדב גולדברג לא הועמד לדין אין בה כדי להואיל לנאשם משהוכח כי הוא העסיק את איטה בבחינה "שלח לחמך"

הפסיקה קבעה כי עבירת השוחד "אינה מותנית בהדדיות כוונות הנותן והלוקח. העבירה מושלמת גם אם הצד השני חף מכוונה פלילית, בין שלא היה מודע לכוונת השוחד, ובין שהיה מולה אך לא סיפק כל תמורה לטובת ההנאה (ראו פרשת יעקובזון דלעיל; פרשת חייט דלעיל; 763/77 בריגה נ' מ.י., פ"ד לב(2) 824. להלן: פרשת בריגה)" ע.פ. 6916/06 ארמון נ' מ.י..

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

לאור האמור אני קובעת כי הנאשם עבר את עבירת השוחד.

קבלת דבר במרמה.

הוכח כי החברה למתנסים השתתפה בפסטיבל יער על יסוד המצג המוטעה שהציג הנאשם לגבי עצם השתתפותם של תלמידי בתי הספר בפסטיבל ולגבי מספר המשתתפים. הנסיבות המחמירות נובעות מהמפורט בפרק הדן בעבירה של קבלת דבר במרמה.

הפרת אמונים.

הפרת האמונים במקרה זה מתבטאת במינהל הבלתי תקין שאפף את נסיבות העסקתה לרבות אי פרסום מכרז.

190. לאור האמור אני קובעת כי הנאשם עבר את העבירות של שוחד, קבלת דבר במרמה ומרמה והפרת אמונים באישום העשירי.

האישום האחד עשר (מיוחס לנאשם 1)

כתב האישום

191. על פי הנטען באישום האחד עשר החברה הכלכלית לפיתוח חבל מודיעין בע"מ (להלן: "החברה הכלכלית") היא חברה ציבורית עצמאית שפועלת בתחום המועצה ותפקידה, בין היתר, ליזום פרויקטים בתחומי המוא"ז. החברה הכלכלית היא תאגיד כמשמעותו בחוק שמטרתו להפיק רווחים. בעלי המניות בחברה הם הנאשם (מכוח היותו ראש המועצה) והמועצה. הנאשם היה בתקופה הרלוונטית יו"ר הדירקטוריון של החברה הכלכלית ומורשה לחתום על צ'קים בשם החברה הכלכלית לצד מורשה חתימה נוסף. בהמשך לאמור באישום העשירי, בחודש מרץ 2000 בשלוש הזדמנויות שונות, הודיע הנאשם למליאת והנהלת המועצה כי הפסטיבל ימומן על ידי נותני החסות וגורמים מממנים אחרים וכי המועצה לא תשתתף בעלות הפסטיבל. על כן לא נדרשת החלטת המליאה ומסירת המידע היא בגדר דווח בלבד. עובר לפסטיבל ביום 18.04.00, התבקש הנאשם לשלם למשטרת ישראל 98,000 ₪ עבור אבטחת הפסטיבל ולמפיק הפסטיבל מקדמה עבור עבודתו בסך של 150,000 ₪. הנאשם פנה לאשר פהאן, מנכ"ל החברה הכלכלית (להלן: "פהאן") וביקש ממנו שני צ'קים של החברה הכלכלית עבור התשלומים הנ"ל מבלי שהתקבל אישור דירקטוריון בהתאם לתקנון החברה. הנאשם טען בפניו, מבלי שתהיה לו כל סמכות שבדין לכך, כי יקזז את הסכומים הנ"ל מחובה של החברה הכלכלית למועצה בגין ארנונה.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

ביום 18.04.00 שלח פהאן לנאשם שני צ'קים ריקים חתומים על ידי מורשה חתימה נוסף. הנאשם מילא את פרטי הצ'קים ואת הסכומים הנדרשים, חתם עליהם והעבירם למשטרת ישראל והמפיק אשר הפקידו אותם בחשבונם. הסכומים לא הוחזרו לחברה הכלכלית. בשל המעשים המתוארים באישום זה מייחסת המאשימה לנאשם עבירות של מרמה והפרת אמונים בניגוד לסעיף 284 לחוק ומרמה והפרת אמונים בתאגיד לפי סעיף 425 לחוק.

תשובת הנאשם

192. הנאשם מודה כי בשלוש הזדמנויות שונות הודיע למליאת המועצה ולהנהלת המועצה כי הפסטיבל ימומן על ידי נותני חסויות וגורמים מממנים אחרים וכי המועצה לא תשתתף בעלות הפסטיבל ולפיכך לא נדרשת החלטת מליאה והוא אך מוסר דיווח למועצה. לטענת הנאשם, דרישת המשטרה והמפיק לתשלום ערב הפסטיבל הייתה מיידידת תוך איום שאם לא ישולם הסכום, לא יקוים הפסטיבל ולא יישלחו שוטרים לאבטחה. הנאשם מודה כי פנה לאשר פהאן מנכ"ל החברה הכלכלית. לטענתו עשה זאת על דעת רואה החשבון של המתנ"ס והחברה הכלכלית ובאישורו. הנאשם מכחיש כי נשלחו אליו שני צ'קים ריקים חתומים על ידי אחד ממורשי החתימה בהם מילא את הסכומים הנדרשים, אך מודה כי העביר את הצ'קים למשטרה ולמפיק באישור רואה החשבון. לטענת הנאשם, הסכומים שולמו לחברה הכלכלית באישור רואה החשבון.

הראיות

193. אשר פהאן – העיד כי בסמוך לפסטיבל פנה אליו הנאשם וביקש סיוע כספי. לדבריו "אמרתי לטוביאנה שאני לא יכול לתת חסות כשאני חב למועצה סכום שהוא גדול, בעיני זה לא נראה... הוא אמר לי מה הבעיה שלך לשלם להם ואני אחייב את החברה על חשבון החוב למועצה? אמרתי לו זה סוגיה שאני לא יכול להכריע בה. אמר לי תדבר עם רמי אריה. הוא התקשר אל רמי אריה, רמי נתן לו תשובה שאין שום בעיה לשלם למפיק ולמשטרה תמורת קיזוז החוב. אמרתי לרינה לשלוח את הצ'קים למועצה" (עמ' 494 ש' 18).

194. יחיאל אטיאס – עו"ד במשרד עורכי דין שנותן יעוץ כלכלי לחברה הכלכלית לפיתוח מודיעין, מסר בהודעתו, כי פהאן הודיע לו שראש המועצה ביקש מהחברה הכלכלית לשלם עבור פעילות הפסטיבל מתוך החוב של החברה הכלכלית למועצה. (נ' 81 ש' 15).

195. רמי אריה - רואה החשבון של החברה הכלכלית העיד כי קיבל שיחת טלפון מהנאשם, יומיים לפני ליל הסדר, הוא נשאל אם אפשר שהתשלום יבוצע על ידי החברה הכלכלית

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

באופן שהתשלום יכסה את החוב שהחברה הכלכלית חייבת למועצה בגין ארנונה (עמ' 483 ש' 22), והשיב לכך בחיוב כיוון שמבחינה חשבונאית "המועצה צריכה להוציא קבלה על התשלום כי מקבלת את הכסף והעמותה תוציא קבלה נגדית למועצה על תקבול הכסף אצלה ולאחר מכן תצא קבלה נוספת מהמפיק והמשטרה לעמותת המתנ"ס (עמ' 484 ש' 16). רמי אריה העלה את תוכן השיחה על הכתב (ת/167 = נספח ז' של נ/34). לשאלת התובע אישר כי משמעות מתן הצ'קים היא מחיקת החוב של החברה הכלכלית בעירייה בגובה התשלומים.

196. יוסף אמיתי – חבר דירקטוריון בחברה הכלכלית העיד כי הנאשם מסר לחברה הכלכלית "שבלהט העשייה עשה טעות אך הכסף יוחזר מכספי המועצה כי הפסטיבל היה מיועד למועצה". (עמ' 439 ש' 1).

197. הנאשם הכחיש כי עסקינן בקיזוז חוב של החברה הכלכלית למועצה וטען כי לא הציע דבר. לדבריו, ביקש מפהאן לבדוק את האפשרות אך לא הציע באיזו דרך לשלם את הכסף. לדברי הנאשם, פהאן אמר שהוא חייב להתייעץ עם רו"ח והיועץ המשפטי איך ניתן לבצע דבר כזה "אני לא אמרתי לו איך זה יהיה" (עמ' 620 ש' 17).

כשעומת עם עדותו של רמי אריה לפיה הנאשם הוא זה שהתקשר לרמי אריה שעה שהיה ביחד עם פהאן ושאל אותו איך אפשר לבצע את התשלום, נזכר הנאשם ואמר "כמה שאני זוכר שהוא אמר שניתן לעשות את הפעילות הזו על חשבון חוב חברה כלכלית למועצה אזורית. אני לא שמעתי על חשבון ארנונה" (עמ' 621 ש' 4). התובע הקשה ושאל: "אז מה קרה שאמרת שאפשר לקזז חוב בלי לשמוע ארנונה" השיב הנאשם "לא זוכר אם זה היה ארנונה. זה לא משנה. ברגע שהוא אמר, זאת הייתה חוות דעתו, שהוא יכול זאת אומרת שניתן לשלם את התשלומים האלה של חוב החברה הכלכלית למועצה האזורית או הפוך אני לא זוכר" (עמ' 621 ש' 7). הגדיל לעשות הנאשם כאשר היתמם וטען כי לא ניתן לראות תשלום אותו מכסה החברה הכלכלית תמורת מחיקת חוב בסך 250,000 ₪ ככסף "שיוצא מהמועצה" וטען כי הדברים אינם קשורים זה בזה.

דיון ומסקנות

198. שתי הבטחות עמדו בבסיס אישום זה. ההבטחה למוא"ז חבל מודיעין כי לא תשא בעלויות פסטיבל יער וההבטחה לחברה הכלכלית כי ידאג למחיקת חוב הארנונה למוא"ז בתמורה לתשלום שני השיקים ת/165 ת/166. שתי ההבטחות אינן יכולות לדור יחדיו והאחת מפרה את האחרת.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

לפיכך טענת הסנגור כי לא היה כל פסול בהוצאת השיקים, והפנייתו למסמכים התומכים בטענה זו (כמו דו"ח וועדת הביקורת של החברה הכלכלית נ/ 30 והמסמכים הנוספים התומכים בכך) אינה רלוונטית.

גם באישום זה ניסה הסנגור לטעון כי אין ממש בנטען כלפי הנאשם והאישום צמח מתוך מערכת היחסים העכורה בין הנאשם לבין סוסן יריבו הפוליטי, וכי מעשיו של הנאשם נעשו מתוך דוחק זמן ובתום לב.

אלא שכמו באישום הקודם גם כאן, היריבות לחוד, והעובדות המצביעות על מעשיו של הנאשם, שלא ניתן לייחס להם תום לב לחוד.

199. השיקים, ת/165 ות/166, הוצאו לבקשת הנאשם ללא הליך פרוצדוראלי תקין בחברה הכלכלית. השיקים הוצאו ללא כיסוי תקציבי, ללא החלטת דירקטוריון וללא אישור הגזבר ומורשה החתימה הנוסף. בישיבת הדירקטוריון של החברה הכלכלית הודה הנאשם כי הליך הוצאת השיקים היה בלתי תקין והתחייב באותה ישיבת דירקטוריון להשיב את הסכום. הנאשם ביקש שדבריו ימחקו מהפרוטוקול (ראה עדותו של סוסן עמ' 262 ש' 4 ועדותו של משה דוד חבר מועצה ודירקטור בחברה הכלכלית בעמ' 420 ש' 15 ועמ' 421 ש' 2.

כך גם העידו העידו פהאן עמ' 495 ש' 6, יוסף אמיתי עמ' 439 ש' 1. יצחק בן חיים חבר דירקטוריון וועדת הביקורת בחברה הכלכלית, בהודעתו במשטרה חזר אף הוא על אותם דברים, ת/168 עמ' 2 ש' 61 – 68). הסכום לא הוחזר לחברה הכלכלית עד היום ולדברי הנאשם "עד לרגע זה לא, זה נמצא בחשבון מעבר במאזן" (ת/31 ש' 164).

בעדותו אמר הנאשם כי "אין ספק שהחברה הכלכלית צריכה לקבל את ההחזר שלה מהפעילות שלה שנעשתה באותה תקופה". (עמ' 623 ש' 20). העובדה שהכספים לא הוחזרו עד היום מצביעה כי מדובר בפגיעה ממשית בחברה הכלכלית.

טענת הנאשם שאין להתייחס לאישורו של רמי אריה כאל אישור חשבונאי גרידא, כפי שטען רמי אריה בעדותו (עמ' 486 ש' 7), נדחת על ידי. רמי אריה איננו משפטן אלא רואה חשבון ופנייה אליו, מטבע הדברים, נערכת על מנת לבדוק אם עקרונות חשבונאיים מסוימים מאפשרים או אינם מאפשרים ביצוע הפעולה מצד החברה הכלכלית. מרגע שנתן רמי אריה את אישורו, ברור הדבר כי מצד החברה הכלכלית אין מניעה לבצע את התשלום בתנאים שהוצגו לרמי אריה (על חשבון ארנונה – ז.ב.).

200. מעשיו של הנאשם היו בניגוד לטובת המועצה, לה מסר כי לא תידרש להשתתף במימון כפסטיבל יער. הנאשם גם הודה כי פעל בניגוד לאינטרס המועצה כשהשיב לשאלת בית המשפט ואמר: "זה נכון שזה על פי חוב של המועצה האזורית ומבחינת המועצה האזורית

כאילו יצא ממנה או לא קבלה חזרה 250,000 ₪".

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

201. טענת הסנגור כי אילולא "המלחמות" בין הנאשם לבין גזבר המוא"ז יש להניח כי הגזבר היה מוציא לחברה הכלכלית את המסמכים המתאימים לא יכולה להואיל לנאשם. אילו כך היה פועל הנאשם אזי התוצאה הייתה שהתשלום בסך 250,000 ₪ הוצא מכספי המועצה ועל כך כבר השיב אפילו הנאשם כי "זה נכון שזה על פי חוב של המועצה האזורית ומבחינת המועצה האזורית כאילו יצא ממנה או לא קבלה חזרה 250,000 ₪". במקרה כזה הפרת האמונים הייתה כלפי הצוא"ז ולא כלפי החברה הכלכלית בבחינת אותה הגברת בשינוי האדרת.

הפן המשפטי

202. לנאשם מיוחסים באישום זה עבירות של מרמה והפרת אמונים ומרמה והפרת אמונים בתאגיד.

מרמה והפרת אמונים.

הבטחת הנאשם למוא"ז כי לא יצטרכו להשתתף בפסטיבל יער מחד וקבלת מימון עבור הפסטיבל מהחברה הכלכלית תוך הבטחה כי ימחוק את חוב הארנונה אותו הייתה חייבת מאידך היא מעשה המרמה והפרת האמונים שביצע הנאשם, שכן מעשיו לו צלחו היו פוגעים בציבור. כפי שהוסבר לעיל מעשה "הפוגע בציבור" אינו דווקא מעשה הגורם נזק כספי או חומרי. די בפגיעה באמון הציבור במערכות שלטוניות כדי שיתקיים הרכיב של "פגיעה בציבור" בעבירה של הפרת אמונים.

מרמה והפרת אמונים בתאגיד.

באשר לעבירה זו, היא נגזרת מהבטחתו של הנאשם, כיו"ר הדרקטוריון של החברה הכלכלית, למחוק את חובה למועצה כנגד קבלת כספים לטובת הפסטיבל שעה שהדבר לא היה בסמכותו. העובדה שהסכומים לא הוחזרו ומופיעים עד היום כ"חוב אבוד" של החברה הכלכלית מצביעה על הפגיעה הממשית בתאגיד.

203. לאור האמור אני קובעת כי הנאשם ביצע את העבירות של מרמה והפרת אמונים ומרמה והפרת אמונים בתאגיד באישום האחד עשר.

סוף דבר

204. התמונה שהצטיירה מכתב האישום היא כי הנאשם, עובד ציבור, נהג במסגרת תפקידו בכספי הציבור כבשלו והוציא מהכספים עליהם היה מופקד, בדרכי רמיה פעם אחר פעם כספים שישרתו את מטרותיו האישיות.

בית משפט השלום ברמלה

13 אוקטובר 2009

ת"פ 2856-02 מ.י. פרקליטות מחוז - המרכז נ' טוביאנה ואח'

מצאתי כי הנאשם ביצע את כל המעשים המיוחסים לו בכתב האישום למעט חלק מהמיוחס לו באישום השביעי אלא שאין בכך כדי לגרוע מכל העבירות המיוחסות לו בכתב האישום ואני מרשיעה אותו בכולן.

הקלון שבעבירות

205. המאשימה ביקשה לקבוע כי בעבירות אותן עבר הנאשם יש קלון. הסנגור ביקש כי הטיעונים בעניין זה ישמעו אם וכאשר הנאשם יורשע. מאחר והנאשם הורשע יקבע מועד בו יוכלו הצדדים להעלות את טענותיהם בעניין הקלון.

ניתנה היום, כ"ה תשרי תש"ע, 13 אוקטובר 2009, בהעדר הצדדים.

ד. קלס

זהבה בוסתן, שופטת

הוקלד על ידי